

Délibáb

26
FILLÉR

VI. ÉVFOLYAM 33 SZÁM
BUDAPEST, 1932 AUG. 13.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

görög dinnye
Lorosz Vilma

Fóth Margit
felv.

Amin a zseges világ nevet

Orvosok

— Szomorú idők — panaszkodik az egyik, — egyetlen paciensem sem fizeti ki a számláját!

— Az örökösök se?
(*Kölnische Ill. Zeitung*)

A legjobb gyógyszer

— Örülök, hogy látom és már nem is köhög annyira... ki gyógyította ki?

— Az új doktor...
— Kvarckezeléssel?
— Á! Keserűvízzel!
— Mit nem mond — ezt még nem is hallottam! És nem is köhög azóta?
— Hát merek én?

(*Simplicissimus*)

Őszinte kritika

Dobermann, a fiatal festő büszkén bár, de mégis elkeseredetten mutatja barátjának legújabb művét.

— Nézd és csodáld! Ma nem akad ember egész Berlinben, aki egy fillért adna érte, pedig tudom, hogy eljön az ideje, amikor milliókat fog érni!

— Az teljesen ki van zárva! Nem engedi a kormány...

— Mi köze a kormánynak az én képemhez?

— Ma olvastam éppen a pénzügyminiszter nyilatkozatát, hogy soha többet nem csinálnak inflációt!

(*Meggendorffer Blätter*)

Chtengo

— Al, találtam ötezer dollárt!...

— Ki volt a halott?
(*Lustige Blätter*)

A LEGERŐSEBB BIZONYÍTÉK

— Hát milyen bizonyítékot akarsz? A te kocsid nem olyan jó, mint az Alberté és én mégis téged szeretlek — hát ez nem elég neked?

(*Jugend*)

Eljegyzés

— Mutti, tegnap láttam, amint a Blau doktor megcsókolta a Grétét! — árulja be nővérét a kis Kurt.

— Nem baj, Kurti — nyugtatja meg az anyja, — a jövő héten lesz az eljegyzésük!

— Ugy? — csodálkozik az öt éves apróság — és akkor mikor jegyzi el a papi a szakácsnót?

(*Die Bühne*)

Csodálatos

— Mutti, mutti — egy ember ül a lépcső alján és olyan részeg, hogy nem tud feljönni — de ma nem a papa!...

(*Fliegende Blätter*)

SZINHÁZ 1932

— Micsoda tömeg! Mi lehet ennek a jó darabnak a címe?
— Ugyan kérem! Most kezdődik a hitelezők értekezlete...
(*Simplicissimus*)

26
FILLÉR

Előfizelési ár: negyedévre — 26 fillér. Ausztriában 40 Grosche.
Budapest, VII. Dohány utca 12. Telep.

Mi is benevezhetünk volna az olimpiászra ...
Szilágyi Maresa és Simon Gizl (Tóth Margit felv.)

ur, egész ember, tető-
Mindig az egyenes úton
otott osztályrészemül, de
világított egyénisége. Ha
miért nem vállalt politikai
mert tudtam, hogy már fiatal
nagy méltósággal kínálták. Sze-
en háritotta el magáról a dicséretet, —
azt mondta: nem érzett reá hivatottságot.
De valóban teljes ambíció hiánya volt oka,
mert a cselekvéshez nem elég ész, jellem
és erély, hanem bizonyos történeti vágy is
kell, mely tökéletesen hiányzott belőle.

*Eszterházy Mór*ical esküvőmon talákoz-
tam először. Nemes, egyenes jellem, kiváló
ész, alapos tudás. Minden képzettsége meg-
van, ami nagy politikusnak szükséges. Lelki-
világa utolsó ízig kidolgozott, talán az Al-
hambra csipkézett stílusához hasonlítható.
Nem számolt az emberek aljasságával: az
irigységgel. Nem bírta bevenni az emberek
kétszínűségét, dulakodását. Politikában vas-
marokkal kell harcolni, de vannak, kik meg-
undorodnak az intrikák és hazugságok lát-
tára, vannak, kik inkább félreállanak, mint-
sem hogy nemtelen ellenséggel harcoljanak.

Pallavicini Alfréd, Isten nyugosztalja, az
ő csillogó fantáziájával, sugárzó lelkével,
okos fejtegetéseivel bearanyozta a háború
utáni nehéz időket. Valahogy átsegítette az
embert rajtuk. Olyan ember volt, aki vissza-
nézett, aki a múltba fogódzkodott. Igaza
volt, mert az erőteljes jelen a múltból születik.

Daniloff Mihály, az anyacárnó egyik lovas-
gárdatábornoka. Az aszketizmusig menő kö-
telességtudás. Talán hibát sem igen követett
el, mindenkivel tökéletest kíván. Valamikor
nagy katonai méltóságra szemelték ki, azu-
tán a polgárháborúban maga köré gyűjtötte
az egész gárdalovasságot, most földbérlet
és gazdálkodik. Soha egy panaszos szó. Ön-
kéntelenül eszembe jut a magyar, német és
osztrák arisztokraták sok panasza.

Kornis Gyula. Az értelem és szív embere.
A sok tudás, a munka nem szívta fel lelke
derűjét. Főlelmetes a munkabírása. Földön
járó tudós, aki ha felemelkedik, mindenkinél
magasabbra szárnyal.

Utolsó miniatűr valakiről, akivel nem
találkoztam: Mussolini. A római magyar
követ estélyén történt. Barátnóm, egy sena-
tor felesége, ki tudta, hogy őhajtóm a
Duce ismeretségét, kézen fogott, hogy odave-
zessen hozzá, áttörje a köréje fonódott hölgy-
koszorút. Ott volt a *Duce* alig pár lépésnyire.
Először láttam, megdöbbentem. Ott állott,
mint a megelevenedett őskor, a sirjából kelt
római imperator. Minden fejedelemmel le-
nyűgözőbb — a hatalom jelképe. Resteltem
zavaromat, kértem, hogy várjunk kissé —
mire felocsudtam, úgy eltűnt, mint a látó-
más.

...ge
...mlékeze-

...gy pár miniatűr. Az én
...atom nemesak érdekes, de
...es egyéniségekből áll.

Különös hálaival tartozom Istennek, hogy
gyermekkoromtól fogva értékes egyénisége-
ket láttam magam körül. Atyám és anyai
nagyatyám tudományos disputái élénken
élnék emlékeimben. Már 8 éves koromban
kikaptam, hogy nem tudtam, hogy Jean
Armand *Duplessis Richelieu* volt és hogy
Bethume Jánost Duc de Sully néven ismerték.

Nagyon közeli hozzátartozóimról talán
szerénytelenség beszélni; így kezdjük azzal a
rokonommal, aki mókáival, érdekes elbeszélé-
seivel gyermekkoromtól fogva szívembe fér-
között. *Báró Hammerstein Arnold* követ. A
mai emberek már nem tudnak oly szellemesen
beszélni, mert *bridge* mellett hallgatnak.
Azelőtt a diplomaták könnyed, szellemes
szalóndiskurzussal leplezték komoly felada-
taikat. A szalónelet intenzívebb volt a grand
causeur nemesak blöffel és trükkökkel vias-
kodhatott, hanem komoly tudással kellett
rendelkeznie, azonkívül mindent és minden-
kit kellett ismernie, a politikai és társadalmi
pletykák sem képeztek kivételt, tudnia kel-
lett azokat is, hogy legyen mit elhallgatnia.
Ma már nincs igazi szalónelet, az emberek
keveset törődnek egymással, a diplomaták
is inkább hallgatnak és *bridge*znek. — Iste-
nem, ez így sokkal kényelmesebb. Nagybá-
tyám szinte erőszakkal küzdötté végig a
világháborút, ügylátszik nem elégedett meg
a szócátákkal.

Az első ember, aki szívemet megdobog-
tatta, *Károlyi Gyula* volt. Gyermek voltam
még, kikunyoráltam, hogy Aradon főispáni
installációjára mehessék. Még most is fülem-
ben cseng nyílt színvallása, mint függetlenségi
főispán. Hívatalba rendszerint bejelentés
nélkül jött. Kemény kötelességtudása bizton-
ságot teremtett maga körül.

Valamit utál, ami a mai világban kellene:
a blöfföl, a trükköt, a reklámot, a színész-
kedést, a hazugságot.

Báró Üchtritz Zsiga... világfi, politikus.
Gyönyörű élet. Még öreg korában is képes
volt szerelmet ébreszteni. Nagyeszű, bájos,

Nem
nészek
hogy k
ról kel
hetilap
elárul
36. Dol
nem ny
ható, h
például
ott, vi
uccabó
kereszt
a mag
olyan
tikába
diplom
koznak
lomácl
Klub a
Ahá
színhá
tudni
szerző
ket é
Minde
közé v
igazga

Az é
Belm

Ahol a jövő színházi szezon készül

Nem is igaz, hogy a színigazgatók és színészek nyaralnak. Nem akarom leleplezni, hogy kikkel küldetik a külföldi fürdőhelyekről keltezett képeslapokat, melyek a képes hetilapokban jelennek meg, csak egyszerűen elárulom titkos búvóhelyüket: Kertész uca 36. Dob uca sarkán. A Dob uca általában nem nyaralóhely és még túlzással sem állítható, hogy a tenger partján fekszik. Hitler például egészen bizonyosan nem nyaralna ott, viszont az is kétségtelen, hogy a Dob uccából senki sem fog jelentkezni a horogkeresztes zászlók alá. De azért a Dob uccának a magyar művészi élet irányításában éppen olyan jelentősége van, mint például a politikában a párizsi Quai D'Orsaynak, ahol a diplomaták és miniszteriumok palotái sorakoznak. A magyar művészetet irányító diplomáciának ugyanis kétségtelenül a Fészek Klub a székhelye.

Ahány lapja van Budapestnek, annak színházi tudósítói mind oda járnak megtudni a legújabb színházi eseményeket, szerződéseket, színházalapításokat, sikereket és bukásokat. Ez a színházi tőzsde. Mindenki együtt van, akinek a legkisebb köze van a színházakhoz. Itt tartják a színigazgatók titkos üléseit, melyeken a kol-

lektív szerződésekről tárgyalnak. Ugyan akkor egy emelettel lejjebb a színpadi szerzők harsognak mérges beszédekkel arról, hogyan kellene visszatartott tantiémjeiket behajtani az adós direktorokon? Közben a klub szép, virágos udvarán — az ember nem is gondolná, hogy a Dob uca közepére remek kis parkot varázsolt az emberi ötletesség — a karmesterek, zenészek és színészek tartanak külön gyűlést, melyen a saját bajaikat vitatják meg. Valamikor a Fészek a festők vezérekarának volt a fő táborozóhelye, de a helyzet már régen megváltozott. Ma a színházi világhoz tartozók alkotják a többséget.

A legkedvesebb, hogy mindenki titkolja, tulajdonképpen miért jött a klubba? Valamennyien nyájas mosollyal lépnek a kerthelyiségbe, vidáman integetnek ismerőseiknek, letelepszene az egyik asztalhoz, megrendelik az uzsonnakávé, gyorsan kicserélik a legújabb pletykákat, átfutják a lapokat, esetleg kártyapartivá alakulnak. Szóval, látszatra teljesen klubszerű életet élnek. Valójában azonban mindenkinek van valakivel titkos találkozója. Olyan találkozó, melyet egyik fél sem beszélt meg előre, de azért mindegyik tudta a másikról, hogy „véletlenül” találkozni fognak.

Az énekesek asztala. Balról jobbra: Farkas Sándor, az Operaház tagja, Forró Ferenc, berlini Reinhardt tag, Szenkür Dezső, Georg Rotar, a weimari opera hőstenorja, Ernster Dezső, a düsseldorfi opera baritonistája és Székely Mihály (Karara felv.)

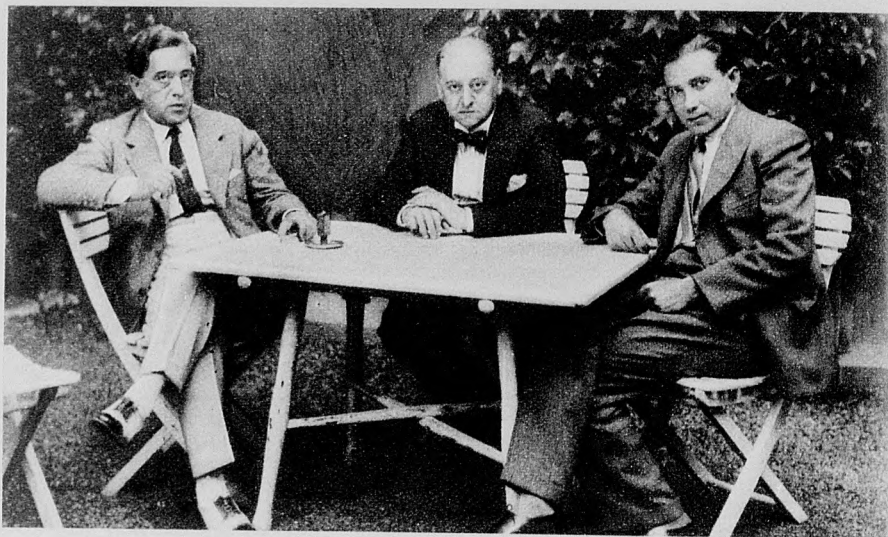
Érdekes például megfigyelni, mikor *Mar-ton* Sándor dr. belép a klubba. Egyszerre mindenfelől ideges mozgás támad. Az összes színpadi szerzők, írók és muzsikusok egyaránt feszkelődni kezdenek. Nem esoda! Marton Sándor ma az egyetlen, akitől még mindig lehet előleget kapni készülő színpadi munkákra. Két percen belül már ott áll Marton mellett az egyik szerző és örül a véletlen találkozásnak, egyúttal gyors dióhéjban beszámol új terveiről és megállapodnak abban, hogy majd holnap Marton irodájában tárgyalnak a szerződésről és előleg-ről. Miközben kezét szorítanak, az udvar különböző részeiből valóságos versenyfutás indul. Ujabb szerzők igyekeznek véletlenül találkozni Martonnal.

A színgazgatók is ravaszkodnak. Ők sem hívnak senkit egyenesen a színházi irodá-

jeles zeneszerző a pesszímista filozófus, aki egyébként még arról nevezetes, hogy mindig csak félig issza meg a feketekávéját. Állítólag kabbalából. A humort *Petschauer* Atilla, *Sarkadi* Aladár és *Dalnoki* Viktor képviselik, *Dalnoki* közöttük a legigazibb humorista. A kiváló énekest és főrendezőt az utóbbi időben rengeteg kellemetlenség érte, de azért mindennap elmond egy tucát remek tréfát. Sírni szeretne és vicceket mond.

Emőd specialitása, hogy kívülről tudja az összes pajkos népdalokat. Ha az emlékező-tehetsége véletlenül eszerben hagyja, *Török* Rezső segíti ki. Még ebben is társak. A vicceken legjobban *Raktáros* Gyula mulat, aki maga is állandóan raktáron tart néhány pompás színeszhióriát.

A színpadi szerzők közül *Földes* Imre a legtúzesebb. Állandóan a szerzők jogainak

Bárdos Artur, Heltai Jenő és Halász Imre

jukba, hogy darabot rendeljenek. Ellenben a Fészekben látszólag közönyösen induló beszélgetés során lassan ráterelődik a szó arra, hogy mire is volna szüksége a színház-nak? Különösen az új direktorok látogatják szorgalmasan a Fészek klubot. *Bródy* István, *Faludi* Sándor, aki társigazgatója lett ismét a Fővárosi Operettszínháznak, állandóan szerzők társaságában láthatók. Vannak sze-rencés szerzők, akikkel egyidejűleg két-három igazgató is tárgyal. Jelenleg a leg-dívatosabbak: *Szilágyi* László, ifj. *Békeffi* István az operettfronton, viszont a súlyo-sabb fajsúlyú szerzők között *Emőd* Tamás, *Földes* Imre, *Boross* Elemér, *Halász* Imre a favoritok. Hogy úgy mondjuk: állandóan kézben vannak. Mindig valamelyik direktor társaságában kávéznak.

Az évek során lassankint kialakult az egyes törzstagok szerepe. *Nádor* Mihály, a

megvédésére akar új rendeleteket hozatni. A legmérgeesebb akkor, ha a többi szerző azt mondja neki hogy: könnyű neked! *Földes* ugyanis kijelenti, hogy neki sem könnyű. Például a külföldről egy fillér valutát sem tud kapni. Kénytelen a helyszínére utazni, hogy felvegye és elköltse a pénzét. Ezidőszerint legalább tíz országban kellene nyaralnia, hogy ott esedékes tantiémjeit elköltse.

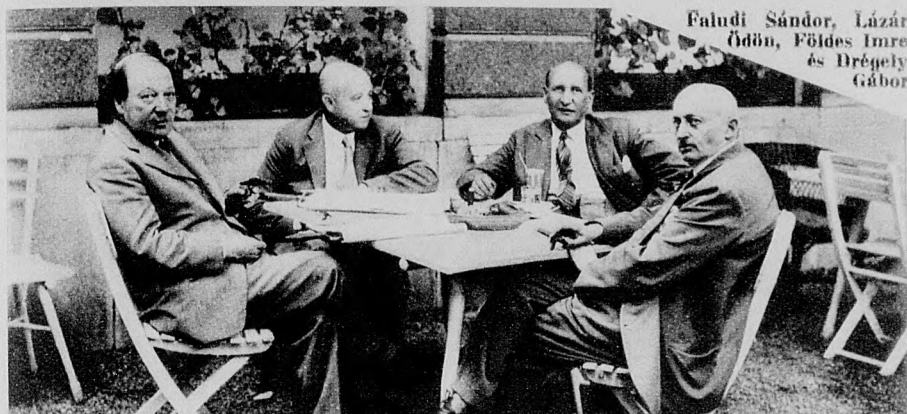
A legnagyobb kövér szivarokat szív, a leg-nyenecebb falatokat rendeli, a leggorombább a pincérekhez, de egyúttal ő adja a leg-nagyobb borraivalókat is. Kényelmesen és hallgatagon ül karosszékében. Ő a legesen-desebben dolgozó szerző. Két új darabját helyezte el szépen, minden kommuniké nélkül Németországban és Olaszországban. Mind a kettő nagyon mulatságos vigjáték. Az egyik hőse egy fiatal lány, akinek az a

zófus, aki
y mindig
l. Alitő-
er Atilla,
épviselik,
umorista.
z utóbbi
érte, de
at remek
ond.
tudja az
mlékező-
a, *Török*
A vice-
aki maga
pompás

Imre a
jogainak

hozatni.
erző azt
Földes
könnyű.
sem tud
ni, hogy
őszert
aralnia,
tse.
y Gábor.
a leg-
ombább
a leg-
esen és
legesen-
arabját
műniké
zágban.
igjáték.
ek az a

Faludi Sándor, Lázár
Ödön, Földes Imre
és Drégely
Gábor

feladata, hogy az elkényeztetett, gazdag és tudatlan urfiut tapintatosan ismertesse meg a szerelem csodáival. A címe: „Zsuzsika.” A másik vígjáték címe: „Amerika mindent megvásárol.” Hőse ugyancsak a modern nő, még pedig az amerikai férfias típusú, akadályokat és gátlásokat nem ismerő asszony, aki megmutatja, hogy csak azért is férje lesz a kiszemelt áldozat. *Boross Elemér* mint fejszámoló csodagyermek ejti ámulatba a körülötte ülőket. Hogy fröember számolni tudjon, az már magában is csodálatos, de *Boross* akár a színpadon produkálhatná magát. Az ember például felír tizenkét különböző, öt számjegyből álló számot. *Boross* egy pillantást vet a számokra, azután szépen nyugodtan elmondja, hogy milyen számokat írtunk fel. Összeadja és megszorozza őket fejből. Meguzsonnázik, közben mindenféléről diskurálunk és egy félóra mulva szépen újra elmondja milyen számokat írtunk fel, még pedig kívánságunkra bármilyen sorrendben. Ilyen matematikai tudomány mellett nem csoda, ha már előre kiszámította, hogy a „Szándékos emberölés” című színdarabja,

mely az Alapi Kamara Színházában kerül színre, legalább ötvenszer fog menni.

A legtitkosabb diplomáciai, politikai és társadalmi szenzációkat *Békeffi László* és *Molnár Jenő* sugják meg legelőször. Ők a Fészek mindentudó gyermekei. Ha például azt írják a lapok, hogy X. Y. bankár megszökött a barátnőjével, *Békeffi* és *Molnár* pontos adatokat tudnak arról, hogy ki az illető barátnő, mi volt eddigi pályafutása, milyen ruha volt rajta a szökés napján, mennyi cigaretta volt a bankár zsebében, hol és kikkel vacsorázott tíz évre visszamenőleg. A politikai eseményeket úgy bemondják előre, hogy nekem az a gyanúm, miszerint a miniszterelnökök velük beszéltek meg először a dolgokat.

Herczeg Jenő, a Terézkörúti Színpad népszerű művésze Budapest éjszakájáról számol be kimerítően. *Herczeg* ugyanis legalább húsz esztendő óta nem feküdt le hajnal előtt. Minden éjjel minden lokálban megfordul, mindenkiről tudja, hogy hol mulatott az éjjel? Pedáns és szigorú ellenőr, akinek figyelmét nem kerülheti el semmi. Reggel

Keleti
László, Békeffi
István, Dolly Lajos,
Somlár Zsigmond, Nádor
Mihály, Sarkadi Aladár,
László Andor és Fehér Gyula
(Kamara felv.)

ötör lefekszik és kilenckor frissen borotválva, teljesen kialudva, ruganyos léptekkel siet a színházba, ahol eddig a főrendezői teendőket is ő látta el.

A Fészek legkitartóbb szerelme Szirmai Imre. Mindennap pontosan két órakor besétál. Betelepszik külön a számára fenn tartott karosszékbe és abban alszik délután négyig. Akkor azután elsiet néhány órára és többnyire hatkor jön újra vissza uzsonnázni. Mialatt Szirmai alszik, a kora délutáni órákban még csak egy ember van a Fészekben: *Hajó Sándor*, a kitűnő vígjátéktíró és kritikus. Hajó naponta legalább harminc újságot olvas el. Meggyőződése, hogy ő tartja az újságolvasás világrekordját. Főleg a francia lapokat olvassa törhetetlen buzgalommal. Párizs eseményeiről sokkal alaposabban van informálva, mint az ottaniak.

A színiigazgatók teljes számmal jelennek meg mindennap. A híres ovális asztal mellett ülnék az aktív direktorok: *Roboz Imre*, *Roboz Aladár*, *Wertheimer Elemenér*, *Bárdos Artur*, *Heltai Jenő*, *Bródy István* és *Hevesi Sándor*. Egy másik asztalnál a volt színiigazgatók szövögetik újabb terveiket. Ennél uzsonnázik *Kürti György* és *Tarnai Ernő*, a szegedi színház volt direktora, *Paragó*, a pécsi, *Tordai*, a Művészszínház volt direktora. A két Faludi-testvér mind a két asztalnál meglelepszik. Ők azok, akik, akár van pillanatnyilag színházuk, akár nincs, mindig színiigazgatóknak számítanak, akikkel minden szerző fenntartja a barátságot, mert a Faludicékről sohasem lehet tudni, hogy mikor és melyik színházban támadnak fel?

Alapi még nem jelentkezett. Nem ér rá. Szegénynek az orra hegye sem látszik ki a rengeteg munkából. A *Paulai Ede* uccai színház direktori szobájában ül fehér tengerészadrágban. Egyelőre azonban csak annyi tengert lát, amennyit a „Fanny” című darabjához festetett hátsó díszletnek.

De nemcsak az itthoni színházi világ szereplőit keresik fel naponta a Fészek klubot, hanem a külföldről ide látogató összes hírességek is. Ahány drámaíró, színész, énekes Budapestre jön, az okvetlenül felhívja a Fészekbe. Ennek a hétnek kiváltképpen nagy érdekessége volt. Anélkül, hogy előre megbeszélték volna, olyan szenzációs operakülönítmény telepedett le az egyik asztal körül, melyre valóban büszke lehetett a klub vendéglátó vezetősége. Itt volt *Georg Rolar*, a weimari opera hőstenorja, *Ernster Dezső*, a düsseldorfi opera baritonja, *Forró Ferenc*, a berlini Reinhardt-színházak jeles tenoristája. Hozzájuk csatlakoztak *Farkas Sándor*, *Palotai Árpád* és *Székelly Mihály*, a pesti operaház kitűnőségei. Olyan együttes, amelylyel félelmetes konkurrenciát lehetne csinálni a salzburgi zenei hétnek.

A hangulat általában bizakodó. A legrozásabb kedvben *Korcsmáros Nándor* a Bethlen téri Színház direktora van. Az elmúlt szezon ugyan anyagiakban nem volt nagyon kedvező, de viszont a sokoldalú direktor megírt egy háromkötetes regényt, amely szeptember elsején fog megjelenni. Ezért a regényért olyan hatalmas tiszteletdíjat kapott, hogy egyszerre behozta a szezon veszteségét.

Este nyolcig folynak naponta ezek a bizalmas baráti megbeszélések, tervezések, előkészítő munkák. Este nyolckor egyszerre megváltozik a klub képe. Jazzband vonul be, elegáns estélyi ruhák érkeznek táncosaik társaságában, a kertben kigyulladnak az ivólámpák és a kert egyszeribe mondain vacsorázóhelyé válik.

Ilyenkor semmi sem árulja el, hogy mennyi remény, ötlet, tehetség izzott és parázslott még néhány perccel előbb a fák között, melyek másnap új erővel fognak felszikkanni, hogy valóságga érleljék az új szezon eseményeit.

Forró Pál.

Dr. Dulnoky Viktor, Nagy Zsigla, Knop Imre és Szirmai Imre

(Kamara felv.)

Szállingóznak haza a színházi világ bájosa, járja fejskéi, akik a meleg elől röpködnek el és a közeledő zord időkre térnek vissza, de „forró” sikerek reményében...

A napokban három művésznőt láttam viszont...

A „kis színésznővel” találkoztam „utó-kúrán” az egyik pesti strandon... A kis színésznő csokoládébarnára sült s most tovább sülteti magát a napon, nehogy a nagy nyári befektetés kárba menjen. Mert sokat ér ám neki a csokoládészín; bárhová megy, az érdeklődés központjába kerül...

Örömmel üdvözöltem a kis színésznőt, aki szép, bájos, fiatal, csak éppen nem tehetséges...

— Hogy vagy, drága kis művésznő?

— Köszönöm, pompásan...

— Nagyon leburnultál... Túlteszel Josephine Bakeren...

— A Baker... Találkoztam vele...

— Igazán? Hol?

— Hol? Hát Kairóban... És Alexandriában... Tudniillik, ott nyaraltam... Sajnos, már haza kellett jönnöm... A szerződés miatt...

— Kairóban voltál?

— Persze... Oda szoktam járni... Nagyon kellemes... A ghizek piramis... A marabúk... A dragománok... A Nílus... A krokodilusok nagyon mulatságosak... És ilyen szépen csak Egyiptom ege alatt lehet leburnulni

— És kivel voltál ott?

— Istenem, hogy lehet ilyen indiszkrét kérdést feltenni?... Nem válaszolhatok egyebet, mint azt, hogy senkivel... Különben is mindenki tudja, hogy kivel voltam tavaly is Kairóban...

A kis színésznő elnyújtózik a homokon,

behunyja a szemét és álmódúvá beszél Kairóról...

Elmond mindent, amit a Baedekerben olvasott róla...

Én pedig belül, titokban jól mulatok rajta... Nemcsak azért, mert a Baedeker nagyon régi kiadás lehet... és azóta a ghizek piramis is megváltozott...

Hanem eszembe jut egyik kedves kis nyári élményem.

Júliusban kirándultam a Tisza partjára, Mártélyra...

Intim kis „fürdőhely”... Illetve szép, erdős tanya, amelynek strandja van és vendéglője... És össze-vissza húsz-harminc fürdővendég...

Egy délutánt ott töltöttem...

És ott láttam a kis színésznőt... Feküdt a homokban és aludt... A nap pedig kegyetlenül égette... A földön pedig mellette hevert egy vörösföldelű ócska könyv... Régi kiadású Baedeker Egyiptomról...

Nem ébresztettem fel a kis színésznőt... Ő ma sem tudja, hogy én Mártélyon láttam őt, amikor Egyiptomban járt — álmában.

Boldog kis színésznő, aki így csokoládébarnán itt a pesti strandon „nagy színésznő” a mások szemében is... Aki Kairóban nyaral... (Telelni ugyan elegánsabb lenne.)

De jön a szezon... A függöny felgördül... A kis színésznő megjelenik a rivalda fényében... s elmondja szerepét:

— Uram, itt egy levél...

És az embereknek eszükbe se jut, hogy a „művésznő” a nyáron csokoládébarna volt és Kairóban nyaralt...

Találkoztam az igazi operettsztárral...

A nagy színésznővel... Hőfehér az arca...
Pisze orroeskájáról eltűnt az a három szeplő is,
amit december láján szokott viselni...

— Hogy vagy, isteni művésznő?

— Borzasztóan... Szenvedek a meleg-
től... Gondolhatod... A Nord Capon túl
voltam két hónapig... Norrara szigetén...
Az eszkimóövezet határán... A 120. hosszúsági
fokon... 80. szélesség...

— Kivel?

— Egyedül... Öreg halászsokkal barátkoz-
tam... Bálnavadászon jártam... Igaz,
hogy Olaf herceg eljött értem... A nyaralásom
utolsó napján... Persze, ezek az undok
pestiek azt beszéltek, hogy vele utaztam el...
Pedig pihentem... Nem is akartam embert
látni... Csak rozmárokat és jegesmedvéket...

A könnyű kis selyemretikülből előkerülnek
a hiteles fényképek... (Olaf herceg felvételei,
azért nincs rajta egyi-
ken sem öfensége...)
A művésznő bálnára
vadászik... Egy esz-
kimóval főtől... Je-
gesmedve hátán lova-
gol...

Kétség nem fér hoz-
zá, hogy az isteni pri-
madonna Grönland-
ban nyaralt... Ka-
pott is mindenki egy-
egy képestaport...

A közönség izga-
lottan várja a pillá-
natot, amikor meg-
jelenik végre a rivalda
előtt...

Ha vékony is a
hangja s már kissé
koros is, mégis csak
nagy nő!... Grön-
land... Bálnák...
Olaf herceg...

Igazi nagy sztár.
Akit ünnepelni kell...
És akit ünnepelnek...

Találkoztam a „mű-
vésznővel”...

— Hol jártál a
nyáron?

— Lenn voltam
Erdélyben... Az
édesapámnál, aki ál-
lomásfőnök... Egy
egészen kis állomás
önöke... Isteni

volt... Köröskörül hegyek... Rohanó
hegyi palak... Szamócabokrok... Fenyves-
erdő...

— Egész nyáron ott voltál?...

— Igen... természetesen... — mondja
a művésznő és zavarban van.

Diadalmasan húzok elő a zsebemből egy
levelezőtápol. Egy bankigazgató barátom küldte
nekem Cannes-ból... Fénykép... A Vic-
toria-hotel teraszán nagy asztaltársaság, Rajta
a bankár, egy csomó külföldi vendég és a
művésznő...

A nagy művésznő, az igazi művésznő, a
kiváló drámai színésznő valósággal elsápad:

— Kérlek, ne hogy elmond, hogy Cannesban
jártam!... Bevallom, ott voltam két hétig...
De titok... Tudod, milyen gázsiredukciók
vannak az államnál?!... Aztán ha Can-

nes-ba megy az ember
nyaralni, rögtön min-
denféle ostobaságot
beszélnek az embe-
rek... Pedig ha tud-
nád, milyen olcsó...
Elővesz a retiküljéből
egy éllapot... Egy
hotelszámlát...

— Napi tizenöt
penyőből fejedelmien
kijöttem... De, kér-
lek, ne szólj senki-
nek, hogy Cannesban
jártam... Rossz vért
szül... Pláne most...
Folyton redukálnak.
Ha megtudják, hogy
Cannesban jártam,
még rosszabb szerző-
dést kapok...

A „művésznőt”
nemsokára viszont-
látjuk a rivalda fé-
nyében. Eszünkbe se
fog jutni, hogy ő is
nyaralt valahol...
Nem barnább és nem
fehérebb, mint más-
kor... Nem gondo-
lunk Grönlandra, a
bálnákra, Egyiptom-
ra...

Tapsolni fogunk
elragadtatva és önfe-
ledten...
(orbók)

Móriczné Simonyi Mária, Móricz Zsigmond, Móricz Lili és dr. Móricz Virág — meg a kis Mackó, háttérben az ámbitus s a ház (Kamara felvétele)

A leányfaluj szelíd dombok aljában, közel a Duna partjához fekszik Móricz Zsigmond kis birtoka. Roskadásig meg- rakott szilvafák hajló ágai borulnak a keskeny útra, amely a fehérre meszelt, vidám, sárgára lakkozott gerendázatú úri portához vezet. Olyen derűs ez a ház, szí- neiben, tarka ámbitusával, szeszélyes ki- ugróival, ahogy ránézek, önkéntelenül mosoly ragyog fel bennem is. Visszaneve- tek rá, mint valamj takaros menyecskére. Egyszeriben szíven fogva. Érzik, igazi ma- gyar művészes lakik itten. Különb, komó- tos, emeletes épület, gondozott, éppen nem holmi akármilyen hajlék.

Kedves, magyaros „hozott Istennel“ fogad az előkerülő gazda. Betessékel a dolgozószobájába. Egyszerű, puritán be- rendezés. Puhafa könyvespolc, íróasztal, néhány szék. Szerteszét telegépelte szép, fehér árkusok. Akaratlan is meglátom: színdarabkézirat. Mentetetem magam, hogy így betoppantam.

— Nem zavarsz... — mondja moso- lyogva Móricz — én hajnalban dolgo- zom... Ma már négy óra előtt keltem... Aztán egyházamban tízig, fél tizenegyig frok... Mindennap, rendszeresen...

— Min folyik a munka?

— ...Két színdarab s egy regény ké- szül... A Szécsy Máriaát a napokban fejez- tem be... A Vigszínház számára is írtam darabot... Nagy Gombaszögi-szerepl...

— Címe?

— Utolsó szerelem...

— Mi a témája?... — kérdem, mert újra elhallgat.

Hunyorog, látom, nincs kedvére a kér- dés, végre vontatottan megszólal:

— Nem szeretek a darabjaimról be- szélni... Ebben az egyben babonás va- gyok... Annyit azért mondhatok, hogy előkelő magyar úri környezetben játszódik az „Utolsó szerelem“... Ma!... A nő és gyermek legmaibb problémáival foglalko- zom... — Hirtelen feláll, — Gyere, men- jünk ki a kertbe... — invitál, nyilván, hogy elterelje a szót a darabról.

Kint sziporkázva tűz a fehérfényű augusztusi nap. Ahogy megáll ebben az özönlő ragyogásban, az égő bóbítás mus- kátlik, a pazarkodóan tarka georginák, az apró szirmú, lila vanilivirágok között, háttérben a dombok zöld lankáival s a párás ég hamvasan kék boltjával, fel- gyűrt ingujjban, bozontos üstökkel, széles

Zsiga bácsi, amint látszik is, nagy szakértelemmel tisztogatja ré-szemre — a kalarábét. Nobizony, szép nagy feji! A Mackó kutya meg vakarózik...

vállasan, tisztán felérem az együvértartozását embernek, környezetnek. Móricz Zsigmond itt s így az igazi Móricz Zsigmond.

— Na, mit szeretsz jobban — vág felém huncutkodó szemmel, — a sárgarépát vagy a kalarábét?

Hamarjában nem tudom, hogy hova lyukad ki a kérdés, óvatoskodva felelek, idézve a hazai nótát:

— Nono... azt dalolják mifelénk... ki az urát nem szereti, sárgarépát főzzön neki!

Ezen aztán nevetünk egyet, de azalatt beérünk a veteményes kertbe. A sárgarépaágyhoz, bár akkora nagy, táblának

is mondhatnám. Móricz lehajol s egy szép gömbölyűt kihúzza a földből. Bicskát vesz elő s szakértően tisztogatni kezdi. Igen gyanakodok, nem lesz ennek jó vége. Nem is lett, megkínált velem:

— No, harapj bele!

Bizony, régen volt, amikor utoljára nyers sárgarépát majszoltam odahaza, gyerekkoromban, de azért rászántam magam a kedvéért. Komoly szóval állíthatom azonban, hogy jó volt. Persze, levesben, finom aranyló tyúkhúslevesben, azért jobb lehet. Gondolom. De a gazda nagyon belejött a kínálásba s egy másik, hatalmas répát a fotografusnak adott. Ezzel le is fényképezte magát. A kalarábéjára

meg pláne módfelett büszke, hát ezt is meg kellett kóstitolni. Ő maga közben jóízűen bekebelezett egy egészet, csak úgy harsogott a foga alatt a szapora, kemény harapás.

Tovább bandukolunk a pirosló paradicsomok, meghasasodott kelkáposzták, legénykedő kukoricák között. Hirtelen megáll Móricz s rábök egy fényes réz-csapra:

— Tudod-e, hogy mi ez?... — kérdi villanó büszkén.

— Vízvezeték! — szalad ki ámulva a szó a számon, mert tudom, hogy milyen nagy dolog ez vidéken.

Nyomban el is vezet a géphez. Pompás masina lehet, ahogy a dícsérő szavakból kiveszem. Villany hajtja. Niagara-motor.

— No, most elviszlek a régi masinához... — mondja nevetve, s egyenesen az istálló felé tart. A Kicsi, így hívják a lovát, amint a képen is látszik, jóltartott, formás arabkeverék. Most már nem húz vizet, hanem fuvaroz, viszi piacra — az eladni való termést. Van mit! Az idén jól ütött be minden, látom.

— Júliusban száz pengőn felül adtam el! — szólal meg a gazda s házilag összeeskábált notic kerül elő a zsebből, amely-

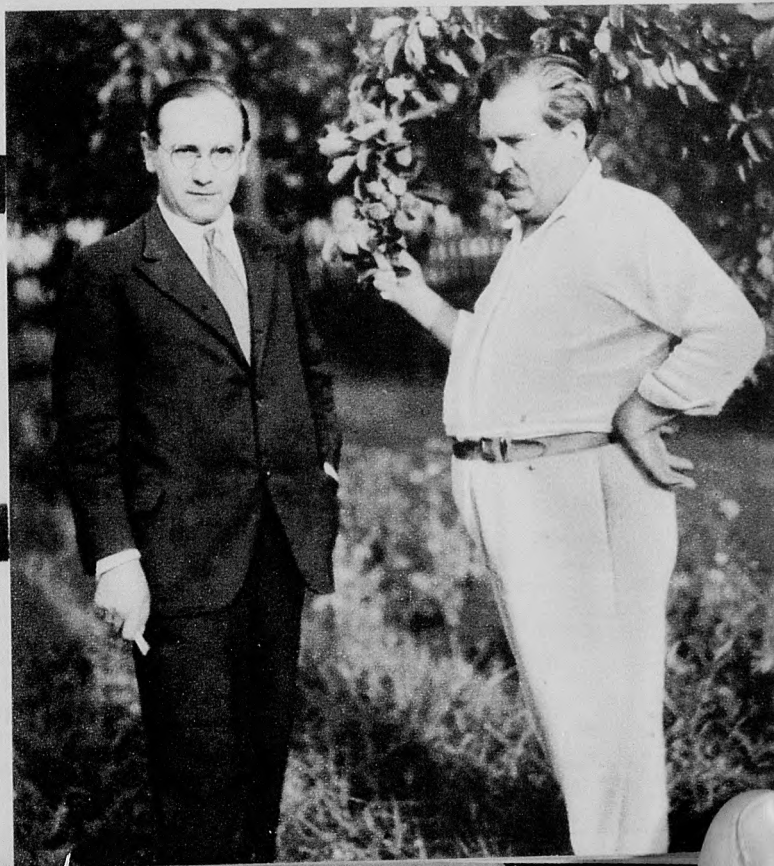
ben mindennap pontosan fel van jegyezve. Apróra elmagyarázza, hogy s mint állanak az árak.

— Hát, ezen az esztendőn szépen hozott a kert... Szénám máris annyi van, hogy újig... — így mondja az újesztendőt — eltart... Tavaly többbe került a lovam el látása, mint amennyit az egész állat ér!

És a tömpe ujjai fürgén szaladgálnak a sűrűn beírt rubrikákon a noticban. Móricz Zsigmond szereti a pontosságot; úgy látom, gyakorta s nagy odaadással számolgathat. Kürt, szép gömbölyű numerusokat vet a plajbásza. Sok józanság, okos számítás minden szava, amit a gazdaságáról mond. Semmi kétség: nagyon jó gazda.

A séta után visszamegyünk az ámbitusra kicsit megpihenni. Móricz beteg lába még mindig nyilalga. Hangos fecskefir-ceség fogad a tornácon. Felpillantok. A gerenda alatt négy fiókás fészek. Hanem még aprók a jószágok, alig pelyhesek, ugyancsak pállott szájúak.

— Későj keltés... — magyarázza Móricz s nevetve hozzá teszi: — Úgy látszik első fészekrakásuk lehetett s nem értettek eléggé a gyerekekhez, mert a tojások megzápultak, kidobták s újat raktak... Kü-

Itt együtt voltunk a szilvafa alatt; én azért nézek ilyen mordan, mert már csak akkora kis esutak maradt a nagy kalarábéből, ami ott fehérlik a kezében...

(Kamara felv.)

lőben is nagyon szánalmasan érkeztek haza tavasszal... A fecskepapa a frakkja felszárnyát is elhagyta valahol az úton... Ilyen a gyámoltalan fiatalság...

Megjelenik a háziasszony is köztünk, Simonyi Mária s a Móricz-lányok közül Virág, azaz, pardon, dr. Móricz Virág, ugyanis hat hete tette le a doktorátust a kisasszony. Később Lilij is előkerül a Dunáról, Kemény tartású, villanó szemű, sportoló leány, aki még ezen a hűvös szelű napon is megfürdött a hideg vízben. Úgy ül közénk fürdődresszben.

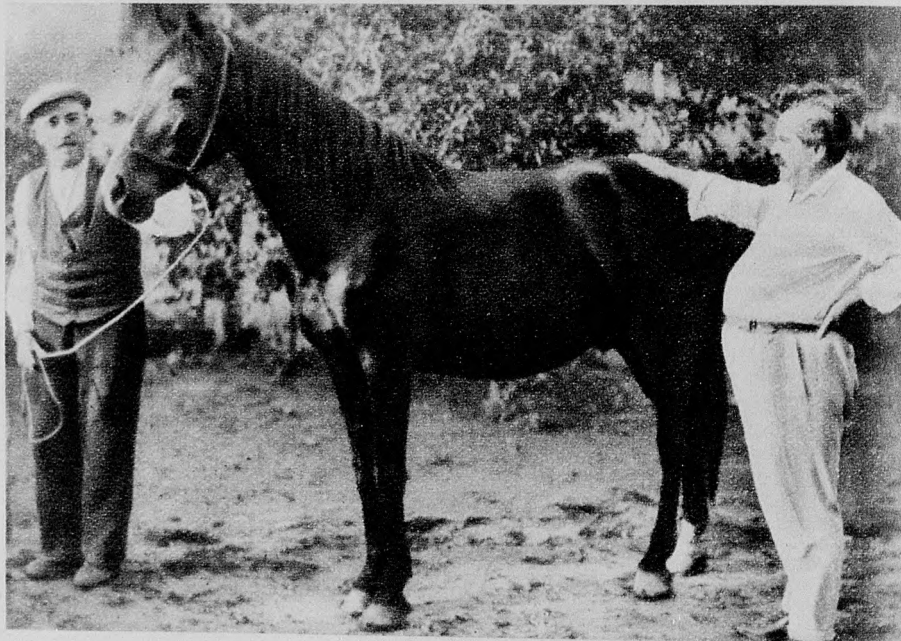
A beszélgetés újra az irodalomra tereledik.

— Ha... a készülő regényedről mondanál valamit, Zsiga bátyám... — szólalok meg az előbbi elzárkozás után kissé bizonytalankodva.

— A regényről szívesen beszélek... Hogyne... — s készséggel s lelkesen áll szónak. — Úgy érzem, ezzel a munkával életem legnagyobb művét készítem... A címe... A boldog ember... Olyan szegény emberről szól, aki ugyan boldog, ha inge nincs is... Egy parasztfiú lelkifejlődése egész a házasságig!... A magyar falu belső struktúráját adom... Sok-sok alak szerepel a könyvben... Vidámság is van bőven... Jól rendezte az Uristen, hogy a szegény ember is tudjon kacagni, hát az enyémekek kacagnak is, pedig keményen

még a sorsuk... Éppen ma panaszkodott az egyik nekem... — Úgy mondja, mintha valóban ellátogatott volna hozzá a paraszt s nem fehér papírfjára vetítette volna fel a lelke a jelenetet. Kérem, négy mázsa búzám maradt eladásra... Harmincegy pengőt kapnék érte... ebből kellene ruházkodni... Hát, aligha lehet!... Egy mázsa búzáért harmadéve három kalapot is kaphattam, ma meg éppenhogy kitelik egy pörge kobakravaló... Nekem el kell adnom a jó búzám kerek nyolc pengővel... amikor egy zsák takarmányliszt ára tizenegy pengő... Egy mázsa nullás liszt negyvennégy pengő... De ahogy panaszkodott az én magyarom... — teszi hozzá Móricz, — azért nem volt ám valami rettentő nekibúsult, inkább maga is nevetett... Faggatni kezdtem... aztán mi lett a régi, jóidőkből való sok pénzzel?... Lesunyta a fejét, megvakarta az atyafi a fületövét s nevetve kivágta... Adósság!...

Ezen aztán mi is nevetünk. Az egész társaság. Szívből a lányok is. Apróra elértve s élvezve ennek a furcsa ízű humornak minden zamatját, ahogy Móricz Zsigmond elmondja, ahogy látják a szavakon át a paraszt tempós gesztusát, ahogy felérik a csattanó mély ötletességét. Csupa csillogó szem kísérte az előadást. Nagy szeretet veszj itt körül az írókat. Valami

Móricz Zsigmond, Kleszi nevű lova és Pista bácsi, a vincellér. Amint látható: büszke a gazda a paripájára!

Simonyi Mária Móricz sárga (K)

ilyes mer szől

tól. kása alát ség, mes úgy

tava mer sélh lalt vég elhát és mē örő beá tud meg teh nev gal tok el hát szá gai álla má

naszkó-
mondja,
hozzá a
vettette
négy
Har-
ebből
lehet!
három
enhogy
Nekem
nyolc
rmány-
mázsa
... De
om ...
m volt
inkább
tem ...
ló sok
akarta
igta ...

egész
óra el-
umor-
z Zsig-
avakon
gy fel-
Csupa
Nagy
Valami

Simonyi Mária,
Móricz Lill és dr.
Móricz Virág a
sárga balkonon
(Kamara felv.)

ilyesmit gondolhat magában Móricz is, mert a beállott csend után körülnézve megszólal:

— ... Azért jó így itt... messze a világtól... lenni... — S dorombolón, macskásan nyújtózik egyet. A kókadó bajusza alatt meleg mosoly remeg. Lágy fényesség, de a szeme éles kékje már megint messzire vág. Picit kacarászik magában, úgy folytatja a regény dolgát.

— Úgy kezdődött ez a regény, hogy tavasszal feljött hozzám Pestre egy... ismerősöm... No, az cifra históriát mesélt nekem... Történt, hogy adóba lefoglalták a tehenét... ökrét... Megjött a végrehajtó s annak rendje-módja szerint elhajtotta az állatokat... Ha nincs tehen, hát nem kell takarmány se... No, persze és azonnyomban el is adta, ami kevés még maradék volt... Legalább ennyi öröme lett... Hanem harmadnapon csak beállít a végrehajtó az állatokkal... Nem tudta eladni a vásáron, senki se vette meg... Beköttette szépen a jászolhoz a tehenét is... az ökröt is... s az állam nevében megparancsolta nagy szigorúsággal... hogy ezután tartsa a gazda az állatokat, amíg majd a legközelebbi vásáron el tudja adni... az állam!... Mít tehetett hát szegény magyar, feljött Pestre napszámért, hogy eltarthassa az állam jószágait... S amíg jobb kerül... megette az állatokkal az ól tetejét... Majd újra szalmázza a nyáron...

No bizony ez már igen keserítő történet. Móricz Zsigmond azonban nyugodt, harag se villan a szemében, az ilyen öfajta számolni tudó jó gazda biztosan látja kifelé az utat ebből a kegyetlen hínárból, mely ugyancsak fojtogatja a magyar parasztot. Inkább valahogy bizakodás sugárzik róla. A magyar paraszt költője, érzem, hisz és reménykedik.

Vajjon miben!
Erről nem beszél.

A boldog emberben talán erre is felel. Hűsítőnek még egy pohár jó jegeshideg aludttejjel kínálnak, közben vidáman folyik a szó apró dolgokról, Mackóról, a kis kutyáról, virágokról, fürdésről, erről a drága, hőtermő nyárról, Lassan búcsúzni kell. A szürkésedő égen fényesedni kezd a hold keskeny sariója. Finom párafátylak lebbenek fel a Duna felől, a füzesek mögül. Az egész család kikísér a kiskapuzhoz. Útközben azt mondja Simonyi Mária:

— Nagyon sokat dolgozik az uram... Ma rettentő sokat dolgozni, hogy meg tudjunk emberséggel élni... — Aztán kis csokrot köt, vigyem haza Zsófinak.

Zsófi köszöni a virágokat. Én pedig köszönöm a szíves látást s külön is a feledhetetlen órákat s az őszinte feltárlást, ahogy Móricz Zsigmond megmutatta magában az embert, aki éppen olyan lenyűgözően nagyszerű, mint amilyen magával ragadó az író...

Intimitások

A színházi Ujságírásról

A közönség élvezettel olvassa a színházi intimitásokat, szívesen fogadja a hírlapok hasábjain a színészeiről, színházról, szerzőről szóló híreket, de nem tudja, hogy sokszor nehezebb összeszedni ezeket, mint a legnagyobb politikai titkot. A színháziak ugyanis mindig titkolódnak, szerencsére mindig akad valaki, aki megsúgja, miről is van szó. Ha kettő tudja, száz is tudja.

A színházi riportázs legérdekesebb része az interjú, legnehezebb része a pletyka. Interjú, amire minden kezdő színész nő vágyódik, amit mindenki ügybuzgalommal csinál, csak éppen az újságíró nem, mert tudja ugyanis, hogy a színész nő legtöbbször nem mond semmit és neki kell mindent

kitalálni. (Természetesen, tisztelet a kivételnek!)

Az újságíró hírforrása legtöbbször az, hogy őt hívják fel telefonon vagy levélben értesítik.

Ezekből az interjú-levelekből közlünk itt néhány példát.

Wassermann levele

Jacob Wassermannhoz, a világhírű íróhoz írt e sorok írója egyszer egy levelet, amelyben budapesti utazása előtt intervjút és kis kéziratot kért. Wassermann így felelt:

„Mélyen tisztelt uram!

Tulajdonképpen nem is értem, hogy mit óhajt: mert ha én mind a tíz vagy tizenkét

városnak, amelyekben a tél folyamán felolvasást tartok, cikket írnék, akkor le kellene mondanom minden egyéb munkáról. Ha valamelyik lap le akarja nyomtatni az egyik novellámat, úgy rendelkezésére állnak összegyűjtött műveim. Magamról írni — ez teljesen kizárt dolog, hiszen mások úgy is folyton ezt teszik.

Mellékelten küldök néhány fényképet, amelyeket talán felhasználhat...”

Nem küldött intervjút, de ez a levél többet ér egy intervjúnál.

A zárda

Nem kis feltűnést keltett annakidején Kőszegi Teréz esete, aki zárdába akart

ember in Budapest zu sein,

al kaum möglich.

Hochachtungsvoll

Jacob Wassermann

1900. 10. 10.

Meggyőződésem ellenére elho-
tarozásomat megváltoztat-
tam rá, edesanyámat két
rövidre, minden szövegét
nem, utólag ezt úgy be-
nyújtottam, nem tud nem akar
és nyugodt lelkiismerettel
egyik is, illetve nem eszem.
Köszönetem tisztelettel megköszön-
te a társaság, azonnal kérte hogy
ne, abból, hogy a
napilapokban közzéte volna
a soraim.

Wassermann és
Kőszegi Teréz
levelei

Kőszegi Teréz

menni. Terve megváltoztatásáról ő maga értesített később. Ez volt a levél szövege: „Meggyőződésem ellenére elhatározásomat megváltoztattam idős édesanyámért, kít zárdábanemem gondolata már beteggé tett, ebbe belenyugodni nem tud, nem akar és nyugodt lelkiismerettel arra az életre nem éreszt.

Szándékom tényleges megváltoztatását azzal kérte, hogy neki bebizonyítsam, hogy a napilapokban közlésre kérem e soraim. Sokszor üdvözlí

Köszegi Teréz.

Zilahy Lajos — Kosztolányi Dezső

Az új magyar irodalom két érdekes egyénisége, Zilahy Lajos, a „színpadi író” és Kosztolányi Dezső, a „színpadi műfordító” mindig elkérik az újságíró kérdéseit és úgy felelnek rá — írásban. Helyt is állnak aztán érte.

Egy Kosztolányi-levél:

„Kedves uram, most váltom be ígéreteimet. A válaszokat közlöm. Kérem, talpalja meg szépen.

Szeretettel híve:

Kosztolányi Dezső.

Zilahy Lajos így ír egy intervjúval kapcsolatban:

„Kedves Kollégám!

Mellékelten küldök Önnek egy-két szakadozott mondatot. Tűzdelje fel kérdésekkel, használja fel tetszése szerint.

Kissé elkéstem, ha már ma nem is, azt hiszem, holnap még jöhet.

Szíves üdvözlettel és köszönettel,

kész híve
Zilahy Lajos.

A „javító”

Vannak olyan írók is, akik az intervjú után (írásban adták) mindig javítanivalót találnak. Ilyen Paulini Béla, a kítűnő stíliszta is.

Egyik javítólevele:

„Legyen szíves tegye ezt a mondatot a beszédke végére, folytatólagosan:

„Tudniillik, az igaz zene”.

Ezt okvetlenül. Nehogy pl. X. füttyművész is magára vegye a bókóló kijelentéseket, amelyekkel a zenét illetem. És talán eltehetnénk egy-két napra. Nem szeretek túltengeni és most nagyon sokat szerepeltem.

Öleli

Paulini Béla

Két napra tegye el, jó?”

most váltom be ígéreteimet.
Köszegi Teréz

Szeretettel híve:
Kosztolányi Dezső

Handwritten notes and signatures, including "Zilahy Lajos" and "Kosztolányi Dezső".

TAVIRAT
772
75
BUDAPEST
London 14005 20 22 12./51.
Alpar Gitta a covent garden megnyitott estejere a yort hercesen fullgtop mary hercegnoe jelenleteren ortast sikert aratott roszalovagban +

Kosztolányi Dezső és Zilahy Lajos levele és Alpar Gitta távirata

A sürgöny

Nagy sikerek után a sürgöny divatos. Ime: London.

„Alpar gitta a covent garden megnyitott estejere a yort hercesen fullgtop mary hercegnoe jelenleteren ortast sikert aratott roszalovagban”.

Ebből kell kikösködni Alpar Gitta londoni sikerét.

Ime, itt van néhány kulissza a színházi újságírásból.

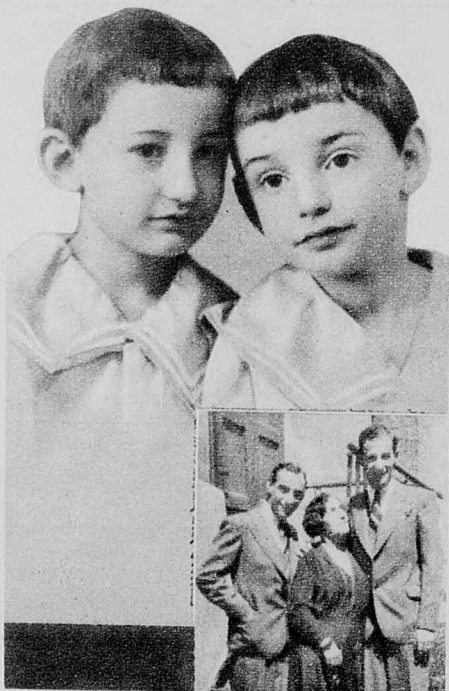
Kristóf Károly.

Beszélgetés a sokat emlegetett színházi mamákkal és papával

Tréfás cikkek és hírlapok színházi rovatának állandó témája az utóbbi időben a színházi mama és színházi papa. Egyik cikk szerint nélkülözhetetlen színházi kellék, másik megjegyzés szerint kiküszöbölhető időleges jelenség, sőt egy harmadik szerint halátraítélt műfaj ez a szerény kedves néni vagy bácsi, aki az öltözők folyosóján vagy a nézőtérén izgatottan járkál és lesi azt a jelenetet, amelyik az egész darabban ránézve a legnagyobb fontosságú.

Mi a bűnük ezeknek a kedves embereknek, hogy annyian próbálják őket leszerelni? Talán éppen az a bűnük, hogy nincsen semmi, amit terhükre lehetne róni. Előzékenyek, kedvesek, izgatottak, öregek (nem egészen) és a maguk szempontjából nélkülözhetetlenek. Jobban dohog egy-egy premieren a szívük, mint

Fent: A két Latabár kisgyermek korában.
Lent: A mama két nagy flával

Röck Marika hat éves korában
(Szendzik felv.)

gyermeküké és boldogabbak a siker láttán, mintha az egész publikum nekik tapsolna.

És hogy milyen előzékenyek, kedvesek, ezt akkor láttam, amikor felkerestem őket, hogy beszéljenek valamit magukról és gyermekeikről, talán sokkal szívesebben fogadnak, mintha gyermekeikhez mentem volna. Mindnyájan beszéltek kérdezősködés nélkül is és akaratlanul is elmondták gyermekeik rövid karrierjét.

Először egy színházi papát kerestem fel, Röck Edét, Röck Marika édesapját. Mikor elmondom jövelelem célját, karonfog, bevisz a nézőtérre, ad nekem egy pohár ingyen sört, aztán leüllet, hogy várjak, mert neki dolga van. Várom. Amikor előkerül, javában folyik már az előadás, most már szívesen áll rendelkezésemre. Mi volt eddig a dolga? Azt hiszem, a jegyeladást ellenőrizte. Alacsony, élénk mozgású, jó svádájú ember a Röck papa és amikor beszél, minden szava a jól megfontolt őszinte véleményt tartalmazza.

— I
nem va
kondic
semmi
dom, e
és hű
ilyen
teljesü
karrier

— I
ne írjo
ken tu
Bud
mamá
az izg
hogy l
getni.

Hul
körül
magyo
ember

—
Elzike
jük P
külföl
Elzike
állano
gyunk
amiko
ségesn
is aka
drukk
siker
ügy
Szóva
nekem

—
majdn
írjon,
Ko
ember
mehet
gyent
Dét
Hirte
löbe v
teljes

—
Mí
mok,
relette
büszk
lők

—
vagy
Csak
Tudj

— Kérem, én nem vagyok színházi papa, nem vagyok garde, én a Marika menedzsere és kondiőrénere vagyok, tehát nincsen benne semmi különös, hogy állandóan ott tartózkodom, ahol Marika. Elvünk: jó a színpad és hű maradni a mesterséghez, hiszen ma ilyen zsánerű színész nincsen Pesten és teljesülhet az álmunk: befutni azt a gyönyörű karriert, amivel a kezdet bízta.

— Talán a férjhezmenés?

— Hát kérem, ezt még nem tudjuk, erről ne írjon. (Nem irok.) A divatos csipkelődésen túllesszük magunkat.

Budán két mamát is találtam: a Hubay mamát és a Lotabár mamát, de premier volt, az igazam annyira meglátszott a mamákon, hogy lehetetlenség volt velük most erről beszélgetni. Otthon kerestem fel mindkettőjüket.

Hubay mama nagyon szimpatikus 40 év körüli molelt anyatípus, olyan juresán beszél magyarul némeles kiejtéssel, amit magyar ember szívesen hallgat.

— Nem vagyok magyar származású, de Elzike Budapesten született és annyira szeretjük Pestet, hogy inkább maradunk itt, pedig külföldre hívnak jóval magasabb gázsival. Elzike még csak 17 éves, nem esoda, hogy állandóan, még a színházban is együtt vagyunk. Én a mama szerepét még most is, amikor a lányoknak előszobakulesuk van, szükségessnek tartom. És nemcsak én, hanem Elzike is akarja, hogy folyton mellette legyek. Együtt drukkolunk és egyesült a boldogságunk is siker esetén. Elzike nekem mindent elmond, úgy vagyunk, mintha barátinők lennénk. Szóval szüksége van rám, éppen úgy, mint nekem órá, hiszen ő az életem egész tartalma.

— Na és ha férjhez megy?

— Ó, már menyasszony. Dr. ... jaj, majdnem megmondtam a nevét, de erről ne írjon, nagyon kérem. (Jó, erről sem irok.)

Kopogtatnak, nagyon szimpatikus fiatalember jön most, a vőlegény. Azt hiszem, én mehetek. Megyek is. Hubay mama nem szégyentli, hogy ő színházi mama.

Délben egy óra felé megyek fel Latabárékhöz. Hirtelen egy ajtót csuknak be, ahogy az ebédlőbe vezet Latabár mama. A hálószoba. Szeretetteljes hangon mondja a néni.

— Még alszik a drága.

Mikor elmondom, hogy miért jöttem, albumok, képek kerülnek elő, Latabár mama szeretettel simogatja meg ezeket az emlékeket és büszkén mutogatja a dedikációkat, amit a fiúk írtak a képekre neki.

— Jaj, drága fiam, nagyon boldog anya vagyok én most. Itthon vannak a gyermekek. Csak mindig itthon maradnának sokáig. Tudja, olyan üres a ház és minden olyan szo-

morú, ha elutaznak, pedig írnak gyakran. Egyik nap Bécs, másnap Brüsszel, Párizs, London, Madeira, sőt Afrikában is voltak. azonkívül, hogy szinte egész Európát bejárták. Ha nagyon sokáig nem jöttek haza az Árpád meg a Kálmánka, én utaztam el hozzájuk. Négyyszer voltam Bécsben náluk. Én tudom, mi a színházi mama, én is színész voltam, engem is óvott szeretett anyám, én is féltém a gyermekeimet, pedig azok nem lányok. Ha a pályájuk úgy kívánja, csak menjenek akár milyen messze, hiszen művész hazája széles e világ, csak ha megnősülnek, akkor mernek el nagyon messze, de addig akármerre is jártanak, mégis az enyémeik.

Amikor búcsúzom, azt mondja, hogy hasonlítok Király Ernőhöz s énbőltem önkéntelenül szakad ki az, hogy a nagyságos asszony is nagyon hasonlít az édesanyámhoz. Ő is éppen így babusgat, ha otthon vagyok és ilyen szeretettel gondol rám, ha idegenben járok.

Ugy látszik, a szülők nagyon hasonlítanak egymásra, akárcsak privát édesanyák, akár színházi mamák vagy papák.

T. Tibor.

Hubay Elsie
hat éves korában.
Lent: Hubay Elsie
és a mamája
(Kamara felv.)

Kihalnak a nőimitátorok

Tacianu kalandjai — Saffano, a drámai „színész” — Hartley, az angol nőimitátorok sztárja — Alaska fővárosában női szerepet játszik

— Amerikában történt, — mesélte nekünk Tacianu, a leghíresebb magyar nőimitátor, — hogy az ottani újságrónók kérésére külön előadást kellett tartanom. Gondolkoztam, vajjon mivel tréfálhatnám meg őket legjobban. Végül is nagyszerű gondolatom támadt. Felkértem tíz ismeretlen színésznőt közreműködésül. Elő-

adás előtt felvonultam mind a tíz nővel s bejelentettem, hogy Tacianu úr is itt van. A tíz nő közül az egyik az ismert nőimitátor. Felkértem az újságrónókat, hogy találják ki, melyik a Tacianu. Miután percekig buzgón találgatták, lelepleztem magam, hogy Tacianu én vagyok, aki a konferanszot tartotta. Általános megle-

pelés fogadta szavaimat.

Az újságrónók társasága ugyanis valóban azt hitte, hogy nővel állanak szemközt. El sem gondolhatták, hogy a gracióz mozdulatok, a legutolsó divatú női ruha és a tökéletes női hang tulajdonosa tulajdonképpen — férfi. Erre a sikerre voltam legbüszkébb az összes sikerek közül, mert valóban arra nem gondolhattam, hogy ilyen pompásan megtudom lévesszteni magukat a női hírlapíróknak is.

Tacianu megvilágításában érdekesen bontakozik ki a nőimitátor élete.

— Én magam harmincöt évig voltam ezen a pályán, — mondotta. — Ezalatt az idő alatt bejártam több ízben majdnem az egész világot. Bejártam Németországot, Franciaországot, Angliát, Spanyolországot és Amerikát. Sőt egzotikus vidékeken is szerepeltem. Mindenütt rengeteg szerelmes levelet kaptam s mindenütt

Tacianu civilben és mint sauzonékesnő

Carilla a „leg-
híjósabb” nő-
imitátor partne-
rével

igen nagy sikereim voltak. Párizsban a legnagyobb hírű orvosok vizsgálták meg a gégemel s hallatlanul csodálkoztak azon, hogy ez a gége ilyen hangok adására képes. Felleptem a legnagyobb művészekkel együtt. Egyik partnerem Little Tich volt. Mindig műdalokat énekkeltem, a hangom olyan volt, mint egy elsőrangú operettprimadonnáé. Minden országban más más nyelven énekkeltem, vettem magamnak a fáradságot, hogy dalaimat rendszerint annak az országnak a nyelvén adjam elő, ahol felleptem. Külön csoda volt, hogy nekem annyi ideig nem változott a hangom, az alakom

s hogy így évtizedekig ludtam ezen a pályán működni.

Eddig Tacianu, aki szerencsére jómóduan s pihent idegekkel mehetett nyugalomba. Kétségtől ő vitte eddig ezen a pályán legtöbbre a magyarok között. Pedig ez nagy szó, mert a magyarok ezen a téren is vezetnek. A magyar nőimitátorok mindenütt rendkívüli sikerekkel szerepeltek. Talán éppen nálunk aratták a legkisebb sikereket és pedig azért, mert a mi varietéinkben nőimitátor-számokat ritkán vesznek másorra.

Hogy milyen tökéletesek a nőimitátorok, azt

Saffano a
„nagy nő“

leginkább abban láthatjuk, ha olyan színdarabokat nézünk meg, amelyekben színészek — a szűzsé szerint — nőket alakítanak. A legkitűnőbb színészek is alig tudnak illuziót keltetni. Így van az, hogy maguk a komikus színészek inkább parodizálják a nőt csupán azért, hogy elleplezzék ezzel azt a rideg lényt, hogy nem tudnak nőimitátorok lenni. A nőimitátornak természetesen hallatlanul lelkiismeretesen kell magát „kimaszkiroznia”, hiszen a legcsekélyebb hiba az illuzió rovására menne s kockáztatná az előadás sikerét. A nőimitátornak

legnehezebb a helyzete akkor, amikor döntenie kell afelől, hogy — milyen nőt fog alakítani. Itt persze az egyéniség irányadó. Tacianu mindig a modern sanzonénekesnőt imitálta, a magyar származású Saffano az érett drámai színésznőt, az ugyancsak magyar származású Carilla pedig a bakfiszt. De vannak, akik parasztlaszonyt, sportnőt, öregasszonyt vagy nagyvilági hölgyet imitálnak. Amikor az imitátor dönt afelől, hogy tulajdonképpen milyen „nő lesz”, megkezdődik a ruhatár összeválogatása, a parókák színének kiválasztása.

Bizon
pedig
mának
lökéte
nőimit
nem le
a szín
valaki
szerep
most e
szelese

Alask
hában
nő

Bizony sok gondot, fejtörést, utánjárást, később pedig rengeteg próbát igényel a nőimitátor számának betanítása és előadása. A számnak csak lökéletesnek szabad lenni s valóban az ismert nőimitátorok számai lökéletesek is. Hogy milyen korig működhetik a nőimitátor, azt nem lehet megmondani. Ill is úgy van ez, mint a színészek között. Bizonyos idő elteltével, ha valaki ezen a pályán akar maradni, kénytelen szerepkört változtatni. Angliában működik most egy nőimitátor, aki hetven éves. Természelesen csak öreg asszonyokat alakít.

A nőimitátorokat jól fizetik s a sztárok ill szép vagyonra lehetnek szert. Az amerikai Hartley néven szereplő nőimitátor nemrégiben kiadta emlékiratait, amely valóságos regény.

Elmondja, hogy a leggyönyörűbb színésznők sikereit is elhomályosította a színpadon. Amikor Párizsban járt, azt írták róla, hogy „szépségével és bájával” még az ottani sztárokat is elhomályosította. Maga Sarah Bernhardt is gratulált neki. Madridban egy fiatalember öngyilkossággal követelt el miatta. Külön titkára volt, aki a hozzá intézett szerelmes levelekre

Alaska férfluhában játszik női szerepet

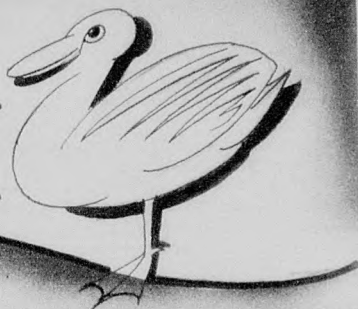
Jeff Piddok, az ismert angol táncos, aki nagyon tehetséges nőimitátor

válaszott. A publikum soha nem hitte el neki, hogy férfi, mert el nem tudta képzelni, hogy valaki olyannyira tökéletesen el tudja változtatni a külsejét. Lisszabonban egyszer óriási botrány történt amiatt, mert a közönség csalásnak minősítette az egészet s azt állította, hogy a nőimitátor valóban — nő. Tudniillik Hartley az illúzió kedvéért annyira ment, hogy a színpadon soha nem mutatkozott férfiruhában, sőt abban a városban, ahol vendégszerepelt, a lehetőség szerint civilben ritkán mutatkozott. A lisszaboni botrány után azonban az impreszárió bevette Hartley szerződésébe azt is, hogy a produkció után — férfiruhában maszk nélkül köszöni meg a publikum lapsait.

Alaska, a világhírnő nőimitátor szintén magyar. Ez a nagylehetségű artista még férfiruhában is fellép és még ilyenkor is meg tudja lévesztetni a publikumot. Mindenki azt hiszi, hogy férfiruhába öltöztetett nő...

Érdekes körülmény, hogy amíg minden vonalon az artisták között túlprodukciónak mutatkozik, addig nőimitátor aránylag nagyon kevés van. Az artisták között ma is igen kevesen választják maguknak ezt a műtiert. Sőt azt lehet mondani, hogy egyre kevesebben. Hogy azán ennek a műtiernek a különössége, a kereslet vagy a rátermettség hiánya az oka ennek a mai világban szokatlan jelenségnek, azt igazán nehéz volna megmondani.

Kacsalábon forgó történetek

Sardou, a zsinórmérték

A „Tosca”, „Szókimondó asszonyság”, „Váljunk el” és egyéb világhírű darabok szerzője esodálatosan értett a színpadhoz. Azt mondták róla, hogy a sikert éppoly pontosan kiszámítja és megtervezi, mint a mérnök az épülő házat. Ezért úgy is nevezték: „Sardou, a zsinórmérték”.

Természetesen, a fiatalabb írók, akiket egyik kudarc a másik után ért, kíváncsiak voltak rá, hogy a „boszorkánymester” hogyan dolgozik. Nincs-e valamely műhelytitka, amelyet el lehetne lesni tőle?

Az egyik színházi lap munkatársa föl is kereste azzal a kéréssel: mondja el, hogyan alkotja darabjait?

Sardou elmondta, hogy mielőtt íráshoz fogna, egy érdekes színpadi helyzet jelenik meg fantáziája előtt. Ezt fűzi, bogozza tovább... előre és hátrafelé. A „Váljunk el” vígjátékából például leghamarabb kész volt az a jelenet, amikor az asszony a spanyol fal mögül kidugja lábát, hogy próbára tegye udvarlóját, fölismeri-e. És Adhémar, a reménybeli házibarát természetesen nem ismeri föl a szép asszony lábát. Ezt a jelenetet fejlesztette aztán Sardou vissza az I. felvonás 1. jelenetéig, majd a végső kifejlésig.

Miután a darab jelenetről-jelenetre pontosan ki volt dolgozva, következett a második fontos gond: milyen környezetbe helyezze el cselekményét. „Tosca” például csak összeesküvők világában volt elképzelhető és Sardou hosszú töprengés után a régi olasz hazafiak forrongásait választotta. Éppígy „Fedora” cselekménye megkívánta az orosz nihilisták környezetét. Miután a választás megtörtént, Sardou nekiesett a tudós könyveknek, apróra tanulmányozta a kort, az embereket, akikről írni akart és néha egészen átdolgozta, átöntötte már kész, kiéptett darabjait.

Miután mindezt részletesen elmondta végül Sardou így szólt az újságíróhoz:

— Elmondtam a receptemet. Nem csinállok titkot belőle. De hozzá kell tennem: ez a recept nekem jó, de félek tőle, hogy mások számára — *méreg*.

Biztosítás

Az öreg Sardouhoz, aki egyébként sokáig megőrizte szellemi frissességét, beállított egy biztosítótársulat ügynöke azzal az

Szeretném biztosítani az emlékezőtehetségemet

ötlettel, hogy biztosítsa — a kezét. Azt a kezét, amellyel világhírű darabjait írja.

Sardou hunyorgott:

— A kezemmel nincs baj — mondta. — De szeretném bebiztosítani... az emlékező tehetségemet.

Az úgynök savanyú arccal távozott.

A megvesztegetett Sarcey

Henri Becque, a „Párisi nő”, a „Hollók” és egyéb mélyenszántó darabok szerzője hadilábon állt a korabeli kritikával és főként Oncle Sarcey-t gyűlölte. Becque a barátai körében állandóan azzal vádolta a kritikusok doyenjét, hogy titokban pénzt kap a színházaktól és a híres, ismert szerzőktől, azért, hogy vágion le minden újonnan jelentkező forradalmi tehetséget.

Ezek a sötét emberszólások, amelyek ellentétben voltak Henri Becque alapjában véve szelíd jellemével, végre Sarcey fülébe jutottak. Egyszer megpillantotta a szerzőt a Quartier Latin valamelyik kávéházában, egyenesen hozzáment és így szólt hozzá:

— Hallom, hogy önnek egy darabja fog menni a jövő héten. A „Temps” engem fog oda kiküldeni. Ha ön százezer frankot fizet nekem, hajlandó vagyok a darabot meg-

dicsérni. Ennyit szokott Sardou és Dumas is fizetni nekem.

Becque eleinte meghökken erre az ajánlatra, de aztán látta, hogy Sarceyval, a nagy tréfacsinálóval áll szemben. Ő is tréfára fogta a dolgot:

— Hajlandó vagyok — felelte — önnek a százezer frankot megfizetni, ha marad nekem valami a darabom tantiémjeiből.

— Hohó, uram — szólt Sarcey, — ön olyan madarat ígér nekem, amelyet előbb le kell löni. Akkor már inkább megmaradok az én régi, biztoskezü vadászaimnál, Dumasnál és Sardounál.

Miután Sarcey így tréfával bosszút állt, kis, gömbölyű alakja kigurult a kávéházból. Sarcey bácsi csakugyan megnézte Becque darabját — alighanem a „Hollók”-ról volt szó — és kritikát írt róla a „Temps”-ban. Nagyon megdicsérte a darabot, a szerzőt, majd így folytatta:

„Sajnos, a közönség nem volt velem egy véleményen. De ez természetes, mert hiszen nekem közismert rossz ízlésem van, amit egyébként a szerző is minduntalan hangoztatni szokott”.

Dumas szellemessége

Az ifjabb Dumas örökölte apja szellemét, aki nagy tréfacsináló volt a maga korában. Az öregebbik Dumas-val esett meg, hogy egy hajnalon hangos, dalos jókedvvel érkezett haza. Fla pedig szelíd szemrehányással fogadta:

— Tudja, apám, mennyire boldog vagyok, hogy jókedvűnek látom. De sajnós, azt is tudja, hogy az ital mennyire árt az egészségének! És azonkívül hamisan is énekel.

Dumas apó méltatlankodva szólt:

— Mi az, már a hangom ellen is kifogásod van?

— Nem, ehhez nincs jogom, édesapám... — felelte a fiú.

— Bizony nincs! — kiáltotta az apa. — Ez olyan, mintha a tojás akarná kukorékolásra tanítani a kakast!

Dumas, az ifjabb sem maradt hátra apjánál szellemesség dolgában.

A Comédie Françaiseban Pailleron híres vígjátékát adták „Ahol unatkoznak” címmel (később a budapesti Nemzeti Színház kedvelt műsordarabja lett.)

A premiér után megkérdezték ifjabb Dumast, mit szól a darabhoz.

— Ilyen hatást még nem láttam! — felelte Dumas. — A színpad és nézőtér közt megszűnt minden különbség. Ugyhogya azt lehet mondani, a darab egyszerre megy a színpadon és nézőtérén — *Ahol unatkoznak!*

— Mi az, már a hangom ellen is kifogásod van?

Partnerek a színpadon és az életben

Egy híres magyar primadonna mondta, hogy a színésznek mindenféle foglalkozású emberhez férjhez mehet, csak — színészhez nem. És megfordítva is áll ez a tétel, hogy a színésznőnek sem szabad színésznőt feleségül venni. A híres primadonna be is tartotta elvét, mert kétszer is férjhez ment, de mind a kétszer polgári foglalkozású emberhez. Viszont a kollégák, úgylátszik, ellenkező véleményen vannak, mert a színészházasságok nagyon is gyakoriak s főleg gyakoriak azok a házasságok, amelyekben a partnerek mondják ki az anyakönyvvezető előtt a boldogító igent. Ez érthető, hiszen — mondjuk a bonviván — annyiszor vall szerelmet a színpadon a primadonnának, hogy végül is azt veszi észre, hogy a színpadi szerelemből komoly valóság lett. Meg aztán a közösen aratott siker nagyon hamar összekovácsolja a szíveket. Az elmúlt évben *Szedő Miklós*, a kitűnő tenorista például operetthonviván-szerepben lépett föl a Városiban. S ebben a szerepkörben nemcsak a publikumot hódította meg, hanem — partnernőjét, *Lábass Jucit* is, a nagyszerű primadonnát. Lábass és Szedő ma már férj és feleség. Két évvel ezelőtt érdekes körülmények között jött össze *Fejes Teri* és *Békássy István*. Fejes tudvalevőleg szubrett és vígjátéki szerepben működött. A Budapesti Színház azonban meghívta egy primadonnaszerep eljátszására. A bonviván-szerepre a színház viszont *Békássy Istvánt*

Bársony István
és
Dajbukát Hona

Kertész
Dezso és
Vaály
Hona

Szedő Miklós
és
Lábass Juci
(Áldor felv.)

hívta meg, aki azelőtt szintén más szerep-
körben lépett föl. A „Budán, este 10 óra
után” című tangó eléneklése alatt az új
primadonna és bonviván egymásba szeret-
tek s ennek a szerelemnek későbbben házasa-
ság lett a befejezése. A publikum nagyon
szereti a színészpárokat együtt látni a szín-
padon. Példa erre *Góthék*, akik majdnem
mindig együtt lépnek föl s ezt nagyon helye-
sen is teszik, mert a közönség így szerette
meg őket. Ők maguk sem igen szeretnek
külön-külön fellépni s nagy ritkaság az,
ha egymás nélkül játszanak. Ugyanez áll
a *Bársony István—Dajbukál Ilona*-párra,
akik viszont a kabaré kedvencei. Őket is
együtt szokta és szerette meg a közönség.

Legújabb partnerek lettek a színpadon
is *Vaály Ilona* és *Kertész Dezső* s a publikum
szívesen tapsolt ennek a partnerségnek.

Dayka Margit, a nagyszerűen bearrivált
naíva és férje, *Kovács Károly* gyakran partne-
rek a színpadon. De érdekes, hogy nem
szerelmi, hanem ellenpartnerek. Kovács
sokszor játszik intrikus szerepet s ilyenkor
rendszerint az ellenfél a — felesége.

Náday Béla is igen gyakran partnere a
feleségének, *Tasnády Ilonának* és mint
maga mondta egy ízben, ő ilyenkor sohasem
magának drukkol, hanem a feleségének.

Laurisin Lajos és *Gere Lola*, az Opera
művészei alig pár hónapja házások, de már
is igen népszerűek mint házaspárok is,
úgy a magánéletben, mint a színpadon.

Marschalkó Rózsi és *Székelyhidy Ferenc*
is nemrégiben még sokat szerepeltek együtt.
A publikum mindig óvációval fogadta őket.
Ráday Imre, a nagytehetségű vígjátéki szí-
nész pár hónappal ezelőtt vette feleségül
Erdélyi Micit, a nagyszerű táncosnőt.
Erdélyi Mici nemsokára mint szubrett is
igen szép sikerrel debütált, mire Ráday el-
határozta, hogy a jövő szezonban táncos-
komikus szerepeket is elvállal, csak azért,
hogy — partnere lehessen a feleségének.

Egyike a legnépszerűbb színészi pároknak
a *Berky Lili—Gózon Gyula*-házaspár. Ők
csodálatosképpen ritkán partnerei egymásnak
a színpadon, de annál többször partnerek
a — rádióban.

Azok a színészpárok, akik a színpadon
is partnerei egymásnak — ezt érdekes meg-
figyelni, — nagyon ritkán válnak el egymás-
tól. Ez tehát azt jelenti, hogy akik az élet-
ben és a színpadon is partnerek, azok egy-
szersmind boldog házások is. Ők az élő
bizonyítékai annak, hogy színésznek és
színésznőnek igen szabad egymással össze-
házasodni. Sőt annak a tételnek szemléltetői,
hogy aki jó partnernek, az jó — házastárs-
nak is.

Barna Jenő.

Góth Sándor
és Góthné
Kertész Ella

Berky Lili és Gózon Gyula
(Halmi felv.)

Ellenke
mint e
megdől
akarha
egészen
kiderül
leült é
eddig
Semmi
egymá
hogy a
vigyáz
meg a
Képz
álland
színész
kedik.
Mér
hogy a
is, től
férjia
gyon s
meg ér
És
barátn
színész
felbuk
—
a kis
dékre,
család
olyan,
—
„Wee
egyre
Szink
van, k
Buda
háza
szerep
kes, r
—
gyú a
Indig
szerző
mára
szép
Sánd
játszo
bemu

Ellenkezőleg. Az egész inkább olyan, mint egy vigjáték. A feleség maga is megdöbben az első percben. Ugyan mit akarhat tőle ez a nő? Csak nem akarja egészen ellépni tőle a férjét? De aztán kiderült a látogatás célja. A barát nő leült és elkezdte: „Nézze, édesem, mi eddig olyan jól megjértünk egymással. Semmi baj nem volt. Sohasem zavartuk egymást. Sőt mind a ketten azon voltunk, hogy a maga férje boldog legyen. Ketten vigyáztunk rá. És ezt a békés életet most meg akarja rontani egy harmadik nő. Képzelve el, édesem, a maga férje körül állandóan ott settenkedik egy ici-pici színésznő. És nem is sikertelenül settenkedik. Hát ezt nem lehet engednünk. Mer ez az ici-pici színésznő képes arra, hogy elszakítja a maga férjét, magától is, tőlem is. Mert higgye el, édesem, a férjaitak nem Guttmannál varrták. Nagyon sok férfi elszakítható. Hát védjük meg érdekeinket együttesen, asszonyom!”

És így is történt. A feleség és a barát nő együttesen felkeresték a kis színésznőt, hogy megvédjék érdekeiket a felbukkant veszedelemmel szemben.

— És sikerült.

— A jelek után ítélve sikerült, mert a kis színésznő sietve elszereződött vidékre, hogy soha többé ne zavarja a békés családi életet. Ugye mondtam, hogy olyan, mint egy francia vigjáték!

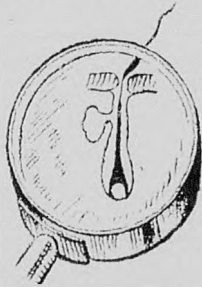
— Happy-end nélkül.

— A happy-end-ről jut eszembe a „Weekend”, ez a kedves operett, amely egyre nagyobb közönséget vonz a Budai Színházba. Zilahy Irénnek olyan sikere van, hogy újra végleg itt akarják tartani Budapesten és a Fővárosi Operettszínházban már keresik is a neki megfelelő szerepet. Egyébként tudok néhány érdekes, új szerepről.

— Például?

— Bajor Gizinek egy történelmi tárgyú darab főszerepét szánták. A darabot Indig Ottó, „A torockói menyasszony” szerzője írta a Nemzeti Színház számára. Tőkés Annának is készült egy szép új szerep. Ezt a darabot Hunyadi Sándor írta, arisztokrata környezetben játszódik és a Vigszínházban kerül ősszel bemutatásra. Nagyszerű szerepet kapott

Gyökerében támad meg a bajt.

Ez a hajápolásra is áll, mert a haj gyökeréből táplálkozik, tehát nagyon fontos, hogy a fejbőrt ápoljuk, ha a hajhullást és korpaképződést meg akarjuk akadályozni.

A legjobb évtizedek óta kipróbált szer a

PIXAVON és Pixavon-Shampooon

amelyet klinikailag kipróbáltak és a szaktekintélyek mint legjobb szert ajánlják a fejbőr erősítésére és ezáltal a hajhullás és korpaképződés megakadályozására. Állandó ápolás PIXAVON-SHAMPOON-nal egészségessé és széppé teszi a haját. A PIXAVON és PIXAVON-SHAMPOON erősíti a hajnövést, hajának visszaadja természetes, fiatalos, selymes fényét, könnyen fésülhetővé és gazdagon fűrtössé teszi.

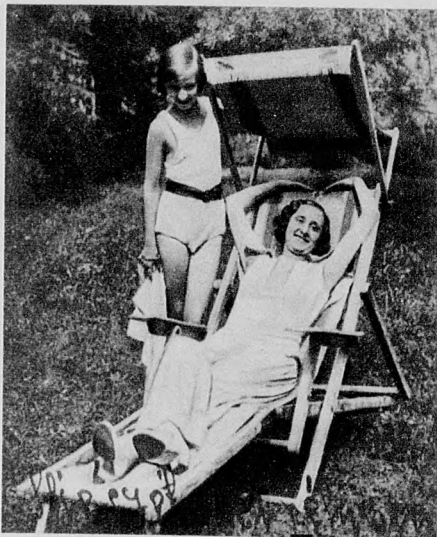

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható körházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a **Ferenc József** víz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztószer. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

a kitűnő **Somogyi Erzsébet Csáthó Kálmán** új darabjában. A darab címe „**Három sógorasszony**” és a **Nemzeti Színház** mutatja be. Akar még egy érdekes színházi hírt hallani?

— **Hogyan!**

— **Békeffi László** valószínűleg színházigazgató lesz, még pedig egy olyan színházban, amely eddig egészen más műfajt kultivált. Egy öröndetes külföldi hír is van. A bécsi **Theater in der Josefstadt** színpadán megkezdődtek a próbák egy magyar vígjátékból. A vígjáték a „**Meddig fogsz szeretni?**”, **Halász Imre** darabja, amely egy évvel ezelőtt a **Belvárosi Színházban** aratott sikert. A női főszerepet a bécsi bemutatón **Christl Mardayn-Thimig** játssza. Van még egy

Karácsonyi Ica, a népszerű táneművész nő és leánya ezen a lapon üdvözlök a **Déli** olvasóit

érdekes hír, amely új művészklub alapításáról szól.

— **Új művészklub?**

— **Bizony. Festők és más művészek határozta el, hogy igen előkelő klubot alapítanak. Az új klub az eddigi terv szerint az Ernst-múzeum épületében kapna elhelyezést. Végül pedig elmondom magának a legújabb pletykát is.**

— **Ezt már szeretem. Kiről szól?**

— **Nincs nagyobb élvezet, mintha a szereplőket maga találja ki. A külföldi nyaralásából hazatért ifjú művésznőről van szó. A művész nő nem egyedül érkezett haza, hanem egy igen csinos fiatalúrral. A vőlegényével. Alighogy megjöttek, a művész nő táviratot kapott Siófokról. Az a szimpatikus úr táviratozott, aki egészen a múlt hónapig a művész nő vőlegénye volt. A régi vőlegény ugyanis mit sem tudott arról, hogy közben őt detronizálták és neki már utóda van. Azt táviratozta a régi vőlegény, hogy „Holnap érkezem Pestre, hozzád”. A művész nő sokáig nézte a táviratot. Aztán megmutatta új vőlegényének: „Nézd, ezt kaptam. De én téged szeretlek. Csak téged szeretlek. Én nem engedhetem, hogy ez az ember most ide jöjjön. Légy nyugodt! Nem fog ide jönni!” Ezzel a művész nő kihajtatott a pályaudvarra és ő utazott el Siófokra. Még azóta se jött vissza.**

„**HA VALAKI AZT MONDJA**, hogy már évek óta korpás a haja és egyáltalában nem tapasztalja ennek káros voltát, akkor az illető „nyugta előtt dicséri a napot”, mondja egy híres hajszpecialista, mert a korpaképződés a hajhullás előjele, amit azonban a **Pixavonnal** való rendszeres ápolással meg lehet előzni.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud

Tolnai **francia nyelvtana**

abszolút modern, fonetikus alapokon épült és ezzel a módszerrel alkalmat ad azoknak a francia nyelv tudásának a megszerzésére, akik nincsenek megáldva a különleges nyelvtanuló tehetséggel. Ara az összeg előzetes bevétele ellenében bérmentes küldéssel 70 fillér. — Utánvételt nem szállítjuk. Megrendelhető: a **Déli** kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány uca 12

ub ala-

ívészek
klubot
gi terv
letében
elmon-
is.
ól?

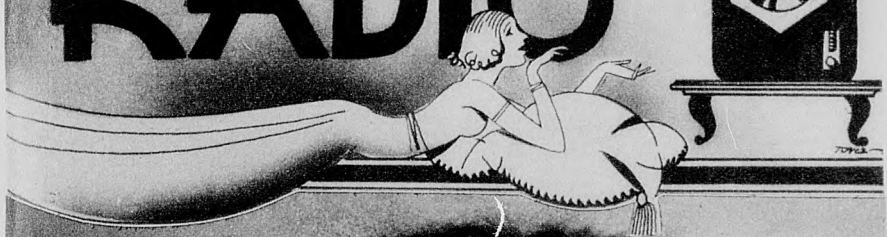
ntha a
üljöldi
sznőről
al érke-
fiatal-
meg-
tt Sio-
atozott,
ívésznő
gyanis
ben őt
a van.
, hogy
T". A
Azán
,Nézd,
. Csak
, hogy
y nyu-
zzel a
arra és
se jött

gy már
alában
akkor
napot",
mert a
, amit
dszeres

t tud

épült
knak
ésére,
yelv-
es be-
0 fil-
ndel-
pest,

RÁDIO

Cigány vagy jazz mindegy... Az a fő, hogy rádió legyen!

(Ilyen lelkes rádióhallgató csak a mesékben létezik)

Kökény Iлона

(Tóth Margit felv.)

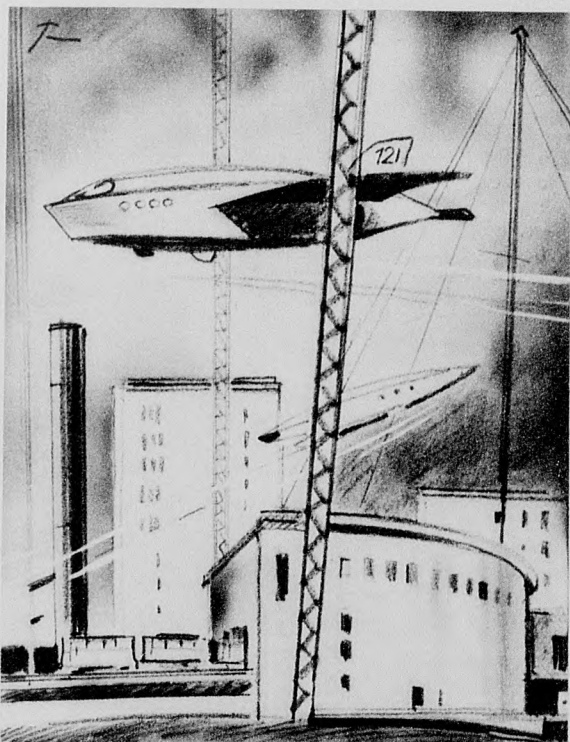

A levegőből élő repülőgépek — A kétméteres gabona — A dróttalan villanylámpa — A hatéves óriás — A weekend-időcsináló

Szolnok—London—De Pas: három város, amely hirtelen eszünkbejut. A közelmúltban mindhárom helyen ugyanazok az események játszódtak le. Deputációk érkeztek a vidékről és kérték az illetékeseket, hogy szüntessék meg a rádióleadást, mert a

rossz időjárást feltétlenül a rádió okozza. Az persze tisztára véletlen volt, hogy míg Budapesten a szárazság miatt panaszkodtak, addig a föld tulsó felén, De Pas-ban a sok eső okozott gondot.

Szóval: a bűnbak a rádió.

Motor nélkül száguld a repülőgép, autó, vonat. A mozgatóerő: a rádióhullám

Van-e köze a rádióhullámoknak az időjáráshoz? Kérdés ez, amelynek hallatára a laikus a fejét vakarja. S amelyre a tudós habozás nélkül igennel felel. Tehát igazuk lenne a deputációknak? Meg kell szüntetni a rádiót! A tudós erre is rögtön válaszol: nem!

S most szaladjunk egy kicsit előre néhány évtizeddel és nézzünk körül Lakihegyen, ahol nem régen helyezték üzembe az új mammut-adóállomást: Budapest X-et.

Szólt Ernő direktor utóda (reméljük azonban, hogy ő maga) átadja az új állomást a rendeltetésének és az ország összes hangszóróiban felsendül a hangja:

— Tisztelt uraim és hölgyeim, Budapest X. — ime! — működik. Nagy ünnepe ez az emberiségnek, ami kiderül rögtön, ha visszapillantunk 1932-re. (Bocsánat! nem a műsorra gondolunk.) 1932-ben a föld rádióállomásainak energiája összesen 10.000 kilowattot képviselt. Annyit mindössze, amivel 200 ezer darab normál villanylámpát fápíálhatunk. Budapest II.-nek

A legszikesebb talajból is két méter magasra szökken a kalász

gasra szökken. Szebb és súlyosabb lesz a kalász.

Az elektromos sugárzás áthatol mindenben. Nem véd előle semmi, csak a vastagfalú fémkamra. Aki mentesülni akar, annak ilyenbe kellene bezárkózni. A gyerekek is gyorsabban nőnek. A hatéves gyerek olyan lesz, mint 1932-ben a 18 éves. Az elültetett mag feleannyi idő alatt már csirázik.

De nem lesz szükség többé semmiféle energiaforrásra. A sugárzóenergia táplálja a levegőben a repülőgép motorjait. A gyárakban, műhelyekben a gépek ettől a sugárzástól mozognak. Áthatol a hullám hegyen és völgyön: a kocsit, autót, vonat ettől a láthatatlan erőttől hajtva száguld.

De igába hajtjuk ezenkívül az időjárás szeszélyes erőit is. A rádióállomás körzetén belül széleszlatjuk a felhőket, ha szép időt akarunk s akkor lesz eső, amikor az érdekeink úgy kívánják. Az időjárást az egyes nemzetekkel kötött közös megállapodás szerint irányítjuk. Weekendre eső sosem lesz.

Joggal kérdezzük, hogy mi lesz a növényzettel eső nélkül? Ahol szükség van esőre, ott kikapcsolják az energiaközvetítő rádiótoronyok sugárzását s a felhők nyomban összesűrűsödnek. A megszünt rádióenergiát pedig ez alatt a tartaléktelepekből vesszük,

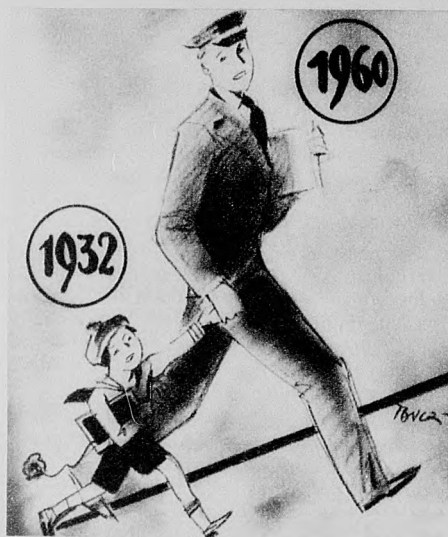
akkor még 20 kilowatt volt a sugárzóereje. Ma, Budapest X-é 50.000 kilowatt! Akkor csak műsört közvetítettünk, ma már hajtóerőt is. Mit várhatunk tehát?

Tudtuk már 1932-ben is, hogy a rádióhullámoknak különleges hatásuk van az élő szervezetre. Pearson és Bose kísérletei már akkor is sok csodás dologról tettek említést. Azóta a kutatások végleg tisztázták a helyzetet. Budapest X. energiája csodákat fog művelni.

Az állomás sugárzómezében tartózkodó élő szervezet átváltozik. Az állomás sugárzásának első jótékony hatása abban nyilvánul meg, hogy csökken a vérnyomása és így megszűnik az érlelmesedés. Ember, állat, növény ezentúl telítve lesz elektromossággal. A növények növekedését ez az elektromos hatás elősegíti. Ezentúl az Aljöldön a bába két méter ma-

Drót nélkül egy lakásban a villany és fűt az elektromos kályha. A távolbalató programbeszédet közvetít

Hubi 1932 és 1960. A hatéves gyerek ma és a jövőben

amelyek már előzőleg automatikusan feltöltődnek.

Az egészségre gyakorolt hatás is óriási lesz. Az elektromosság állandóan fokozza az életerőnket, pótolja a csökkent energiákat. Nincs többé fejfájás, emésztési zavar és —

bármily humorosan hangzik, — *nincs többé kopasz fej.*

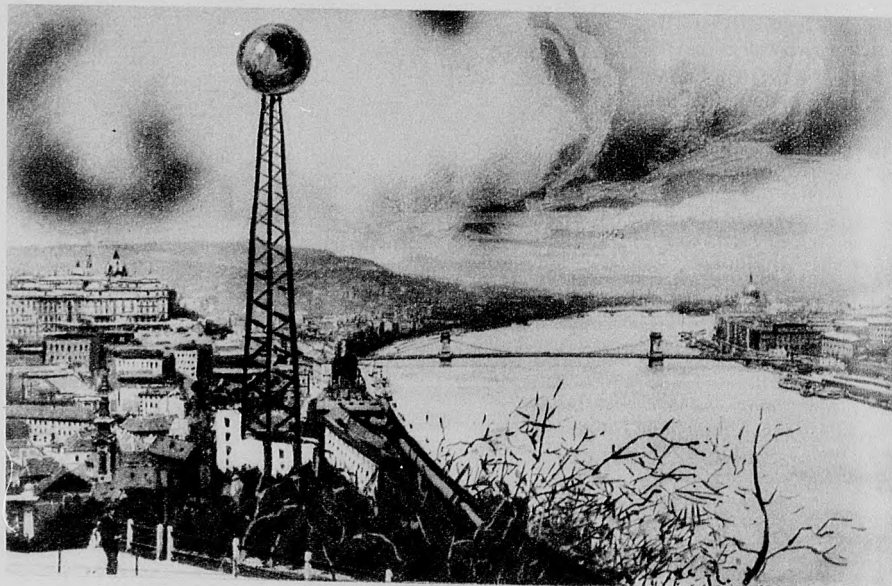
Általában minden energiát a rádió-sugárzótoronyokból kapunk. A lakások fűtése s a villanylámpák izzításához szükséges erő a láthatatlan sugarak útján kerül a falakon át a lakásokba.

Szóval Budapest X. az ország központí erőtelepe.

Nincs szükség a további előadásra, ki-kapcsolhatjuk a hangszórót. Az eddigiekből is tiszta képet alkothatunk magunknak azokról az óriási előnyökről, amelyek a jövő rádiója révén jutnak majd el hozzánk.

S mindez nem utópia. Nem ábránd, mint ahogy nem volt ábránd 20 évvel ezelőtt a száguldó repülőgép és a rádió csodája sem. Kicsiben már ma is minden megvan. A legújabb értesülésünk szerint *egykori hazánk-fia, Tesla, Edison világhírű munkatársa már rohamlépésekkel tart a végleges megoldás felé. Laboratóriumában már égnek a villanykörték, amelyekhez nem vezet semmiféle huzal áramot és mégis világítanak. De világítottak már ezelőtt két évvel is. Csak az volt a bibi, hogy — mint minden új dolognál, — az üzem még drága volt. Azon dolgoznak most, hogy olcsóbb legyen a meg-lévőnél is. Ez pedig csak idő kérdése.*

Az emberi akarat és tudás előtt *ebben* nincs korlát.

A város képe. Sugárzótorony, amely szétzavarja a felhőket és sugározza az energiát

Rádióriport életveszéllyel

Hogyan dolgoznak a rádióriporterek? — A mikrofon előtt nem lehet hasból riportot csinálni — Az elefánt szívdobogása — A fű növése — Az amerikaiak vezérelve a bravur — Haditudósítás 100 méter magasból — Helyszíni közvetítés az oroszánketrecből — Interjújuk a Sing-Singben — Aki ejtőernyőugrás közben csinál riportot — Amikor a bemondó kiesik a 150 kilométer sebességgel rohanó motorkerékpárból

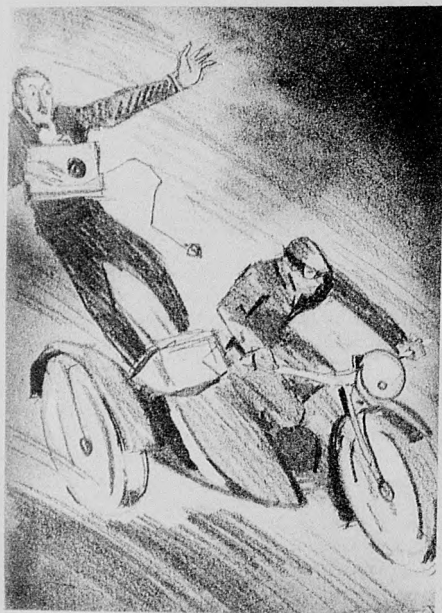
Hogyan dolgoznak a rádió riporterei? Az utolsó évtized az újságírásnak egy egész sajátos és sokszor életveszéllyel járó formáját teremtette meg: a rádióriportást. Ha az újság riportere „fűge”, a rádió riporterének gyakran a higany mozgékony-ságát kell egyesítenie magában az oroszlan vakmerőségével. Persze itt most nem holmi langyos néprajzi helyszíni közvetítésre gondolunk, hanem azokra az izgalmas produkciókra, melyeket elsősorban az amerikai és utánuk a nagy német adók riporterei végeznek.

Egy példa: Körülbelül másfél esztendővel ezelőtt jöttek divatba Németországban a biológiai közvetítések, például az ember szívdobogását, a nyúl tudóműködését adták előadássorozat keretében. Ekkor támadt egy Lange nevű német riporternek az a pompás ötlete, hogy a berlini rádió rendezzen ilyen biológiai közvetítést a Zoo-ból, a berlini állatkertből. A közvetítés vezetője maga Lange volt, aki hallatlan furfanggal és bátorsággal valóságos biológiai intervjút csinált a Zoo állataival. Így például sikerült a zebra tüdejének zörejét, a kenguru szív-működését mikrofonba felvenni, egész sereg kisebb-nagyobb állattal baj nélkül boldogult Lange. Végül az elefánt „lakosztályát” kereste fel és a vastagbőrű szívdobogását szerette volna felvenni. Az elefántot azonban ügylászik felingerelte a mikrofon, mert az újságíró egész egyszerűen feldöntötte. Langenak pontosan annyi ideje maradt, hogy a mikrofonba mondja: — Rádzsa a földre döntött, el fog taposni — azután elájult. Az ápolók csak az utolsó pillanatban tudták a dühöngő elefántot elkergetni.

A német rádióriport általában legtöbbször tudományos cél érdekében történik. Így közvetítették például németnyelvű adók, köztük Wien, különleges technikai eljárással a fű hallhatóvá tett növekedését.

Gene Tunney felesapott rádióriporternek. Így csinált rádióriportot egy boxmérkőzésről

A Columbia adó egyik vezetőjének támadt az az érdekes ötlete, hogy interjú-sorozatokat csináljanak a Sing-Sing-ből. Ez a helyszíni közvetítés persze nem volt életveszélyes, de annál érdekesebb. Kérdemesült rablógyilkosok, szeszempészek és emberrablók mesélték el pár szóban mestersegük titkait, nem is történt baj addig, míg Calvin Lewes, egy életfogytiglan elítélt gunman nem került a mikrofon elé, aki formális vádbeszédet mondott a börtönigazgatóság ellen. A mikrofont persze azonnal kikapcsolták.

Igen veszélyes kísérlet volt az is, melyet Gordon Plate, a híres pilóta hajtott végre Los-Angeles közelében a Columbia számára. Gordon Plate 3200 méter magasból ugrott ki ejtőernyővel. Eddig még elég mindennapi az eset, azonban a pilótára kis rövidhullámú adó volt csatolva és ez a veszéllyel fenyegetett, hogy az ejtőernyő nem fogja elbírni az abnormális terhelést. Gordon Plate szabályos helyszíni közvetítést rendezett zuhanásáról, majd bementa: — Óriási rándítás, a vállam majd kitört, az ejtőernyő kinyílt, lassan úszom a levegőben! — Ez a

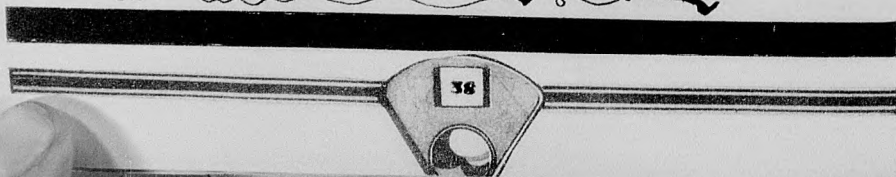
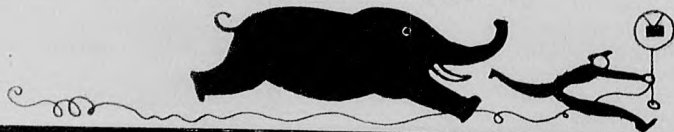
helyszíni közvetítés, ez a „zuhanó rádió-riport” teljes egy óra hosszat tartott s a végén a hallgatók szívszorongva hallották, amint Plate hangja egyre halkul, suttogóvá válik, majd hirtelen csend támadt és távolról hallatszott csak egy repülőgép bűgása. Már mindenki azt hitte, valami baj történt, pár perc múlva azonban megszólalt Plate hangja: — Semmi baj nincs, pár percre elvesztettem eszméletemet, egy gyárkémény felett lebegek pár méterrel, nagy a füst. — Ezután izgalmas pillanatok következtek, az ejtőernyő beleakadt a kéménybe és Plate a mélység fölött lógott, konferanszát azonban nem hagyta abba, egészen addig, míg a tűzoltók le nem szedték a kémény tetejétől. A hallgatók még a tűzoltók riadóját is tisztán kivehették.

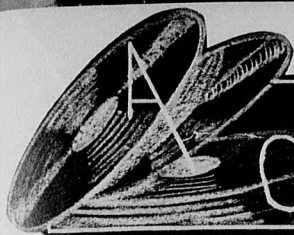
Az angol Tourist Trophyt érdekesen közvetítette ezelőtt másfél esztendővel a London Regional. A Tourist Trophyt, a legnagyobb angol motorkerékpárversenyt a Man szigetén futják le minden esztendőben s ezúttal a helyszíni közvetítés az amerikai Indianopolispálya mintájára rohanó motorkerékpárról történt, melynek oldalkocsijában rövidhullámú adóval ült a speaker. A verseny lefolyásáról így elég izgalmas képet kaptak a hallgatók, a motorkerékpárok dörgését, a közönség ordítását is hallhatták és közben a speaker beszélt. Aki hallgatta ezt a közvetítést, egyszerre recsenést hallott, utána csend támadt. Persze mindenki a telefonhoz rohant, százával hívták fel az emberek az adóállomást, hogy megtudják, mi történt. A helyszíni közvetítés megszakadásának oka egy súlyos katasztrófa volt, a speaker egy fordulónál kizuhant a robogó motorkerékpárból és életveszélyes sérüléseket szenvedett.

Ilyen és ehhez hasonló bravurok és katasztrófák tarkítják ma már ennek a fiatal foglalkozásnak, a rádióriportásznak történetét. A mikrofon előtt nem lehet hasalni, a mikrofon előtt bravurral és sokszor életveszéllyel kell a nagy riportot megcsinálni.

Igaz, a rádióriportásznak ma már nagyszerűen fizetett sztárjai vannak, különösen Amerikában, de azért a nagy fizetésért igen sokszor kell testi épségüket kockára tenni.

Mert a rádióriport vezérelve a bravur és a lélekjelenlét.

gramofonlemez mint házasságlevél

Mi mindenre használják a gramofonlemez — Végre rendelkezés gramofonba — Házasságkötés lemezen — Amikor a törvény kihirdetését gramofonra veszik fel

Természetesen Amerika az első, mely ezt a kuriózumot megvalósította: gramofonlemez, mint házasságlevél.

Chicagóban történt. Egy Edward B. Casey nevű bírónak az az ötlete támadt, hogy a házasságkötéseket gramofonlemezen keltené megörökíteni. Csakhamar talált is egy elszánt fiatal párt, Theodore Kaczmarst és Ida Formalskit, akiknek házasságkötése július 20-ára volt kitűzve és akik beleegyeztek abba, hogy ezt a házasságkötést gramofonlemezre felvegyék. Az érdekes ötlet annyira megnyerte az N. B. C. adó vezetőjének tetszését, hogy ezt a különös esküvőt a rádió is közvetítette, Edward B. Casey konferanszával. A házasságkötés után a bíró rövid beszédet is mondott: — Nem feltűnési vágyat szolgál ez a dolog — mondta Casey, — bár paradoxonnak hangzik, de ez a hangos házasságlevél hitem szerint alkalmas lesz a jövőben az emberek családi békéjének helyreállítására is. Tegyük föl, hogy öt év múlva a férj megkezdi kiruccanásait, rendszeresen késő éjjel jön haza, akkor a feleségnek nem lesz más dolga, minthogy felhúzott gramofonnal várja és belépése pillanatában saját szavaival és esküjével igyekezzék hatni kikapós férjére és figyelmeztetni őt házastársi kötelességeire. Ez a gramofonlemez bizonyára jó hatással lesz a családi békére is.

Egy rossznyelvű amerikai újságíró, Horne

egészen másképpen látja a dolgot. — Egészen bizonyos — mondja Horne, — hogy ezeket a házassági esküket tömegesen fogják utánarendelni a civódó házaspárok és tányérok helyett ezentúl majd egymás házassági esküjét fogják egymás fején összetörni. A házasságkötés még egyszerű emlékek is háborzongató és most a bíró úr azt a szörnyű ötletet akarja megvalósítani, hogy még meg is örökítsük megbocsáthatatlan ballépésünket.

Egyébként Casey bíró ötlete nem egészen új ötlet, számos gazdag külföldi végrendelettel már gramofonon, míg nem az amerikai bíróság ki nem mondta, hogy a gramofonvégrendelet magában érvénytelen, a személyazonosságát a pusztá hanggal nem lehet bizonyítani, mert hiszen például egy hangimitátor akkor nagyszerűen végrendelet lehet akár John D. Rockefeller nevében is.

Az első törvény, mely gramofonlemez alakjában érvénybe lépett — mint megírtuk, — egy német szükségrendelet volt, melyet rádió útján hirdettek ki. Németországban már múzeuma van a regisztrált hangnak és ebben a múzeumban a legkülönösebb felvételeket őrzik.

Ki tudja azonban, hogy milyen karriert fog még befutni a gramofonlemez, mint okirat. A jövőben bizonyára a hangutánzók lesznek akkor az okirathamisítók.

Egy különös modern házasságkötés: gramofonlemezen örökítik meg a házasságkötési aktust

A newyorki csoda: a rádióváros

Egy egész város — mely a rádiót szolgálja. Amerikai tempó — amerikai méretek: a newyorki Radio-City felépítésén a munkások ezrei dolgoznak már. Hosszú évek során folytatott tanácskozások és előkészületek előzték meg a Rádióváros megszületését, mely mint neve is mutatja New-Yorknak egész külön városrésze lesz.

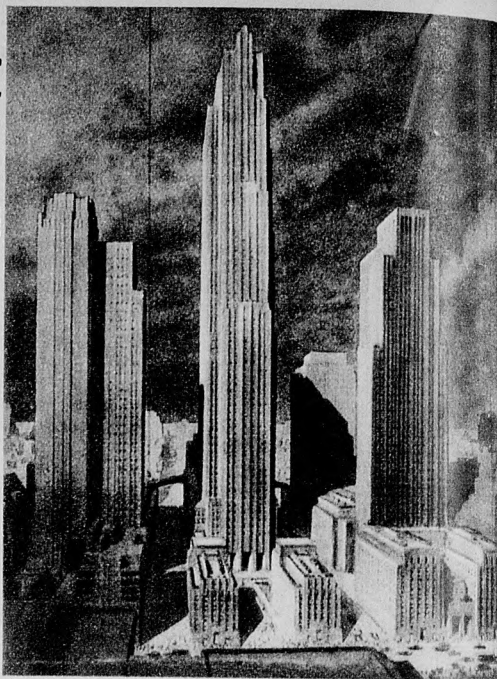
Ennek a tervnek finanszírozásához még Ivar Kreuger is szegény ember lett volna, ezt a várost Amerikában csak Rockefeller pénzén lehet megvalósítani. Az épületek pusztá felépítéséhez 120 millió dollárnyi összegre volt szükség. Amerikában a prosperitásban volt, mikor a terv megvalósítását megkezdték, mert bizony ma már Rockefeller is kétszer meggondolná, mielőtt ilyen monumentális üzletbe fogna.

Manhattan szívében, a világ legdrágább telekkomplexumán épül a Radio-City, melyet építtetője nevére Rockefeller-Centrenek neveznek el. A rádió, hangosfilm és opera központja lesz ez a városrész, mely nyolc uccára terjed. A felhőkarcolók fejlődései lázas tempóban épülnek.

A középső felhőkarcoló 255 méter magaságig emelkedik, ez az úgynevezett irodaépület és tőle jobbra és balra egy-egy 180 méter magas épületóriás, melyet szintén irodaépületnek hívnak.

Az építkezés különlegessége, az alsó 12 emeletnek egyáltalán nem lesz ablaka, az egész épületet monumentálissá teszi ez majd. Ez a 12 emelet a legnagyobb newyorki rádió-társaság, a National Broadcasting Company stúdiójául és előkészítő helyiségül szolgál, 27 nagy stúdiót rendez itt be az NBC, melyeknek egyrésze többemelet magas lesz. Érdekes, hogy az első tervek szerint az NBC jóval nagyobb épületrészt vett volna igénybe, közben azonban jött a válság és az adótársaság is mérsékelte üzemet. A Rádióváros 20%-át még így is a National Broadcasting foglalja le.

Mellette azonban természetesen képviselve lesz legnagyobb versenytársa, a Columbia is, mely különösen az utolsó 2 esztendőben indult erős fejlődésnek. Hogy mit jelent Amerikában az erős fejlődés: két évvel ezelőtt 8 stúdiója volt a Columbiának, ma 30 van.

A newyorki Rádióváros

Jövő év közepén már meg is kezdik az új stúdiókból az adásokat, mert a főépülettel 1933. elejére akarnak készen lenni, két kisebb felhőkarcoló építését pedig valószínűleg még ebben az esztendőben befejezik. A két szélső, kisebb felhőkarcoló mögött két 36 méter magas épületet emelnek. A jobboldali épület a világ legnagyobb rádiókoncert-terme lesz, körülbelül 6000 férőhellyel.

A nemzetközi koncertépület mögött emelkedik majd az RKO, a Radio-Keith Orfeum 122 méter magas felhőkarcolója, az RKO koncert ma Amerikában a hangosfilmgyártási és üzemi eljárás szabadalmainak birtoka. Ebben az épülettömbben a világ legnagyobb varietéje talál majd szállást.

A hangosfilm-színház előtt felépítik majd a világ egyik legnagyobb operaházát 4300 férőhellyel 36 méter magasságban. Két 9 emeletes irodaépület és két 25 méter magas törpe-ház csatlakozik még a Rockefeller Centre-hez, melynek összes építkezési munkálatait 1934 tavaszára szándékoznak befejezni.

Mire a Rádióváros azonban megépül, az amerikai gazdasági helyzet könnyen katasztrófálissá válik, úgyhogy beteljesedhet a felhőkarcoló anekdótája: a felső emeleteket még építik, mikor a földszinti kereskedők már régen tönkrementek.

AM

Charle

akinek
rájából
d. u. 2
lemezen
teket, 1
1893-bar
ban. A
gezte t
Halévy,
voltak n
nagy ró
tendőt t
Hazatér
gonás és
ter lesz,
lioiz hat
zene fel
Sappho
megbuki
az egy
két szim
ban mé
„Botesin
lághírté
ben alay
guerite”
„Faust”
Igen ter
zeneszer
dalmilag

Dr. M
tanácsos
gyógyítá
tül” cím
14-én c
Dr. M
szinte é
van az i
dr. Mol

Dr.

humoris
és dr. M
művésze
is közel
toznak.

AMIT ÉRDEMES LESZ MEGHALLGATNI

Charles Francois Gounod, akinek Faust című operájából vasárnap, aug. 14-én d. u. 2 órakor gramofónlemezen hallunk részletet, 1818-ban született és 1893-ban halt meg Párizsban. A Conservatoirban végezte tanulmányait, ahol Halévy, Paër és Lesueur voltak mesterei. Megnyeri a nagy római díjat és öt esztendő telt Olaszországban. Hazatérve, Párizsban orgonás és templomi karmester lesz, Schumann és Berlioz hatására fordul a világi zene felé. Első operája, a Sappho 1851-ben csúnyán megbukik, ekkor visszatér az egyházi művekhez és két szimfóniát is ír. 1858-ban mégis megzenésíti a „Botesinalta doktor”-t, világhírére azonban csak 1859-ben alapítja meg a „Marguerite”-vel, melyet nálunk „Faust” címen adtak elő. Igen termékeny volt, mint zeneszerző s ezenkívül irodalmilag is működött.

Dr. Müller Vilmos kir. tanácsos előadását, „A test gyógyítása Jelen keresztül” címen halljuk vasárnap, 14-én délután 5 órakor. Dr. Müller családjában szinte örökölt hajlandóság van az irodalom iránt, öccse, dr. Molnár Jenő, az ismert

Dr. Müller Vilmos

humorista, Z. Molnár László és dr. Molnár Antal, a Zene-művészeti Főiskola tanára is közeli rokonai közé tartoznak. Dr. Müller most

53 esztendő, nemzetközileg ismert neve van a tudományos és népszerű orvosi irodalomban. A párizsi Pasteur Intézetben dolgozott, majd több külföldi szanatóriumban mint asszisztens. 20 évig saját szanatóriuma volt a Tatrában. Most jelent meg egyébként német nyelven „Az orvostudomány úttörői” című munkája, melyben egyenesen novelisztikus érdekességgel meséli el a nagy orvosi felfedezők életét. Ez a könyv egyébként rövidesen több nyelven is megjelenik.

Kálmán Imre, akinek „Cigányprimás” című operettjét vasárnap este 8 órakor halljuk a rádióban, 1882-

Kálmán Imre

ben született Siófokon. Tanulmányait a budapesti Zeneakadémián végezte Koesslernél. Jelenleg Bécsben él és a legismertebb magyar zeneszerzők egyike. Írt szimfonikus műveket és műdalokat is, népszerűvé azonban operettjei tették, melyek közül az utolsót, a „Montmartrei ibolya”-t most fogják Londonban előadni. Nevezetesebb operettjei: a „Tatárjárás”, „A cigányprimás”, „Csárdáskirálynő”, „A bajadér” és a „Cirkuszherceg”.
Vizvári Mariska, akinek háztartási előadását kedden, 16-án délután 5 órakor közvetíti a rádió, 1879-ben született Budapesten. Atyja Vizvári Gyula volt. Művészeti

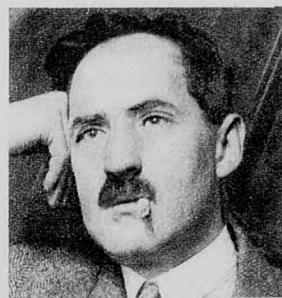
tanulmányait a Színművészeti Akadémián végezte. 1896 óta a Nemzeti Színház tagja, ahol a naiva szerepkört töltötte be. 1902-ben

Vizvári Mariska

a Vígszínház előadta „Szalmaláng” című egyfelvonásos dramolettjét. 1914-ben jelent meg „Száz specialitás” című szakácskönyve. Vizvári Mariska főzési tudományra tanítja a rádió hallgatóit.

Orbók Attila, aki szerdán 17-én 5 óra 15 perckor „Egy betű különbség” címen olvas fel a Studióban, 1888-ban született. Az 1920. évi első nemzetgyűlésen a kisgazdapárt liberális frakciójának tagja volt. Igen sok művet fordított franciából, köztük

Orbók Attila

France, Maupassant, I. Renard munkáit. „A tünény” c. vígjátékát 1923-ban mutatta be a Renaissance Színház és a bécsi

Komödienhaus. A „Déli-báb”-ban most folyik egyébként egy regénye is. Békeffy László társaságában írt „Bécsi menyasszony” című színművét a Nemzeti Színház mutatta be.

Lányi Viktor mond ismeretést 17-én este 8 óra 15 perckor „Az olasz opera mesterei” II. része előtt. 1889-ben született, zeneszerzéssel és műfordítással foglalkozott, jelenleg a Pesti Hírlap zenekritikusa. Dohnányi Ernő „Vajda tornya” c. operájának ő az egyik szövegírója. Lefordította Wagner „Nibelung gyűrűjé”-t és „Parszifal”-ját. Regényfordítással és zeneelmélettel is foglalkozik.

Giacomo Puccini operáiból hallunk részleteket „Az olasz opera mesterei” II. részében 17-én este 8 óra 15 perckor. Puccini, aki 1858-ban született, és 1926-ban halt meg, az újabb operairodalom egyik legnagyobb hatású szerzője volt. A milánói konzervatóriumban tanult. 1884-ben adták elő „Villi” című operáját. Ismertebb művei: „Manon”, „A bohémek”, „Tosca”,

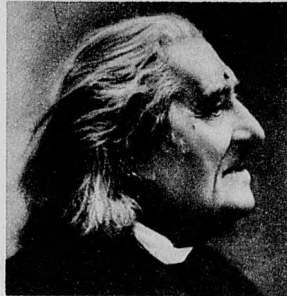

Giacomo Puccini

„Pillangókisasszony”. Utolsó művét, a „Turandot”-t már nem tudta befejezni.

Liszt Ferenc több művét játssza 18-án, csütörtökön este 8 órakor a Budapesti Hangversenyzenekar az Állatkertből. Liszt 1811-ben született Doborjánban, ahol atyja Esterházy herceg tisztartója volt. Liszt 9 éves korában lépett fel először Sopronban. Második hangversenye után 6 magyar mágnes áll össze és

évi 600 forint ösztöndíjat biztosítottak számára. Ekkor a Liszt-familia Bécsbe, majd 1823-ban Párizsba költözik. De Cherubini, a párizsi Conservatoire igazgatója visszatartja a csodagyerek felvételét. Továbbra is Párizsban marad Paër-nél és Reichánál tanul, majd angol turnéra megy. 1825-ben a párizsi operában „Don Sanche” c. operettjével arat sikert, de azzal a gondolat-foglalkozik, hogy egyházi pályára lép. Megismerkedik Berliozsal s ez igen termékenyen hat fejlődésére. Paganini és Chopin külö-

Liszt Ferenc

nösen zongoratechnikájának adnak új irányt. D'Agoult grófné Liszt miatt elválnak férjétől, szerelmükből három gyermek születik. 1839—1847-ig hangversenykörúton diadalmasan bejárja egész Európát. Nincs már versenytársa. 1848-tól 1861-ig Weimarban telepszik meg, itt ismerkedik meg Sayn Wittgenstein Karolina hercegnővel, aki elhatározó befolyással lesz sorsára. 1865-ben Liszt felvette a kisebb egyházi rendfokozatokat, abbé lett. 1875-ben elvállalta a Budapesti Zeneakadémia igazgatását, 1886-ban halt meg, 1250 művet hagyott hátra, a XIX. század zenei életének kimagasló alakja volt.

Kosztolányi Dezső „Iskola” című elbeszélését olvassa fel aug. 20-án délután 5 óra 15 perckor. Kosztolányi 1885-ben született Szabadkán. A budapesti egyetemen hallgatott filozófiát. A Budapesti Napló munkatársa lett, majd a Világ,

Kosztolányi Dezső

Pesti Napló, Uj Nemzedék és Pesti Hírlap szerkesztőségében dolgozott. Vezércikkeket, tárcákat, cikkeket és színházi kritikákat írt. Első verskötetete, a „Szegény kis gyermek panasza” 1907-ben jelent meg. A magyar novelláirás egyik legnagyobb és folyton fejlődő mestere. Regényei közül kiemelkedik „A Véres költő” című, melyet Néróról írt és az „Édes Anna”, melyben egy kis cseléd tragikumát írta meg.

Herczeg Ferenc „Balaton rege” című színművét halljuk 20-án 7 óra 45 perc-

Herczeg Ferenc

kor a Studióból. Herczeg 1863-ban született Versecen. jogot végzett, az ügyvédi pályára készült, de első regényének, a „Fenn és lenn”-nek sikere után végleg és kizárólag irodalommal kezdett foglalkozni. Nevét országosan ismertté tette a „Gyurkovics család”-ról írt regénysorozata. Herczeget elsősorban mesészővének dús volta, elmés párbeszédei és elegáns, hűvös írói móradora jellemzik.

A rádió humora

A KEDVENC MŰSORSZÁM

- Na és kegyed, Kovács úr, mit hallgat legszívesebben a rádióban?
- Amikor a bemozdó jó éjszakát kíván.

RÁDIÓ-KÖRÖZÉS

- A gázoló autó rendszámát nem sikerült megjegyezni. A szemtanuk állítása szerint egy hölgy vezette, akinek különös ismertetőjele: kis kalapot visel fehér szalaggal. Szempillája ragasztott és szemöldöke borotvált.

REGGELI TORNA

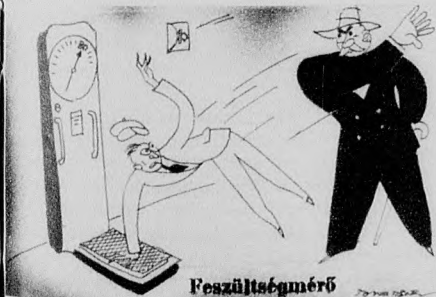
- Az én férjem minden reggel felkel 7 órakor, amikor a reggeli torna kezdődik a rádióban.
- Olyan szenvedélyes tornász?
- Ő nem, csak az a fiatal lány, aki velem szemben lakik.

A RÁDIÓSZAKÜZLETBEN

- Kérek egy ilyen és ilyen típusú forgó-kondenzátort.
- Becsomagoljam?
- Nem! Majd gurítani fogom hazáig.

KRITIKA

- A rádió egyik rendezője panaszkodik Bánóczy Dezső dr.-nak egy rádiókritikusra:
- Kérlek szépen, minden rendezésemet a tárgya földig lerántja.
 - Ugyan ne törődj vele — mondja Bánóczy dr., — annak a véleménye nem számít, az mindig azt írja, amit másoktól hall.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Mi nagyon szeretjük a színelőadásokat a Studióból és nincs olyan színműelőadás, melyet meg ne hallgatnánk. Különösen a józú, népies darabokat kedveljük. Azt kell kérdeznünk azonban, hogy mire való például operettelőadásoknak a színházból való közvetítése? Hiszen a rádió közönsége az operett meséjét nem is élvezheti, mert nem is érti. Egy példával azt hiszem sikerül megvilágítani a dolgot. Miért nem megy például egy vak ember operettelőadásra? Mert az operett színpadra írták, egyképpen szól az a fülhöz és a szemhez és bármelyik érzékszervünket kapcsoljuk ki, az élvezet nemszak hogy nem lesz teljes, de az egész előadás érthetlenné válik. Nos, minden rádióhallgató ilyen vak ember, aki csak a füleire van utalva, a láncokból nem lát semmit, csak a dobogást hallja. Tehát a kívánságunk az lenne, ha már a Stúdió operettel közvetít, ne a színházból tegye ezt, hanem jó akusztikájú előadótermeiből és a rádió kívánalmait szerint átalakítva.

Tisztelettel
Nagy József, tanyai központ.

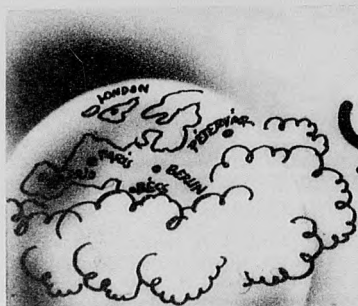
Összehasonlítottam egy pár német és amerikai adó műsort a budapesti adóval. Adjuk meg az eszárnak, ami az eszáré: a Stúdió műsora minőségileg egyre javul. Ami azonban a mennyiséget és változatosságot illeti, nagyon sok kívánnivalót hagy hátra. Miért nem lehet negyedórás, maximum félórás gramofonhangversenyekkel tarkítani naponta többször is a műsort. Miért nem ad a Stúdió naponta többször 15–20 perces cigánymuzsikát. Miért tart egy műsor szám 1, gyakran 1½ óráig is. Ezzel még a legjobb számot is unalmasnak teszik. Miért nem redukálják például a novella időtartamát is. Kinek van türelme teljes félórát egyjolyában figyelni? Változatosságot és rövidebb műsor számokat kérünk.

V. F.

Tisztelt Szerkesztőség!

A Stúdió hírszolgálatát szeretném kritika tárgyává tenni. Miért olyan vérszegény a „hírek” című műsor szám? Egyik napon este például bemozdtak három hírt, két kommunikét és utána hét percig ügélőversenyeredményeket. Mintha a Stúdió ellenséges viszonyban lenne a Távirati Irodával és ezért csak az unalmas híreit venné át. Hát nem történnék semmi az egész világon sohasem? Ne jöjjenek mindig azzal: Kérem! a napilapok? A Stúdió csak az előjelzőre lehet tekintettel.

Kiváló tisztelettel
Hermann Gábor, Debrecen.

Színházi Kavics

A montecarlói rulett bűvös golyója — Schildkraut kényszeregyessége — Veidt és a londoni színpadi mágnes — Automatabüfé 3 felvonásban — Jeritza nagynénjének hamisfogai — Bethléem atya, a párizsi revűk ostroma — Az aranyozott szemhéj — Mi történt a Haway rózsája körül ?

A montecarlói játékkaszinó jobb belső rulettasztalának kis fehér golyója körül az esztendők során valóságos legendakör alakult ki. Annál az asztalnál, melynek közepében ez a kis fehér golyó futott, az idők folyamán a következő híres emberek vesztek nagyobb összegeket: Carpentier ökölvívó exvilágbajnok 24 ezer frankot, Puccini 2 ezer frankot, Bülow herceg 5 ezer

frankot, Rockefeller 8 ezer dollárt, Putty Lia 7 ezer márkát, Edgar Wallace 120 ezer frankot, Douglas Fairbanks 14 ezer dollárt, Alfonz király 40 ezer frankot, Hans Albers 12 ezer frankot. Különösen híres emberekkel szemben a közhit szinte mágikus erőt tulajdonított ennek a kis golyócskának. Körülbelül másfél esztendővel ezelőtt aztán a golyó kiugrott a rulettből, a földre esett és eltűnt. Valaki ellopta. A napokban aztán fény derült a bűvös golyó fura útjára: egy ismert amerikai milliomos büszkén jelentette ki, hogy a szerencséhezó golyó az ő birtokában van, egy párizsi kereskedőtől vásárolta, aki a kis golyót eltűnésének éjszakáján megtalálta és neki eladta 4000 dollárért. Alig terjedt azonban híre ennek, őt dúsgazdag amerikai jelentkezett, hogy a golyó az ő birtokában van, ők is attól a bizonyos kereskedőtől vásárolták. Ezután a bizonyításnak furcsa, amerikai módja következett. Felállítottak egy privát rulettasztalt, meghívtak egy egész sereg híres amerikai színészt, énekest és filmszínészt és valóságos rulett-olimpiaszí rendeztek, a fellépő művészeknek napi-díjat fizetve, minthogy a golyó kipróbálására mindenképpen híres emberekre volt szükségük. Az eset poénje: a bűvös golyót az egyik ventilátor nyílásában szétlapítva megtalálták a montecarlói kaszinóban.

Schildkraut

Veidt

Josef Schildkraut, aki nemrégén a bécsi Deutsches Volkstheaternél vendégszerepelt az „Amerikai tragédia” színpadi változatában és ezzel kapcsolatban be is perelte Beer igazgatót, Amerikában fizetéseképtelen lett. A főbb hitelezői szabók, akik egészen hihetetlen összeget, 35.000 dollárt követelnek rajta ruhák címén, másik főhitelezője

felesége, akinek 20.000 dollár tartásdíjjal tartozik. Minthogy a színházi és film-prosperitynak Amerikában is végeszakadt, a hitelezők, legalább egyelőre, aligha fogják megkapni követelésüket.

London, a nagy színházi mágnes, a londoni színpadok szinte fáradhatatlanul szívják magukhoz Európa metropolisáiból a tehetségeket. Az ősszel Conrad Veidt és Jannings is Londonba szerződnek az ismert londoni menedzserhez, Scotthoz. Jannings valószínűleg az „Oroszország”-ban fogja híres alakítását, Péter cár szerepét játszani, Conrad Veidt pedig a „Repülők” című angol drámában Richthofen báró alakját viszi a színpadra. Richthofen báró, akit a

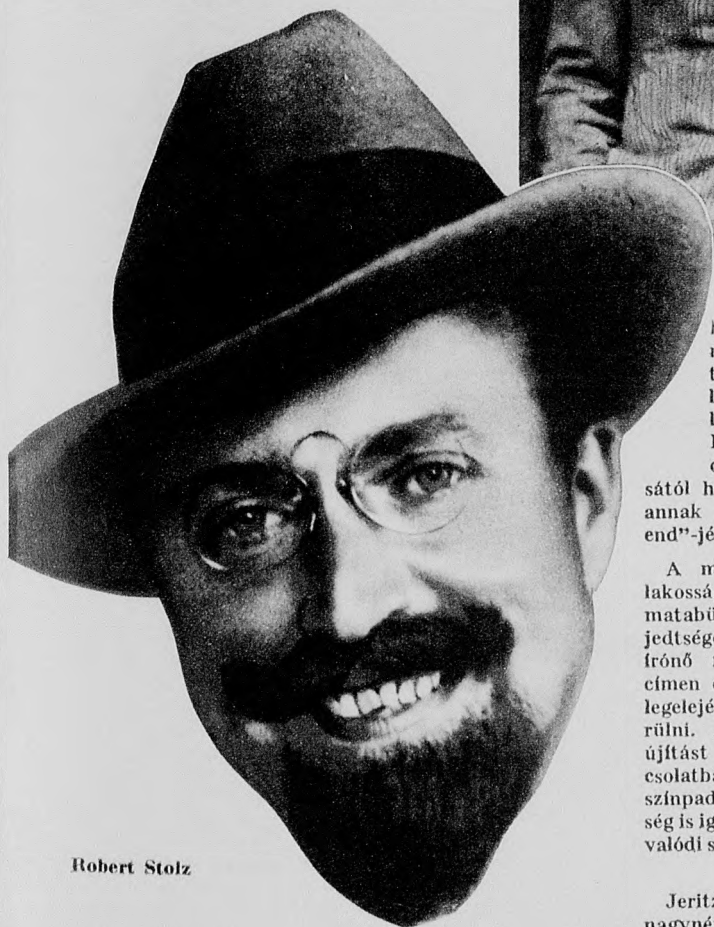

Ábrabám Pál

háború alatt a vörös ördögnek neveztek, annak idején több tucat ellenséges repülőt lőtt le, míg végül őt is lelőtte egy angol repülő. Erről szól a „Repülők” című dráma, melynek bemutatásától hasonló sikert várnak, mint annak idején Sheriff „Journeys end”-jétől.

A mi korunkra és a városi lakosság szegénységére az automatabüfék világszerte való elterjedtsége jellemző. Egy német frónó írt most „Automatabüfé” címen egy darabot, mely a szezon legelején fog Berlinben színre kerülni. Azt az érdekes szcenikai újítást tervezik a darabban kapcsolatban, hogy az első felvonás színpadi automatabüfét a közönség is igénybevehesse és a gépekből valódi szendvicseket vásárolhasson.

Jeritza, illetőleg Popper báró nagynénjének, Cahn-Speyer bárónőnek, az ismert énekesnőnek

Robert Stolz

érdekes perét tárgyalta a bécsi bíróság. A báróntól egy fogtechnikus 2260 schillinget követelt műfogakért. Ebből az összegből körülbelül képet alkothatunk magunknak, hogy hány műfogról is lehetett szó. A báróné ezzel szemben 10.000 schilling kártérítésre perelte a fogtechnikus, azon a címen, hogy a kezelés következtében énekhangja károsodást szenvedett, fejfájása, látási zavarai és fülzúgása van azóta. A bíróság a fogtechnikusnak adott igazat és ítéletileg kimondotta, hogy a báróné panaszainak oka előrehaladott korban keresendő.

A párizsi bulvárok és revűszínházak ismert és rettegett alakja Bethléem atya, aki egész életét a színházi erkölcsatlenség és meztelenség elleni harcban tölti. Hadjáratai azonban rendszerint visszafelé sülnek el. Ha Bethléem atya megjelenik egy revű előadásán és a nézőtérről tüntet a revű erkölcsatlensége ellen, egészen bizonyos, hogy a színház másnap zsúfolásig megtelik, mert mindenki kíváncsi az inkriminált darabra. A napokban például egy szajnaparti bouquiniste, mozgó könyvkereskedő kordélyát döntötte fel felháborodásában, mert a kordély pornográfikus könyvekkel volt tele.

Denis King

A közönség erre félóra alatt szétkapkodta jó pénzért az egész boltot.

Franciaország művészi és mondain köreinek divatos fürdőhelye ezidőszerint Paris Plage, ahol az elmúlt színházi szezon nagyjai nyaralnak. Paris Plage-ből indul most hódító útjára az új és exotikus divat, az arany-színűre és ezüstsínűre festett szembáj. Mire a nyaralási szezonnak vége lesz, Párizs tele lesz aranszemű színésznővel. Talán csak Baker lesz kivétel, mert az ő sötét arcbőréhez nem igen illik az arany és ezüst szempilla.

Az ember elgondolkozik, mi is történt nálunk Ábrahám Pál „Haway rózsája”-val, mely Budapesten, mondjuk meg magyarul, megbukott. A berlini Metropol Theater, miután ezzel a darabbal átjátszotta a szezon, most ezzel nyit és augusztus 20-án a „Haway rózsája” 300-ik előadása lesz. Nálunk vagy a színházzal, vagy a közönséggel volt a baj? Vagy talán senki sem próféta a maga hazájában. Itt jegyezzük meg, hogy Kálmán Imre „Montmartrei ibolya”-jának bemutatóját októberre tűzte ki a londoni Alhambra. Ma, talán az egy Robert Stolzt kivéve, a két európai vezető márká a könnyű zenében Ábrahám és Kálmán. Stolz az egyetlen, aki nem hagyja magát. Ábrahámnak jön egy darabja Londonban? Ez mégis csak hallatlan. Stolz erre a „Vénusz selyemben” című új operettjének ősbemutatóját a londoni Drury Lane színházban rendezi, még hozzá Denis King-gel a főszerepben és az előadást saját maga vezényli.

Reinhardt érdekes megnyitó premierre készül a bécsi Theater in der Josefstadtban. Wilhelm Krug és Max Frank érdekes darabját, az „Ember a sínhálózatán”-t fogják előadni, melynek főszereplője egy 140 kilométeres sebességgel haladó — vasúti mozdonny. A darab cselekménye kizárólag a vasút körül játszódik le, egy vasúti tisztviselő egyetlen napját mutatja be, melynek betetőzése a D-vonat katasztrófája.

Ismeretes Harold Davidson londoni híres lelkész esete, aki az uccán fiatal lányok egész seregével ismerkedett meg, lelkész létére furesa éjjeli életet élt s akit emiatt a törvényszék a lányok vallomása alapján el is marasztalt. Harold Davidson, aki vértanúnak tekintti magát, most az egyik londoni moziban lép fel naponta — perének koronatanújával, egy gyönyörű, fiatal lánnyal, még pedig egy saját maga által írt színpadi szkeccsben, melynek tárgya a saját esete.

Pereg a film

ROYATVEZETŐ

PÁN IMRE

Az olimpiai versenyek
legkedvesebb drukkeré:
LORETTA YOUNG

AMATŐR FILM

A következőkben összefoglaljuk a Délibáb amatőr-filmakciójának lényegét. Vannak néhányan, akik az amatőr filmezést az amatőr fényképezéssel tévesztik össze.

Mi is az az amatőr film ?

Ismerjük a nagy stúdiók hatalmas apparátusát — tudjuk, hogy egy-egy felvétellel egész hadsereget mozgosítanak.

Nos: hasonlóan érdekes, sőt tökéletesen művészi filmeket lehet lepergetni kis kézi filmfelvételgépekkel is.

A legtöbb amatőr filmes hozzátartozóiról, barátairól készít rövid filmeket. Nagyon sokan kirándulásra, utazásra viszik magukkal a filmfelvételt, hogy a látottakat, emlékeiket örökítsék meg. Viszont ma már egyre növekszik azoknak a száma, akik amatőr — vagy hivatásos — színészekkel rendeznek meg kisebb jeleneteket és így kerek témájú, nagyon érdekes filmet produkálnak.

Az amatőr film — külföldön

Tudnunk kell, hogy az amatőr filmezés külföldön éppen olyan népszerű, mint az amatőr fényképezés. Amerikában például több, mint harmincezen dolgoznak ilyen kis kézi gépekkel. A legtöbben azt filmezik le, amit sétá, kirándulás vagy utazás közben látnak. Az ucca is tele van érdekes eseményekkel. Hiszen semmi sem olyan érdekes, mint az élet maga.

Ezeket az amatőr filmeket külföldön állandó figyelemmel kísérik a filmmemberek. Nem egyszer fedeztek már fel pergetők között tehetséges rendezőt, operatort. Természetesen a magyar amatőrfilmek is elkerülnek külföldre. A Délibáb kiküldi a díjnyertes filmeket a fontosabb filmcentrumokba és ezek így — az esetleges külföldi díjakon kívül — érdekes meglepetést szerezhetnek pergetőknek.

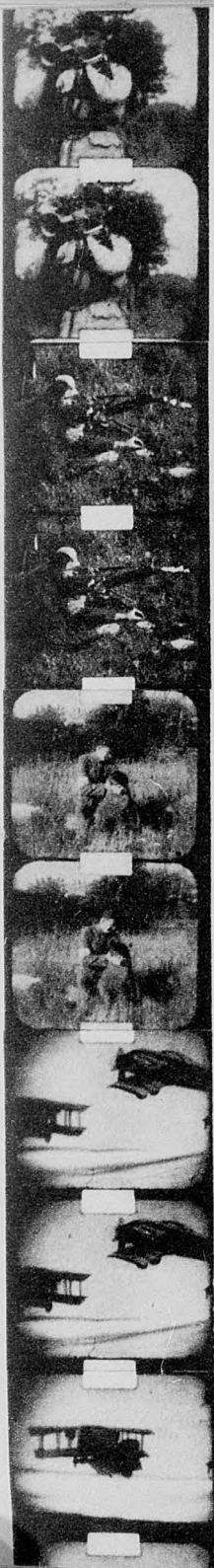
Mennyibe kerül az amatőr filmezés ?

Egy kis kézi amatőr felvételgép alig valamivel nagyobb, mint egy rendes fényképezőgép. És egy tekercs kis film — amelyre már egész kis szcenáriumot lehet felvenni — tíz méter. Egy ilyen filmszalag ára, kidolgozással együtt: körülbelül négy pengő.

Képzeljük el, hogy négy pengőért — tehát

JELENETEK

Dudás László „Front” című amatőr filmjéből

OLYM

Hollywood vizipólócsapatot alapít

ROBERT MONTGOMERY:

Annyira elragadtatott benünket a magyar vizipólócsapat játéka, hogy elhatároztuk: megalakítjuk a hollywoodi filmkolónia vizipólócsapatát. Engem kértek fel kapitánynak, mint ismert pólózót, de kijelentettem, hogy csak szárazon tudok pólózni. Majd betesszük *Johnny Weissmüllert*, a világ leggyorsabb úszóját a csapatba.

Első dolgunk volt, hogy meghívtuk *Komyad capitaint* (ez Komjádi-t jelent) ebédre és jó tanácsokat kértünk tőle. Ő azt tanácsolta, hogy jöjjünk el Budapestre.

R GYA

Holly
rajon

az ol

a nag

felvételi

szüneteket

rendel-

tek el.

Rod la Rocque kábele

Bánky Viktorhoz, *Bánky*

Vilma fivéréhez Budapestre:

Nagyon jóban vagyok a ma-

gyarokkal, kaptam tőlük egy

kis zászlót. Stop. Ahol Ame-

rika nem számíthat elsőségért,

magyarokért drukkolok. Ma-

gyar-amerikai küzdelemben

kétszeresen drukkolok. Rod.

Buster Crabbe, aki már háromszor uszott ki világrekordot és Alice Ydent, California gerelyvető bajnoknőjét sportfilmekre szerződtették...

Jönnek a nagy ágyúk!

Beszélgetés az induló szezon attrakciójáról. — Magyarok az előtérben

Az idén nem nehéz prognózist adni az új szezonra. A barométer mindenütt izgalmas készülődésre mutat. Úgy látszik, mintha most akarná nálunk döntő harcát megvívni a színház és a film. A színházak új, művészi ötletek után kutatnak és az egész világot mozgósító, hatalmas arzenáljával jelenik meg a film.

Elsősorban az Ufához fordultunk, mert az Ufa áll már évek óta a magyar filmélet élén.

Antal József igazgató

az Ufa magyarországi vezére most tért vissza Berlinből. Mindent látott, amit Európa hangosfilmközönsége ebben a szezonban — látni fog. Az őszi produkció már elkészült a nyáron. A téli produkció felvételeit pergetik. Kétségtelen, hogy elsőként a legnagyobb sikerű filmeket válogatta össze. Azonban elsősorban mégsem ezekről beszél, hanem az Ufa magyar filmgyártási terveiről és a berlini magyarok sorsáról: — Mindenekelőtt le kell szögezmem — mondotta, — hogy

nem boesátunk el

Willy Fritsch, Lillian Harvey és Willy Forst
a Három ifjú szívben

egyetlen magyart sem Berlinből!

Azon a nagy záróbanketten, amelyet a különböző nemzetek képviselőinek tiszteletére adott az Ufa: tizenöt magyar vett részt. Ott volt Nagy Kató, Bársony Rózi, Verebes Ernő, Székely János Pressburger Ernő, az Ufa állandó szerződéses dramaturgja, Gertler Pál és Havas, az Ufa két állandó magyar cuttere és még egész csapat magyar, akik éppen úgy

dolgoznak továbbra is, mint eddig. Szóval az idegenek ellen irányuló német rendelkezést nem alkalmazza az Ufa a magyarok ellen.

— Éppen ellenkezően: még százszázalékos magyar filmeket is produkálunk. Szeptemberben megkezdjük az Ufa első magyar hangosfilmjének felvételeit. Mikszáth Kálmán (és nem Harsányi Zsolt) Vén gazemberéből a magyar Pressburger Ernő írta a scenáriumot. Egyetlen biztos szereplője eddig:

WILLY FORST
dedikált fényképe a Délibáb olvasój számára
(Fotó Ufa)

Bársony Rózsi és Willy Fritsch az Eln Toller Elnfall egyik jelenetében

Bársony Rózsi. Az azonban egészen bizonyos, hogy egyetlen német szereplője sem lesz a filmnek: minden szerepet magyarok játszanak. Mi két embert hozunk összesen Berlinből: egy operatőrt — aki azonban szintén a magyar *Eiben István* társaságában pergeti majd a filmet — és a rendezőt; bár még az is lehet, hogy a rendező is magyar lesz. A színt modern milióbe helyezük át és a felvételek legnagyobb részét Szigliget és Badacsony körül, a Bala-

ton mellett, majd Tokajban és Debrecenben pergetjük le, mindenütt hatalmas tömegjelenségekkel. Az egyik tokaji hegyoldalon a szüreti jelenethez például kétszáz sárközi leányt állítunk be. Lesz egy *mágnásmenyegző és egy képviselőválasztás is*, ugyancsak nagy tömegekkel. Szóval jelentős összegeket hoz mindenütt forgalomba az Ufa, ahol megfordul.

— Bekell számolnunk arról a váratlan akadályról, amely a bonviván kiválasztásánál ért bennünket. Nem találtunk mindenben megfelelő bonvivánt. Most megpróbálunk vidéken felfedezni valakit. Az sem baj, ha ismeretlen...

— Nagyon nehéz feladat elé állít a „Déliab” — folytatja Antal József direktor az interjút, — ha azt kívánja, hogy számoljak be német filmjeinkről is. Megpróbálok néhány címet felsorolni, azt hiszem ez is eleget mond...

— Kihozzuk *Lilian Harvey*, *Willy Fritsch* és *Willy Forst* együttes filmjét. Címe: *Három ifjú szív* (németül: *Ein blonder Traum*).

ÉJSZAKAI JELENET

Nagy Kató és Willy Fritsch új filmjéből.

Címe: **Nappal én, éjjel te...**

(Fotó Ufa)

Soha ahol család dolgozik közönsége Állandóan lőre. Tud kozik, ha

Buster K

Apja oszlopa v lett a Th artista és trükkjét, tudjon m

Nata Constance sportja a

John Gil

Könn hajan rit zenét, a szerkeszt

Nagy és ezért a

Dorothy

Anna ahol aza sikerült e színházná

Vessz végezni h miatt szaf együtt e szopránha Szeret főz számára.

Karen M

Másor velt részt Otthagyt lehessen.

Olyan hogy Clai nagy film

Nagy rendező l

Reginold

A leg anyja a r apja a G

Tíz r Szép istál örökös

Sohase késik le találkájáról. Sohasem tervez olyasmit, ahol csalódástól kell tartania. Szenvedélyes tempóban dolgozik *pégtimerülésig*. Százzszámra kap leveleket rajongó közönségétől. Ezer és ezer fénykép van róla forgalomban. Állandóan elveszti a kesztyűjét. Nagyon büszke a szeptőlőre. Tudniillik nagyon szeptőlős — annyira, hogy csodálkozik, ha az uccán felismerik.

Buster Keaton :

Apja *Joe Keaton*, a híres *Keaton akrobatacsoport* oszlopa volt. Alighogy a kis Buster beszélni kezdett, tagja lett a *Three Keatons*-számoknak. Évek hosszú során át volt artista és ezalatt az idő alatt tanulta meg legszenzációsabb trükkjét, azt, hogy minden helyzetben tökéletesen komoly tudjon maradni.

Natalie Talmadge vette feleségül, a híres *Norma* és *Constance Talmadge* nővérét. Sógornői imádják. Kedvence sportja a boxolás. Villámgyors.

John Gilbert :

Könnyű, világosszürke ruha a gyengéje. Sűrű, fekete haján ritkán visel kalapot. Két kutyája van. Szereti a zenét, a díjbirkózást és szenvedélyes rádióamatőr. Maga szerkeszti gépeit.

Nagyon érzékeny a bábész pillantásokkal szemben és ezért az uccán gyakran visel fekete pápaszemet.

Dorothy Jordan :

Annakidején jelentkezett egy hollywoodi filmgyárnál, ahol azzal utasították el, hogy túlfiatal. Valahogy mégis sikerült egy görlesapatba bejutnia, a newyorki Capitol-színházban.

Vesszőparipája a tanulás. Mindenáron el akarja végezni hiányzó szemesztereit, amelyeket színpadra lépése miatt szakított félbe. Gyakran tölti weekendjeit nővérével együtt egy kaliforniai leánykollégiumban. Kedves kis szopránhangja van, de semmi hangszeren nem játszik. Szeret főzni és gyakran rendez kisebb vacsorákat barátai számára. Kevés barátja van.

Karen Morley :

Másodéves egyetemi hallgató volt, amikor először vett részt műkedvelő előadáson. A kísértés túlnagy volt. Otthagyta az egyetemet, hogy a pasadenai színház tagja lehessen.

Olyan kifejező volt a játéka és olyan vonzó a hangja, hogy *Clarence Brown* rögtön leszerződtette *Greta Garbo* nagy filmjéhez, az „*Inspiráció*”-hoz.

Nagyon szeret úszni és lovagolni. Nagyon szeretne rendező lenni.

Reginald Denny :

A legrégebbi angol színészcsaládból származik. Nagyanyja a régi *Drury Lane*-színház drámai hősnője volt és apja a *Gilbert* és *Sullivan*-operettek sztárja.

Tíz mérföldet képes úszni anélkül, hogy elfáradna. Szép istállója van. Szenvedélyes halász, vadász, lovas és úrikoocs (*nem úrvezető*).

Ramon Samanlegos

Billie Cassin

Karen Morley :

Dorothy Jordan

FILMUJSÁG

Miért?

A *Radius-Metro* forgalombahozott egy állítólagos nagy Stan és Pan vigjátékot. Magyar címe: Stan és Pan válik. A valóság, hogy két teljesen különálló és összefüggéstelen rövid filmet ragasztottak egybe ezen a címen. Miért kell — és miért szabad nálunk a közönséget megtéveszteni?

Állítólag...

— még augusztusban felépítik a Hunnia mellett a második hangos studiót...

— állítólag átépítik az ősszel hangosra a régi Sztár filmgyárat. *Korda Sándor* és egy magyar bank áll a produkciónak...

— állítólag lepergetik az idén Pesten a *Szibill* új filmváltozatát. *Petrovich Szevtiszláv* játszaná a férfi főszerepet, magyarul és németül. *Szibill* még nincs...

— százezer pengőbe került a *Piri mindent tud* és százhuszonezer pengőt hoz-

zott. A *Hyppolit* százszázalékos hasznával szemben csak 25%-ot jövedelmezett.

— állítólag a *Tavaszi zápor* amerikai jogát kapta *Fejős Pál* a budapesti rendezésért a franciáktól. Ezzel ötvenezer pengőről mondott le, viszont már harmincezer dolláros ajánlata van. Ez száznyolevenezer pengő.

Hollywoodi furcsaságok

Robert Montgomery régi angol metszeteket gyűjt. Gyakran látogatják meg művészettörténészek kis múzeumát.

Lukács Pál tette meg Hollywood sztárjai közül a legtöbb kilométert a levegőben.

John Miljan, népszerű intrikus színész táplálja Amerika legnagyobb kanáriseregét. Énekesmadarai nagyobb helyet foglalnak el lakásából, mint ő maga.

Lionel Barrymore csak fel-alá sétálva tud szerepet tanulni.

*John Barrymore*nak hajó kormányosi oklevele van.

Buster Keaton nagyon sok hangszerezen játszik. Többek közt igen jól *ukulelezik*.

Buster Keaton
Pán sípját tanulmányozza. A híres hétágu sípnek itt azonban nyole ága van

John
egy ol
a lege
kereste

Joan
csak k
— bab

Wal
jár min
a hegy

Wal
den h
földet

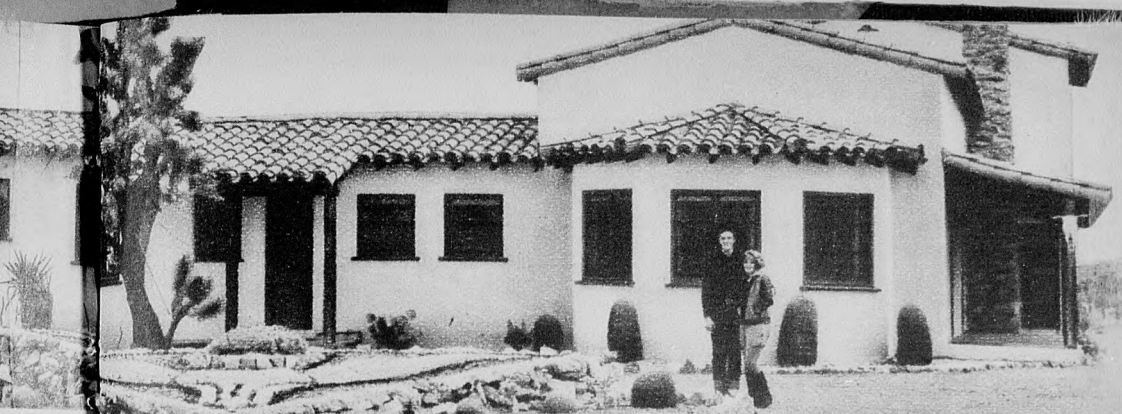
Van e
Sierrá
regber

Hel
baba
üvega
fedezt

Fej

e héte
jének
mellet
exped
tenger
Van
dánk

FIL

Clara Bow új házikója előtt, Rex Bellel. Egészen esinos kis viskó: Clarat tehát nem kell sajnálni bukása miatt... (Fotó Fox)

John Gilbert díjat nyert egy olyan versenyen, ahol a legegzenesebb hátú férfit keresték.

Joan Crawford délután csak kékszínű ruhát vesz fel — babonából.

Wallace Beery regülőgépen jár minden hétvégén halászni a hegyi tavakhoz.

Waller Huston viszont minden hét végén tizenöt mérföldet tesz meg lóháton. Van egy hegyi kunyhója a Sierrákban, amit csak nyeregben lehet megközelíteni.

Helen Twelvetrees kirakatbaba volt egy ruhaszalón üvegablakában, mielőtt fölfedezték.

Fejős Pál

e héten kezd meg új filmjének felvételeit a Balaton mellett. Valóságos filmexpedíciót vezet le a magyar tenger mellé.

Van néhány szép legendánk és történetünk a Bala-

tonról — de egészen bizonyos, hogy a *Fejős-film* lesz a Balaton igazi hősköltő-ménye. Egy halászfalu életét pergeti le majd a film,

magyar emberek és magyar vidékek regényét.

Az érdekes expedíciót a „Déliab” filmrovatvezetője is elkíséri.

AZ ÚJ MAGYAR HANGOSFILMPRIMADONNA

Vass Évi sikerrel játszotta el Székely István magyar filmjének női főszerepét (Fotó Harlip)

FILMUJSÁG

**ISMERLEK
SZÉP MASZK!**

Tessék kitalálni, hogy ki ez az elmaszkírozott filmsztár? A megfejtők között tíz mozijegyet és több értékes jutalmat osztunk szét

FILMREJTÉLY

Rendkívül érdekes filmrejtvényt adunk e héten: bohócmaszka bújta filmsztárt, akit nagyon jól ismernek olvasóink és akit egészen bizonyosan sokan felismernek majd a furcsa álarc alatt. A jutalmakat is megszorítottuk — úgy, hogy a megfejtők számára ezúttal a rendes díjak mellett *tíz mozijegyet* adunk ki.

A Délibáb 31. számában közölt filmrejtély helyes megfejtése: *Wallace Beery*. A jutalmak nyertesei:

**A RÁDIUS FILMSZÍNHÁZBA SZÓLÓ
KÉT JEGYET:**

Schippert Iréne, VII, Holló ucca 14 I. em.

**AZ UFA MÁRVÁNYPALOTÁBA SZÓLÓ
KÉT JEGYET:**

Tertsa Mária, IX, Ferenc körút 23.

**LAKATOS LÁSZLÓ „EGY ÉJSZAKA
TÖRTÉNETE” CIMŰ REGÉNYÉNEK EGY-
EGY DISZES FÉLBŐRKÖTÉSŰ PÉLDÁ-
NYÁT:**

Fleischer Imre, VI, Eötvös ucca 24, földszint 4.

*Siklós Márta, Szekszárd, Rákóczi ucca 30,
Békefi István, Elemér ucca 29, I. emelet.*

**LIGETI ERNŐ „KÉK BARLANG” CIMŰ
REGÉNYÉNEK EGY-EGY DISZES FÉLBŐR-
KÖTÉSŰ PÉLDÁNYÁT:**

Angyal Ferenc, VI, Szabolcs ucca 15, földszint 32.

Tóth Erzsébet, VI, Andrássy út 3. I. 14.

A
D

Olesón
WEIS
kézi
Póúzet
Aut. 262—
Kossuth L.

Cipő
legszeb
Rákóczi
T

FÜZŐ-

+ Kele
PETŐFI S
Kérjen in

FÜ
gyermek
tok, klo
ok, kis
kályhák
Bálint
Kossuth

UNGÁ

Diva
és
ségek

V. GRÖF
E

F
Cyán

NEU
VI, GR

JÉGS

villamos
mérő k

Henn
Árjegyzé

A DÉLIBÁB OLCSÓ

ELŐFIZETŐINEK ÉS OLVASÓINAK
BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSAI:

Olesón és jól vásárolhat
WEISZ MARISKA
kézimunkaüzletében
Főútlelet: V, Lipót krt. 22. Tel.
Aut. 262-34. Fióküzlet: IV,
Kossuth L. u. 7. Tel. Aut. 824-63

Cipő Friebertnél
legszébb, legjobb, legolcsóbb
Rákóczi út 39, Várház krt. 10,
Teréz körút 62

Fűző- és fürdőfűző-
különlegességek
+ Keleti J. orvosi műszergyár +
PETŐFI SÁNDOR UCCA 17 SZ.
Kérjen ingyen árjegyzéket

FÜRDŐKÁD,
gyermekkádnak, mosdók, kloze-
tok, klozettartányok, vizkagya-
k, kis gyári hibával. Fürdő-
kályhák, pohártartók, polcok
Bálint-nál, Magyar u. 1
Kossuth Lajos u. sarok. Telefon

UNGÁR ÉS MIKLÓS
Divat-, selyem-, szövet-
és bársonykülönleges-
ségek nagykereskedése.
V. GRÓF TISZA ISTVÁN U. 11
Erzsébet tér sarok

Figyelem!
Cyanozásnál, takarításnál
forduljon
NEUWELT-hez
VI, GRÓF ZICHY JENŐ U. 37
Telefón: 216-28

JÉGSZEKRÉNYEK
villamos hűtőkészülékek, sörki-
mérő készülékek, fagyaltgépek
Hennefeld Jégszekrénygyár
Ó ucca 6.
Árjegyzék ingyen és bérmentve

Alapítottát 1860
Kozma
Kalap - uridivat
Károly körút 3 sz.
Stl. István-hétre 10% engedmény

Ha jól és olcsón akar
öltözködni, keresse fel új
helyiségében az 50 éves
"IMHOF" férfiruha-
árúházát
VII, Rákóczi út 52. Nem: saroküzlet

INTÉZETI RUHÁK,
FEHÉRNEMŰEK, CIPŐK stb.
NAGY VÁLASZTÉKBAN!
SZÉKELY JENŐ
IV, PETŐFI SÁNDOR U. 9

VILLAMOS VASALÓK,
forralók, teáskannák, csillárok
elsőrendű minőségben, rendkívül
kedvező áron
EDINGER ARTHUR és TSA
IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 5.
Telefón: 872-45

3 drb. szőrmatrac
48 pengő
MOLNÁR GYULA
Károly körút 3/e. (sarokház)
Telefón: 32-1-02

FOG orvos dr. Hegedűs, fogbe-
tegségek szakorvosa. Rend-
del: vasárnap délelőtt is. VII,
Erzsébet körút 12. I. Műfogak
szájpadiás nélkül (amerikai rend-
szer). Fogtömés, foghúzás 30 évi
gyakorlat. Régi fogak olcsó átala-
kítása. Havil részletre is. Vidékiek
24 óra alatt kielégíttetnek

Csillár, rádió, gramofon
részletre is!
Legolcsóbb ár! Legnagyobb vá-
laszték!
Reich Miklósnál
VILMOS CSÁSZÁR UT 45 SZÁM
Telefón: 144-72 és 272-67

ÓRAJAVÍTÁS munkadíja 2 pengő
Üveg vagy mutató
40 fillér. Pótlandó
alkatrészeket legolcsóbban
számítjuk. Egy évi jótállás.
Törhetetlen óraüveg megvárható.
GÁRDOS órás, Múzeum körút 2

"GLOBUS" épületasz-
talosüzem
Ajtó, ablak 36.- P-ért
Használt árú raktáron!
V. ker., Csanády ucca 10

LEGJOBB SZABÁS,
LEGOLCSÓBB ÁR!
GERŐ uridivat fehér-
neműkészítő
IV, MUZEUM KÖRUT 35 SZÁM
Telefón: Aut. 854-11

MIG ON NYARAL
dunnájából PEHELYAPLANT
készítenk.
Brokát műselyemből ... P 32.-
Virágos műselyemből ... P 26.-
PLUMA paplangyár Kármay-
mayer Károly ucca 2
(Szervita tér sarok)

Piperecikket az
"URÁNIA" ILLATSZERTÁRBAN
MUZEUM KÖRUT 17
vásároljon.
Pontos, figyelmes kiszolgálás!

KISIPARI TERMÉKEK
BUTORCSARNOKA RT
VII, DOHÁNY UCCA 66 SZÁM
Mindennemű lakásberendezések,
asztalosmesterek készítményei.
Kedvező fizetési feltételek, rész-
letre is

ZÁLOGCÉDULÁKAT,
aranyat, ezüstöt, brilliáns
ékszerbárkinél drágáb-
ban vesznek.
SINGER, Eg. stem ucca 11.
Pontos címre kérem ügyelni.

Tükröt, csiszolt üveget készít
és javít Menezes és
Préglér R.-T. VII, Kazinczy
ucca 9. szám. Tel. 426-40.
Üvegajlítás! Autóüvegek,

Akik a színpadon haltak meg

Ridi pagliacci!

Carusói hangerővel zendül meg emlékeztünkben ez az agyoncsépett, de örökéletű operaárija, ha a színészre és a halálra gondolunk, mert kínlódni és kacagni... szenvedni és játszani... meghalni játékból és játszani, amikor a halál közeleg...: *rídi pagliacci!*

Másokat szórakoztatni, megjátszott kínal, szenvedéssel, halállal... nehéz. De szórakoztatni, játszani, komédiázni akkor is, amikor igazi kín, igazi halál, igazi szenvedés kerülget: ez több! Ez már az ember nagysága a színész mögött, ez az igazi: *kacagj, bajazzó!*

És hányan játszottak, komédiáztak így, hányan játszották végig tragédiájuk fölött a komédiát és hányan voltak, akik belehaltak a játékba, elpusztultak a komédiában... meghaltak a színpadon!

A legnagyobb, legmagasztosabb színpadi halál magyar színésznek jutott!

Ecsedi Kovács Gyula hatvanesztendőskorában,

Petőfi halálának ötvenéves évfordulóján halt meg Segesvárott — a csatáért felállított, nyílt színpadon előadás közben.

Ezernyolcszázkilencvenkilenc július harmincegyedikén volt ez az előadás. Petőfi ismeretlen, titokzatos eltűnésének helyén a segesvári csatáért állították fel a nyílt színpadot. A főszereplő Ecsedi Kovács Gyula volt, a híres Petőfi-szavaló és a magyar drámai játék vezére. Erdélyi színész, de több ízben a Nemzeti Színház tagja is. A Petőfi-Társaság is tagjaul választotta. Csodálatos halála szavalás közben érte, stílszerűen a görög hősközhöz és a Shakespeare-tragédiákhoz. Ugy halt meg, mint Zrínyi Miklós a seregei élén. A közönség, hadserege, ezrek szemeláttára, a legpompásabb színpadon, Isten szabad ege alatt, a művészi felmagasztosulás pillanatában, Petőfi-vers közben!...

Ugy esett el a „hárcmezőn”, mint a költő. Ilyen szép halált csak nagy hősök és nagy művészek kaptak osztályrészüli. Talán azért

Egressy Gábor halála a Nemzeti Színház színpadán

(Pállik Béla festménye)

is szere
nagy pi
színész
A h
Nagy
lást. N
a színp
ha a ve
desen
amikor
a taka
bántott
a végel
ban tel
Meg

Csak
és ideg
színpad
híres É
Amerik
győbb
bok ha
len M
kopors
barátk
és Juli
nélkül
viszoly
igazi s
sápad,
körül
szemle
sárgán

Igaz
koméd
pillana
hogy
színpa
híres
elkerü
halott
lando
A k
S h
„szépe
san ha
kívül
után
elgon
sége,
lom b
énekes
tudta
vágta
továbi
meg s
a fest
hogy
ember
mulat
örömr
liacci
színpa
kicsit

De
reflek
rát a

is szerette a halál, azért közeledett ilyen nagy pillanatban, ilyen szépen hozzá, mert színész volt.

A híres magyar színészűttörök egyike, *Nagy Pista*, sohasem fogadott szálást. Nem lakott sehol. A *színpadon aludt, a színpadi koporsóban*. Este előadás után, ha a vendéglőből hazatért a színházba, csöndesen elpázt a koporsó szélén, aztán amikor elfáradt, belefeküdt, magára húzta a takarót és békésen aludt reggelig. Sose bántották a kísértetek. *Igy is halt meg, a színpadon, a koporsóban* és csak annyi volt a végakarata, hogy ugyanabban a koporsóban temessék el.

Meg is történt.

Csak a nézőtéri ember nem szíveli a halált és idegenszerű, horzongó érzés fogja el a színpadravitt koporsó láttára. *Molnár Ferenc* híres *Égi és földi szerelme* ezért nem tetszett Amerikában, ahol a legnaivabb, legélnivágóbb közönség él és az összes Molnár-darabok hangos sikert értek el. Ez volt az egyetlen Molnár-darab, melyben színpadravitt koporsó szerepel. Nem is tudtak vele megbarátkozni az amerikaiak. De a Gertrudisok és Juliák a színészet őskora óta horzongás nélkül fekszenek bele és a gyantaszag nem viszolyogtatja meg a hátukat. Nem is igazán színész az, aki a puder alatt is elszápad, amikor egészséges, életerős teste körül ott érzi a négyyszögletes deszkát, a szemedőt és hunyt szemén át is látja a sárgán pislogó gyertyákat.

Igaz, hogy a színész gyakran ebből is komédiát űz. A „halott” fülébe alkalmas pillanatban vicceket súg és mindent elkövet, hogy megnevetesse. Ez meggyökeresedett színpadi szokás. Néha sikerül is. Egyik híres Gertrudisunk pedig, miután sikeresen elkerülte a nevetést, egészségeset prüsszentett halott létére! (A szemfedél az orrát csiklandozta.)

A komédia megóv a borzalomtól.

S ha lelkierő kell ahhoz, hogy a színész „szépen haljon meg”, mondhatni ökomikusán haljon meg s valahogy a függönyvonalon kívül ne találjon összeesni, mert felvonás után kimarad a nézők szeme előtt, akkor elgondolható, mennyi lelkierőre van szüksége, ha komoly rosszullét vagy lelkí fájdalom bántja. A nemrégén még jőnevű operatőr, *Ocskay Kornél* egyszer előadás közben tudta meg, hogy fiának mindkét lábát levágta a villamos. De játszott, énekelt tovább könnyel a szemében. S még csak meg sem törölközt a szemét, nehogy elkenje a festéket... s a közönség is észrevenné, hogy csak az arca nevet, a szeme sír! Az emberek pedig ebben a tülekedő életben mulatni akarnak a pénzükért! A színpadon örömről kell beszélni! Hát... *ridi pagliacci*! Ez, egy ilyen este, ez is halál a színpadon, a színész ilyenkor is meghal egy kicsit!

De ha aztán megtörténik, hogy az élet reflektora kíméletlenül bevetíti fekete sugarát a színpad fényözönébe, akkor a néző

Molière

ajkán is megfagy a mosoly. A színész arca elfakul a festék alatt, a rendező leereszteti a függönyt és a közönség fázósan húzza össze kabátgallérját. Furcsa hideg érinti... A régiek úgy hívták: *mors imperator!* S a színpadi halál mellől elmarad az időzjel.

Ilyen megrázó pillanat volt *Kreibig Ella* német színész nő halála Nagyszébenben. 1833! *Fűzőiselet!* *Mieder!* S ki viselné a legszorosabb fűzőt, ha nem a divatos színész nő? *Kreibig Ella* fiatal, szép, szőke nő volt! Vértolulást kapott a szoros miedertől, összeesett szerepe közben, még aznap éjjel beállt az agyvelőgyulladás és hajnalra meghalt. Akkoriban a *Honművész* méltatta az esetet. A *Délibáb* korában, hála a modern divatnak, ilyesmi már nem fordulhat elő.

Kreibig Ella a divat áldozata volt. De az egyik legnagyobb magyar színész — a szerepébe halt bele!

Egressy Gábor.

Pállik Béla híres festménye az *Ernst-múzeumban* őrzi *Egressy* utolsó pillanatának emlékét.

Brankovics György-öt játszották a *Nemzeti Színházban* 1866 július 30-án. A tragédia címszereplője *Egressy* volt. A darab főjeleneete következett. A török szultán visszaküldi a kezesekül magánál tartott *Brankovics* fiúkat — megvakítva. *Lendvayné* játszotta *Istvánt*, az egyik fiút:

— Apám, nem látom többé fejedelmi arcodat, — mondta a szerepe szerint és kezeit tapogatózva nyújtotta ki: — Hol vagy?

Egressy még válaszolt:

— Itt vagyok, gyermekem...

Voltaire

Ekkor a szerepe szerint megingott és összeesett. A közönség észre sem vette, hogy az élethű és megragadó játék, amely mindig lökéletes volt, most többel takar. Csak Lendvayné felsikoltására derült ki, hogy a tragédia ezúttal valóban megtörtént.

A színpadi halál többi hősei világhírű nevek hordozói voltak.

Molière, a halhatatlan vígjátékíró maga játszotta darabjainak főszerepeit. Szerepe közben a színpadon halt meg, a „Képzelt beteg” utolsó felvonásában. Már el sem vihették a színpadról. Végső perceit jelmezében és kifestve lőtöltte.

(Akkor 1673-at írtak és kétszáznegyvenkét év múlva magyar színésszel történt meg a Molière-halál pendantja: *Éliás Gyulával*, aki a *Fősvény* előadása közben halt meg a színpadon.)

Molière nagyságához mérhető másik két név: *Edmund Kean* és *Lecouivreur Adrienne*. Hozzájuk számíthatjuk még *Lecouivreur Adrienne* nagy barátját, *Voltaire*t, az író-t, aki *Mahomet* című darabjának bemutatóját nézte végig és a nagy ünneplés annyira felizgatta, hogy páholyában rosszul lett. Onnan a színpadra vitték és itt állt be az agónia.

Edmund Kean a legnagyobb angol színész volt. Shakespeare-szerepek kitűnő alakítója. Fiával, *Charles Keannal* — aki szintén színészkedett, — évekig haragban volt. Kibékülésük alkalmával együtt léptek fel *Othellóban*. Ez volt az idősebbik Kean utolsó estéje. Nyílt színpadon állt el és szélütötten vitték haza. Halálának a jövő év május tizenötödikén lesz a centennáriuma.

Lecouivreur Adrienne volt az egyetlen színésznő, akiről feltehető, hogy színpadi

halála nem természetes elköltözés, hanem erőszakos halál volt! Gyilkosság!

Ez ugyan még ma — kétszáz év után — sem bizonyosodott be, de tüneményes életéhez, fantasztikus karrierjéhez és váratlan halálához olyan titokzatos és homály lapad, ami izgalmasságában valósággal regényyszerű. És ebben a regényben minden lehetséges.

A vidéki színészet ezernyi kemény megpróbáltatása után, húsz éves korában jutott el a *Comédie Française*-ig és itt indult a karrierje. Megismerkedett *Voltaire*-el. A paradoxon apja, a legkegyetlenebb, legfőlönyesebb, kíméletlen francia gúnyoló, *mindvégig barátja maradt, Lecouivreur Adrienne* *Voltaire* tragédiáiban nőtt nagyra és érte el a legnagyobb francia tragika címet. *Voltaire* társasága hozta össze *élete nagy szerelmével*, *Eröss Ágost* fiával, *Móric szász herceggel*.

A herceg és a szeretője körül megindult a pletyka, az irigység, a kontrakarrírozások aknamunkája, az ármánykodás, az intrika és mindaz a titokzatos mesterkedés, amelyet a hercegi légkörök finom kifejezése: az udvari diplomácia takar.

Lecouivreur Adrienne egész életét, sőt amikor erre szükség volt, — *pénzét is feláldozta a hercegért*. (Ezt a gesztust persze nem szabad mai szemmel nézni és megítélni. *Lecouivreur Adrienne* akkor még harminc éves se volt! A mai „szokás”-ra nem ez s nem az ehhez hasonló „precedensek” teremtették meg az alapot.)

De a fantasztikus szerelem lénykörében mindig sötétebb árnyékok jelentkeztek. *A nagy tragika irigyei és ellenfele, Buillon hercegnő*, mozgatta ezeket az árnyakat.

Egy rejtélyes pápos abbé el is fogtak, aki a vád szerint *mérgezett pirulákat* nyújtott át *Lecouivreur Adrienne*nek.

De úgy látszik, minden védekezés hiábavaló volt, mert alig néhány hónap múlva *Voltaire Oedipus*-ának előadásán *Jokaste* a nyílt színpadon váratlanul összeesett és halálos betegten szállították haza. Hajnalra *Lecouivreur Adrienne* meghalt.

Beavatott szájak még sokáig suttogták, hogy a *rivalis hercegnő végre mégis megtalálta az eredményes módot velélytársnője elpusztítására*. S valószínű is, hogy az alig harmincnyolc éves, egészséges, ünnepeit, gyönyörű tragika halálát nem a véletlen okozta. Fiatal volt! Híres! Ünnepeit! Művész! És szerelmes! S nemcsak multja volt, de jövője is... lehetett volna.

De akárhogy is történt, *Lecouivreur Adrienne*t, aki oly pompásan „tudott meghalni”, megkülönböztett hely illeti meg azok között is, akik a színpadon haltak meg!

Egy bizonyos: a felsorolt színészek, művészek *mind ideálokról haltak meg*. Divat, szerep, a színpad leküzdhetetlen vonzereje, amely öregkorukban is odabillineszte őket, dicsőség s a szerelem, amelyért még meghalni is érdemes!... *Ideálok!*

A mi századunkban nem halt meg a színpadon jelentős művész. Ez is csak azt bizonyítja, hogy nem az ideálok korát éljük!

A tízéves primadonna dupla jubileuma

Szabó Ibi ezredszer lépett föl és hét éve színésznő — Virágoskor és eukor az ünnepeltnek — „A felnőtt” primadonnának nem jöttek el

Régebben szokás volt, hogy a népszerű színészek, amikor pályájuk egyik jelentős állomásához érkeztek, jutalomjátékokat rendeztek, amelyekre a publikum ráfizetéssel váltotta meg a jegyét. Pesten ma már nem igen rendeznek ilyen jutalomjátékokat, de vidéken ma is megragadnak a színészek minden alkalmat, hogy jutalomjáték keretében egy kicsit „megadóztassák” a publikumot. Most azonban a kls gyereksztár, Szabó Ibi mégis jutalomjátékokat rendeztetett magának a városligeti Jókai Színkörben. Szabó Ibit nem kell bemutatni a „Déliab” olvasóinak, hiszen hét éve, hogy úgyszólván szakadatlanul a színpadon van, dacára annak, hogy jelenleg mindössze — tíz éves. És mégis duplán jubilál. Jubilálja színpadra lépésének — *hetedik* évfordulóját — és hihetetlen, de úgy van — *ezredik* színpadi felépését.

A „Feketeszem éjszakája” című Erdélyi operettben lépett föl a jutalomjáték estéjén Szabó Ibi. A siker óriási volt. A nézőtér utolsó helyig megtelt. A művészno tisztelői alaposan kitettek magukért. Rengeteg taps volt, sok kihívás, minden énekszámát és táncát meg kellett ismételni többször is az aranyos gyereksztárnak. Az első felvonás után több virágkosarat nyújtottak fel a jubilánsnak. (Akárcsak a felnőtteknél!) Persze volt *sütemény* is, *cukor* is bőven, tekintettel az ünnepelt — életkorára.

Az ünnepségnek egyetlen egy momentumuma volt, ami láthatólag bántotta a jubiláns. Minden primadonna megígérte, hogy eljön a jutalomjátékokra és minden primadonna — otthonmaradt. (Ilyenek ezek a felnőtt primadonnák!)

A jubileum csak a késő éjjeli órákban ért véget. Közben Szabó Ibi, mint igazi sztárhoz illik, pendlizett és fellépett a Nyári Operettszínházban is, amelynek darabjában játszik.

Mint ilyenkor szokás, meglátogattuk a

Szabó Ibi és Buday Mária (Áldor felv.)

jutalomjáték hősnőjét az ünnepség utáni napon „otthonában”. Interjut akartunk tőle. Hát bizony egyelőre Szabó Ibi nagyon szerény kis lakásban lakik, ebben úgy látszik, még nem tudta utólrni a felnőtt sztárokat.

A virágkosarak a konyhában voltak elhelyezve Nagyon kedvesen és közvetlenül felelt a kérdéseinkre. Ebben is tehetségesnek bizonyult.

— Hogyan kezdted a pályát?

— Nagymama fedezett föl. Ő vitt el engem a Budapesti Színházba. Azért ebbe a színházba, mert ez csak pár lépésre van tőlünk és a nagymama nem tud sokat menni. Itt mingyárt szerepet kaptam, az „Obsztosban” léptem föl először. (Tetszik úgy-e a darabot ismerni?!)

— Nos azután?!

— Aztán a Royalban játszottam.

— És hol léptél még föl?

— Azt tessék inkább kérdezni, hogy hol — nem léptem még föl. Játszottam a Vigben, a Király Színházban, Az Operettszínházban, a Magyarban, a Városiban, az Andrássy útiban, tehát majdnem minden színházban.

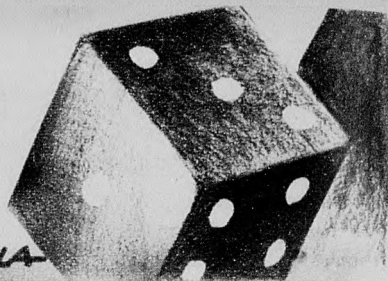
— Mi akarsz lenni, ha megnősz?

— Mindig színésznő akarok lenni...

Szabó Ibi, a tízéves gyereksztár hét évi multtal ime — még mindig szereti a színeszetet.

A kocka

JÓ SZINI GYULA

A lord egy mély karosszékben ült és messziről nézte a játékosokat. Nézte a zöld mezőt, amelyen a szerencsekerék aranyai gurultak és a kezeket, amelyek a szerencse felé kapkodtak. Feltűnt neki, hogy ezek a kezek roppant hosszúak és inasak, abnormisak és csaknem kétszer akkora, mint a rendes emberi kéz. Mint jósemű vadász tudta, hogy a szaladó nyúl kétszer-háromszor nagyobb, mint mikor egy helyben dobol és ezzel magyarázta, hogy a játékosok kezét olyan megnyúltak látja. De az arcuk is rendkívül megnyúlt, mintha valami állandó görcs feszítette volna szét kapzsi, mohó, figyelő vonásaikat. A szemük kimereszkedett, az orruk kihegyesedett és a fülük felfelé hegyeződött. Az egyik izzadt és ki-vörösödött, a másik viaszosan sápadt és hideg volt, mint a halott. Csak azt csodálta, hogy mindezek, akik a játékszenvedelem láza végigborzongott, régi gyakorlatú és szokású hazardőrök voltak.

A lordnak hirtelen eszébe jutott a címerének egy sajtóságos emblémája, a kocka, amely a balmező alsó sarkában húzódott meg. Családi hagyományuk szerint a XVI. század elején került a címerükbe, amikor egyik ősiük kockajátékon megnyerte szomszédjának a skót tavak vidékén lévő kastélyát, minden szolgáljával és felszerelésével egyetemben, sőt a legenda szerint a castle-lel együtt a lady is átpártolt a szerencsés nyerőhöz, aki a maga címerét királyi engedéllyel egyesítette a castle ősi címerével és szimbólumként beletette a kockát.

A kocka és a hozzája fűződő régi családi jelszavuk — fortuna vitrea est — nem most ejtette először gondolkodóba. Hogy „a szerencse üvegből való”, ezt már gyermekkorában az emlékezetébe vették. Ugy látszik, hogy a XVII. századbeli szerencsés ősi családjuk mindig félt, hogy a kocka fordul és egy napon vissza kell adniok mindazt, amit egy szerencsés téten nyertek és ez a félelem apáról fiúra öröklődött. Ez volt az oka annak, hogy bár a lord az előkelő Albemarle-klub tagja volt, soha kártya még nem volt a kezében, sem börtön, sem egyéb hazárdjátékon nem vett részt és ez volt az oka annak, hogy unalmában sokat olvasott a klubban és otthon, úgyhogy lassanként az irodalom szeretete és ismerete valóságos szenvedelemmé nőtt nála. Melankóliára hajló természetű különösen azon írók, gondolkodók felé vonzotta,

* A nemrégiben elhunyt kitűnő író posthumus novellája.

akik a világ, a sors, a szerencse állhatatlanságáról elmélkedtek, akiket emberek által felfedezett törvényszerűségek nem nyugtattak meg, akik mindenben emberi számításaink gyarlóságát látták és azt, hogy a sors, a véletlen komédiáinak és tragédiáinak tehetetlen bábjai vagyunk. Velük együtt a miszticizmus felé hajlott, mert tudta, hogy sokkal több dolgot nem értünk és nem ismerünk, mint amennyit tudunk és hogy nálunk a sejtelemnek nagyobb szerepe van, mint a tudásnak, mintegy, hogy az ember inkább hitre, vallásosságra, mint tudásra, tudományra hajló lény. És a lord szerfelett vallásos volt, ami kissé meg is nyugtatta.

Egy prémeskabátú furcsa ember lépett be a szobába. A lord csodálkozott, hogy ilyen gyanus külsejű alakot egyáltalában bebocsátottak a klubba. Az ember fázott, bár már május hónapja volt és a szobában sem vetette le a kabátját. Körülnézett és meglátta a kandallót, amelynek vörösréz-rácsa mögött már több mint egy hónapja nem lobogott tűz. Mégis a kandalló mellé telepedett és így a lord szomszédságába került. Igen sápadt, csaknem tüdővésztes arcú ember volt, a szeme mélyen fektűt és sötét karikák mögül bágyadt, megtört kék fényel lobogott. Prémes kabátujja alól az ujjai energia nélkül, az ázalagok puhasággal lögtak ki. A zsebében kotorászott és egyszerre az előtte lévő kis márványasztalkára egy kis halavány elefántcsontkockát vetett.

— Ötös! — mondta. — Ez a szám már egész nap üldöz, már hetedszer esik fel.

Kissé rekedt, de nyugodt hangon fordult a lordhoz:

— Teszek egy aranyat az ötösre. Tartja? A lord meghökkent egy pillanatra, de aztán elmosolyodott:

— Uram, én nem játszom — felelte.

A prémes ember arca eltorzult, mintha sírógörcs rágatná:

— Üldöz ma a balszerencse — siránkozott, — valahányszor érzem, hogy kezemben van a szerencse, nem akad senki, aki játszana velem. De amikor maguk közé ültem, minden pénzemet elvesztem. Teljesen kifosztottak, ez az utolsó aranyam és haza szeretnék menni a birtokomra. Magam is lord vagyok és nem kérhetek senkitől kölcsönt. Uram, már merő kollegialitásból illenék, hogy tartsa a témet. Ha megnyerem, rögtön hazautazom, ha elveszítem, soha többé ebbe a klubba nem teszem be a lábamat.

— Üram, én nem játszom — felelte határozottan a lord. — nagyon szívesen adok önnek kölcsön, amennyit akar, ezer font sterlingig elmehetek, de játszani nem játszom.

A prémes ember felsóhajtott :

— Így még nem éltek vissza egy szerencsétlen ember helyzetével. Értse meg, hogy kölcsönt nem akarok. Nekem nem szabad senkinek a lekötöztetnie lennem. Én az útiköltségemet azon módon akarom visszanyerni, ahogy a pénzemet elvesztettem. Erre jogom van, mert elvégre az Albemarle-klub nem az a hely, ahol az embert mindenáron ki akarják fosztani és amikor kifosztották, visszaéljenek a pillanatnyi nyomorúságával.

Meggyőződése egész haragjával és valami különös, szuggesztív erővel kérdezte :

— Teszek egy aranyat az ötszere. Tartja ?

— Top — felelte a lord mosolyogva, — maga makkacs egy ember.

A prémes ember eldobta a kockát, amely elgurult és aztán megállt.

— Vesztettem — szólta a prémeskabátú és az aranyat átszűrtatta a lordnak.

— Dupla vagy semmi — szólta elkeseredve és anélkül, hogy a lordnak ideje lett volna közbeszólni, újra vetette a kockát.

— Dupla vagy semmi — mondta újra és újra vesztett. Lázasan kipirulva, kidülledt szemmel forgatta tovább a kockát, az ujjai úgy jártak, mint a szövőpók lábai és már inkább magamagának mormolta a verejtékes szót :

— Dupla vagy semmi.

Mindig vesztett és mindig újra kockáztatott, míg végre holtra fáradva, így szólta :

— Nem bírom tovább. Ezer font sterlinggel tartozom önnek. Holnap megkapja.

A lord leginkább azt szerette volna felelni, hogy tartsa meg a pénzét, neki semmi szüksége sincs rá, de az Albemarle-klubban ilyet nem mondanak az emberek egymásnak.

Es másnap csakugyan

A prémes ember eldobta a kockát...

pontosan megkapta az ezer font sterlinget. Mit csináljon vele ?

A szegényeknek akarta adni, talán hogy kiengesztelje ezzel a bosszuló Isten haragját. A pénz meglehetősen égette a kezét, de a lelkét is és úgy érezte, mintha tüzes üszköt őrizett volna a szekrényében, amely minden pillanatban meggyulladhatott volna.

Lady Ingeborg, a szeretője megtudta, hogy ezer font sterlinget nyert a klubban. Nők mindig tudnak olyan gyöngygyakéket, amely épp ezer font sterlingbe kerül, ha szükség van rá. Az ezer font sterling így átváltozott egy sor gyönggyé, amely a lady nyakát ékesítette. A lord babonás félelemmel nézte a gyöngyszemeket. Az ördög olvasója ez, gondolta magában és amint a lady ujjai végigsiklottak az ékszeren, néha úgy rémlett neki, mintha a sátán körmös ujjai volnának. És ha ezek az ujjak nem lettek volna rózsaszínűek meg agátkörműek, búcsút mondott volna nekik.

Így csak kínozza magát, ahogy csak egy puritán tudja magát sanyargatni. A bűnös

Londonban, hol a társadalom szigorú erkölcsihamuja alatt dantei bűnök szenvedelmé parázslík, sokan vannak, akik egy sok százados nevelés rabja. A puritanizmus, amelyet a családi vagyonnal öröklenek, már csak mint babona él tovább a lelkükben, amely tele van a modern szépség bűbájaival, de ez a babona néha sokkal erősebb, mint maga az ember.

A lord már számot vetett magával. Túl akart adni a kastélyán, a birtokán, a szertőjén és szegénnyé akart lenni a maga elhatározásából, mert attól félt, hogy hihetetlen rövid idő alatt akarata ellenére fog a meztelen földig leszegényedni. Ha a közepkorban élt volna, nyilván bevonult egy kolostorba, ahol egész életére nyugodtan maradhatott volna. És London modern sürgősforgása közepett, amelyből erőt meríthetett volna, mégis egy kolostorra kellett gondolnia, amelyet Firenze közelében látott és ahol egy hallgatag templom udvarán, gyönyörű gyümölcsös kertben csöndes, boldog szerzetesek élnek. Oda vágyott és úgy érezte, hogy ott megtalálná mindazt, amire eddig hiába kívánczolt.

De lady Ingeborg sokkal jobban odaköztötte őt régi köréhez, semhogy egyszerre szakítani tudott volna mindazzal a hiú földi jóval, amely körülvette. Nem szabad elfelejteni, hogy az ilyen ember, aki beleszületik a nagy vagyonba, nem tudja azt úgy megbecsülni, mintha maga szerezte vagy legalább gyarapította volna. Neki a rengeteg gazdagság csak azért volt értékes, mert kielégítette vele lady Ingeborg minden szeszélyét. És ezért nem a firenzei kolostorba ment, amint tervezte, hanem Nizzába.

És amikor egyszer lady Ingeborggal együtt a montekarlói parkban sétáltak, hirtelen megpillantotta azt az embert, akinek ezer font sterlingjét elnyerte. Nem volt rajta a prémes bunda, de sápadt arcát, mélyen fekvő hágyadt kék szemét rögtön megismerte. A titokzatos alak egyenesen feléje tartott.

— Üldöz a balszerenese — mondta keserű mosolygással. — tegnap óta százezer frankot vesztettem el a rouletten. Szakasztott olyan helyzetben vagyok, mint voltam a klubban és ha ön nekem ezer font sterlinget kölcsön adna, olyan halára kötelezne, amilyent ember még nem érzett.

Amint ezeket a szavakat mondta, az arca kitüzesedett és a tüdővészesekek vérrózsái messze világítottak róla azzal a csodálatos hajnalpiros lázas színnel. Mohón nyúlt az ezer font sterling után és szaladt vele a játéktérbe. A lord fellelékzett, a pénz, amelyet odaadott, mint valami súlyos kő, gördült le a szívéből.

Másnap már az egész világ tudta és az újságok megírták, hogy a sápadt, kékszemű ember egy éjszaka alatt mérhetetlen módon meggazdagodott a rouletten. A lord másnap találkozott vele a tengerparton és alig ismert rá. Egészen megfiatalodott, a termete kigyenesedett és mint valami világhódító járt-kelt a szép asszonyok között. Amint megpillantotta a lordot, feléje tartott.

— Az ön ezer font sterlingje — szölt — végtelen szerencsét hoz rám. Hirtelen meggazdagodtam, úgyhogy nemcsak a régi adósságaimat tudtam kifizetni — tíz év óta játszom már anélkül, hogy valaha nyertem volna, — hanem meg szeretném venni az ön birtokát és kastélyát is. Annyi árt szabhat érte, amennyit tetszik.

A lord felbőszült a szemtelen ajánlaton: — A birtokom és a kastélyom nem eladó — felelte. — Az ezer font sterlinget pedig adja oda a nizzai szegényeknek, én nem fogadom el.

A lord egész éjjel nem aludt. Rémes látomások gyötörték. Érezte, mint sápad az arca, mint hull be egyre jobban a szeme, mint karikáznak az orcáján a vérrózsák. Fázott, didergett, mintha a világ legszegényebb embere volna máris. És látomásai közepett újra megjelent az az alak, aki titokzatosan beosont hozzá az Albemarleklubban és úgy rémlett neki, mintha az az ember egyre pirosodnék, egyre egészségesebbé és kövérebbé lenne, mintha felszippolyozna minden jót, ami körülötte van. Valami végzetserű volt ebben az alakban és a lord a maga babonás félelmében azt hitte, hogy ez az ember az ő szerencséje és szerencsétlensége. Abban a mértékben, ahogy én gyöngülök, betegszem, szegényedem — gondolta a lord, — ő úgy gyarapszik, gazdagodik, egészségeseedik. Meg kell ölnöm, meg kell ölnöm — riadt fel többször is erre a szörnyű gondolatra.

Napokon át nyüge volt önmagának és másoknak is. Alig evett, alig aludt valamit és lady Ingeborgot örökös féltékenységgel kínoztta. Mintha kicserélték volna. Az egykor boldog, nyugodt és okos emberből valóságos mániákus lett és egy éjjel letépte a lady nyakáról a gyöngyökét és összetörte.

Lady Ingeborg másnap eltűnt. Egyetlen szót sem hagyott hátra, de a lord tudta, hogy kivel szökött meg. Lady Ingeborg volt a legszebb nő az egész tengerparton és viszont a leggazdagabb, a legdívatosabb, a leginkább körülrajongott gavallér az az ember lett, aki még májusban prémes bundájában didergett az Albemarleklubban.

A lord eladta birtokát, kastélyát, a pénzt elosztotta mind a szegények között, csak annyit tartott meg, amennyivel Assisibe utazhatott és ott alapítványt tehetett ama nagy szent emlékére, akiről valaha olyan nagy művészek álmodoztak, mint Giotto. Egyszerű szerzetes lett a Szent Ferenc kolostorában...

A XX. században történt ez és egy olasz nevű nagyon csodálkozott, hogy ilyesmi megtörténhetik a felvilágosodás korában és mint érdekes adatot jegyezte fel, hogy a lord valamikor nagy tisztelője volt Nietzsche-nek és összes műveit a maga költségen fordíttatta le angolra. A nagy londoni lapok elsiklottak az eset felett, mert a világ halad és csak az emberek maradnak gyalgok, babonások, titokzatosak a quattrocentoban épp úgy, mint a rádium századában és mindörökké. Amen.

Egy angyal megszökik a mennyországból, hogy kicsit körülnézzen a földön. Hantay gróf álarcosbujára toppan be. A gróf, hogy az anyagi összeomlást elkerülje, egy nagyvállalkozó fiához adja a leányát. Az angyal megjelenése óriási feltűnést kelt. Mindenki találgatja, hogy ki lehet, honnan jött. Battlay öreg szobrász megkéri, hogy legyen a modellje. Angéla az angyal kénytelen elmenni a műterembe, mert szárnyait ellopták. Uzoni hegedűművész szerelmet vall neki és meg az öreg szobrász balatoni házába is követi.

Amikor a vitorlás csónak késő este a tihanyi part felé siklott s a dombtetőn feltűntek a művész ódon kastélyának sötét körvonalai, Battlay, aki három hónap óta nyugodt és boldog volt, most komoran, mélységes elbűsülással nézett maga elé. Érezte, közeledik a perc, amikor Angélat sorsa tovább sodorja s ő is belekerül az emberáradatba, vagy talán egészen egyedül maradván, vésőjét a Balaton vizébe dobja és készül az elmúlásra, lemondó, pisllákoló lélekkel, mint a tővig égett fákllya.

Mintha Angéla kitalálta volna a gondolatát:

— Mondja, mester, nem gondolt még rá, hogy mi lesz a szobrommal?... Odaadja a Szépművészeti Múzeumnak? Vagy... vagy megtartja magának?

— Ha maga, Angéla, mindig mellettem maradhatna, odaadnám a szobrot a műzeumnak... De ha nem... hát akkor

megtartom magamnak... Hogy legyen mellettem árva öregségemben...

Angéla hálásan nyújtotta a kezét és szomorúan mosolygott:

— Oh, én mindig a mester mellett maradok... De ha mégse, meglátja, az a szobor meg fogja vigasztalni...

Forró könnyecsepp hullott lilomkezére. Angéla a szíve mélyéig megrendülve nézett a keze fölé hajló bozontos ősz fejére. Aztán felnézett a csillagos égre.

És csodálatosképpen ezúttal nem fogta el a vágy, hogy a csillagok felé szálljon...

*

Lonti, az öreg gazdasszony izgatottan fogadta őket a kastély halljában:

— Mester — mondta rémülten, — vendég van... Azt hittem, hogy a mester és a kisasszony csöngötnék, ajtót nyitottam s egy idegen úr jött be... El akartam küldeni, de nem ment el... Azt mondta, jóbarátja a mesternek...

— Hol van? — kérdezte bosszúsan a mester.

— Csomagokkal jött, nagy túraautón... A sofőrrel felvitette a csomagokat a sarkoszobába... az emeletre...

— De hiszen a vendégszobák csukva vannak!...

— Kinyitotta... Reám parancsolt, hogy nyissam ki... A sofőrnek is szállást kellett adnom...

A mester felcsavarta a villanyt:

A BUDAPESTI HIRLAP

vasárnapi képes melléklete
a magyar újságírás szennzáclója

— Nohát, igazán kíváncsi vagyok, hogy ki az, aki ilyen egyszerűen csak beszállsolja magát hozzám?

Ebben a pillanatban az emeletről levezető falépcsőn megjelent Uzoni alakja. Zilált volt a haja, sápadt az arca s a szeme lábban égett, Sietve jött le a lépcsőn, egyenesen a rémült leányhoz ment és megfogta a kezét:

— Bocsásson meg, Angéla... Én vagyok itt... Én törtem be rejtékükbe!... Három hónapja kutatom, keresem, míg végre most megtudtam, hogy itt van... Beszél-nem kell magával...

Angéla hallgatott.

A mester elképedve támadta hegedűművészre:

— Mi ütött beléd, fiú, hogy egyszerűen csak betelepszél ide? És még ráadásul annyit se mondasz nekem, hogy jó estét...

Uzoni elsápadt és megremegve fordult az öreg felé:

— Mester, mondja, miért rejtette el Angélat? Miért dugta el előlem? Milyen jögon tartja itt fogva?...

— Hát ez aztán már igazán sok! Imre, te megbolondultál!

— Igen, félőrült vagyok...

Angéla megszólalt:

— A mester nem tart fogva... A mester nem rejteget... Én vonultam ide vissza önként... Hogy az örök szerelem szobrának modellje legyek...

Uzoni érezte, hogy Angéla igazat mond és könnyörögve fordult a mesterhez:

— Mester, engedje meg, hogy itt lakhas-

am, amíg Angéla is megtűr a közelében... Nem fogom munkájában zavarni... Nem fogom Angélat sem ostromolni... Megértettem, hogy egészen más valaki... Nem olyan, mint a többi nő...

Könnybe lábadt a szeme:

— Csak azt engedje meg, csak azt engedjék meg, hogy olykor-olykor láthassam magát, Angéla!

Valósággal felzokogott:

— Értse meg, mester, három hónapon keresztül ugyanazt éreztem, amit maga, amikor félőrülten kereste az igazi modellt... Amióta Angélat megláttam és eltűnt a szemem elől, azóta nem bírok egyetlen igaz hangot kicsalni a hegedűmből... Nem tudok játszani!

Az öreg mester most megértette a művészt és kérdően nézett Angéla felé.

— Maradjon itt, Imre — mondta Angéla gyöngéden. De hirtelen határozott hideg hangon hozzátette: — Azonban meg kell ígérnie, hogy soha, de soha nem beszél nekem többet arról, amit Hantay gróf parkjában mondott...

— Igérem — mondta halkán Uzoni.

*

Alkonyodott.

Angéla a kastély halljában, a boltíves ablak mélyedésébe húzódva nézte, hogy a vérvörös nap hogyan merül bele az elsápadó tó vizébe. Elmosódott emlékezetében egészen hasonló képek frissültek fel; érezte ismét, hogy ő a végtelen tér gyermeke s ezek a falak az ő igazi elemétől zárják el. Ismét elvágódott új otthonából s szeme

75% engedmény e két Rádió szakmunkából

3.— P helyett

1.— pengő

Magyar Rádió
Évkönyv 232 oldal,
93 ábrával

Iratlalomjegyzék: Képtávíró. Távolbalátás. Rádió-mozi. Távolbalátó amatorkészülék építése. Színes és nappali távolbalátás. Éjjeli és ködbelátás. Egyen- és váltóáramú anódpótlók házi építése. Fűtő- és anódkumulátorok kezelése és karbantartása. Rövidhullámú amatőrizmus. Gyakorlati hibakezelés. Éterzene-készülék. A stúdió művészi élete és sok más érdekes cikk teszlik értékessé e könyvet. Portó 20 fillér.

Krétaapfiron

1.60 P helyett 40 fillér

Kartonon

3.— P helyett 75 fillér

a SZEPESSY-féle

Rádió hibakereső kulcs,

mellyel 1 perc alatt a gyermek is megtalálja készülékén a hibát.

Eddig 5 kiadás 59.000 példányban fogyott el, Európa hullámhossz Kw távolság térképével és állomásbefrő táblázattal együtt.

Minden rádiósnak nélkülözhetetlen!

Portó 20 fillér.

Megrendelhetők a Délbáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány ucca 12

zélében...
... Nem
... Megér-
... Nem

k azt en-
láthassam

hónapon
nit maga,
modellt...
int a sze-
etlen igaz
... Nem

a művész

la Angéla
ott hideg
meg kell
m beszél
tay gróf

zoni.

bollíves
a, hogy a
az első-
kezetében
kel; érezte
ermeke s
zárják el
s szeme

zából

fillér

fillér

kulcs,

c is meg-

lopott el,
ág térké-
l együtt.

etlen!

ucca 12

nedvesen meredt a bíborfényben úszó hó-
rizontra... Ha szárnya lett volna, most
bizonyára elrepül... Hiszen a mester ta-
lán már nélküle is be tudná fejezni a
szobrot...

Egyszerre csak az emeletről az ajtón át-
szüremelő finom hangok ömlöttek alá, mint-
ha csak egy felségesen magasba törő s
szárnyaszegett ember szenvedő lelke olvadt
volna fel ezekben a vergődő, fel-felcsa-
pogó és visszaeső melódiákban, melyek
Angéla szívét megborzongatták.

Uzoni hegedült minden este és fájdalmas,
lemondó szerelmét, a reménytelen vallo-
mást úgy lopta a leány lelkébe. Angéla
ilyenkor szerette volna megvizsgálnij a
művészt, de mégis elkerülte, mert félt, ret-
tegett, hogy nem megnyugvást, hanem új
reménységeket ébresztene a férfi szívében,
aki szerette őt... És egészen másként
szerette, mint a mester...

Tünődéséből idegen hangok lármája za-
varta fel.

Vendégek jöttek.

Angéla szíve hevesen dobogott. Béby volt
a férjével, a félszeg Egonnal s egy csinos,
fiatal repülőtisztel, Borhy Tihamérral, aki
Angélát az első három percben bókók özö-
nével kezdte úntatni.

Béby nagyon barátságosan üdvözölte
Angélát, aki túláradó örömmel fogadta.
Kartner rosszkedvűen és unottan nézte a
burkolt falakon az antik fafaragásokat;
olykor-olykor csak lopva pillantott felesé-
gére, mintha restellte volna, hogy asszonya
érdeklí.

Béby kedveskedéseibe — ezt Angéla
mingyárt megérezte — valami hamis, erőlt-
tetett hangárnyalat vegyült, ami a leányt
még kíváncsibbá tette; tudni akarta, érez-e
őszinte hálát iránta.

Amikor műterméből előkerült a mester
és megmondta, hogy Uzoni Imre vendége
s itt van a kastélyban, Béby jóízűt neve-
tett. Gyanakodva fordult Angélához s hal-
kan megkérdezte:

— Mondd, édesem, talán csak nem azért
ajánlottad, hogy Kartnerhez menjek fele-
ségül, mert te vetettél szemet a hegedű-
művészre?...

Angéla összerázkódott, mint aki hirtelen
megijed, hogy mélységbe zuhan, aztán
mégis mosolyogva válaszolt:

— A férjhezmenést nem nekem találták
ki, Béby... Én az az „ember” vagyok,
akinek csak a mások boldogsága az igazi
gyönyörűség...

Béby állat vont és arra gondolt, hogy
különös teremtés ez az Angéla — oly jól

Madge Evans, Anita Page és Joan Marsh. Phot. Metro-Goldwyn-Meyer

Mindenütt A SZŐKE NŐK a legszebbek

Ők a győztesei minden nyári szépségverseny-
nek, akár a tenger mellett, akár a hegyekben.
Az összes férfiak őket rajongják körül, az összes
nők őket irigylik. És mi a titkuk? Oly varázs,
amely alól senki sem tudja magát kivonni: pom-
pás szőke hajuk csillogó aranyfénye. Ez semmit
sem veszít a gyermekévek világos, győzedelmes
szépségéből, ha rendszeresen ápoljuk Nurblood-
dal, mely illatossá, selyempuhává teszi azt és
megóvja a levegő, vagy víz behatásától. Nurblood
a szőke haj finom érzékeny struktúrájának spe-
ciális shampoonja nemcsak megakadályozza a haj
megsötétedését, de már megsötétedett és elszinte-
lenedett szőke hajnak is visszaadja eredeti arany-
fényét. Nem tartalmaz festőanyagot, sem hennát,
vagy káros halványító szert és teljesen száda-
mentes. Mindenütt kapható. Magyarországi vezér-
képviselő: Zsoldos Sándor, Budapest, Városház
ucca 14.

esne kétségbevonni, amit mond, de oly
meggyőzően őszinte az egész lénye, hogy
mindenkit lefegyverez és hinni kell neki...
Pedig mennyi minden mondott most is el-
lene. És mégis hinnie kellett...

Borhy, a pilóta-főhadnagy és Angéla a
repülésről kezdtek diskurálni s egyre he-
vesebb vitába mélyedtek. Angéla képtelen-
ségeket állított, például azt, hogy a levegő
sűrűsége a repülést nem befolyásolja...

Borhy eleinte dühösen érvelt, de aztán
egyre halkabb lett szava; elandalította en-
nek a gyönyörű leánynak lágyan csengő
hangja, mindenről megfeledkezve nézte
angyalian szelíd kék szemeit s végül is le-
fegyverezetten mondta a legnagyobb fizikai
képtelenségekre:

— Lehet, hogy igaza van...

Fenn az emeleten elhallgatótt a hegedű
és megjelent a társaságban Uzoni.

Angéla csodálkozva látta, hogy a hegedű-
művész tekintete, üdvözlés közben, milyen
közönyösen sikklik el Béby felett s aztán
hogy tapad az ő arcára... És a leány
megvetéssel gondolt a silány, gyorsan múlt

hazug érzésre, amit az emberek szerelemnek neveznek...

A mester, akit ostromoltak, hogy mutassa meg az örök szerelem szobrát, bosszúsán jelentette ki, hogy a szobor egyáltalában nincsen kész. De hogy udvarias házigazdához illően mégis kárpótolja a társaságot, kijelentette, hogy hajlandó megmutatni a kertben külön álló kisebb műtermét, amelyben apróbb plasztikai művei voltak.

Amikor átvonultak a lombos, vadregényes kis parkon, amelyben a vadul növő bokrok, fák és a sás között itt-ott egy-egy faun vagy görög istennő torzója fehérlett, Béby és Borhy elmaradtak a társaságtól. Angéla azt hitte, hogy a tekervényes kis ösvények között eltévedtek és visszafordult, hogy útha igazítsa őket. Ahogy az ösvény kanyarulatánál körülnézett, megpillantotta őket, de nem az úton, hanem egy hatalmas tölgy törzse mögött, amely a holdfény elől jótékonyan eltakarta őket.

Angéla, akinek suhanó kis lábai alatt nem zörejltek a keskeny út apró kavicsai, alig néhány lépésnyire állott tőlük. Lábai gyökeret vertek. Béby és Borhy csókolóztak.

Hallotta a beszélgetésüket:

— Szeretsz? — kérdezte a pilótatiszt.

— Imádlak! — mondta Béby.

— Ma éjjel jöjj le a partra, ott leszek pontosan éjjélkor.

— Megyek... Remélem, a férjem korán aludni megy... Mostanában ugyan az a passziója, hogy fél éjszakákon át sétálgat a parkunkban az ablakom alatt...

Kegyetlenül fölnevetett.

— Féltékeny szegény és szerelmes... De most engedj... Feltűnhetik, hogy elmaradtunk...

A férfi még egyszer átkarolta a nőt, forrón megcsókolta, aztán sietve eltűntek a kertjű műterem felé vezető úton.

Angéla pedig leborult a gyepré és keservesen zokogott.

*

Angéla nem várt másnapig. Amikor Kartnerék el akartak menni, a leány hirtelen Bébyhez fordult:

— Béby, gyere fel kérlek a szobámba — mondta neki, — pár percig még szeretnék beszélni veled...

Mi baja van? Hová megy nyaralni?
Csehszlovákia fürdőinek és üdülőtelepeinek
UTIKALAUZA
részletes orvosi indikációkkal
megjelent. Ára P 1. — Kapható az összes menedzserirodákban

— Bizonyára valami titkuk van — évődött Borhy, de a leány olyan hidegen nézte végig tekintetével, hogy a bátor pilótának, ő maga sem tudta miért, végigborsózott a háta.

Mihelyt egyedül voltak, Angéla könnyes szemmel fordult Bébyhez:

— Béby, könyörgöm, hallgass meg engem! Egy ízben már megmentettelek attól, hogy nagy bűnbe essél... Most még nagyobb veszély fenyeget... Ne hallgass a sátán szavára... Ne menj ma éjszaka a tópartra.

Béby nagy szemeket meresztett reá:

— Honnan tudod, hogy rendez-vous-om van Borhyval?

Angéla megmondta, hogy véletlenül meglátta őket, amikor csókolóztak. És kérélt Bébyt, űzze el magától a pilótatisztet.

A grófnő azonban egyáltalán nem fakadt könnyekre, hanem keserűen felkacagott:

— Édesem — mondta gúnyosan, — bármennyire is rokonszenvezek veled, ezáltal nem hallgatok reád. Elsősorban azért nem, mert már régen megbántam, hogy a multkor követtem a tanácsodat s nem szöktem meg Uzonival, másodsor pedig azért, mert ezúttal kissé későn jött a tanácsod; Borhy már egy hónapja a szeretőm!...

Angéla szörnyűkődött, de Béby csak szánakozva mosolygott rajta:

— Kedvesem, neked fogalmad sincs róla, hogy milyen naív vagy... Szinte érthetetlen, hogy te, aki egyébként olyan intelligens vagy, mekkora tájékozatlanságot áruulsz el bizonyos dolgokban... Meglepődsz rajta, hogy szeretőm van, pedig egész egyszerűen te vagy az oka!

— Én?! — kérdezte elképedve Angéla. — Hogy mondhatasz ilyet nekem?!

— Igen, te... Elhitetted velem, hogy Kartnerhez kell mennem feleségül, akit nem szerettem soha. Hozzá kell fűznöm az életemet, neki adom a fiatalságomat, mert egy gyöngye pillanatban, az apám kedvéért megígértem, hogy a felesége leszek. Sajnos, hallgattam reád... Buta leány voltam... De most már asszony vagyok és rájöttem, hogy jogom van szeretni!...

— Jogod van szeretni, amikor az esküd köt egy férfihöz?

— Kartner nagyon jól tudta, hogy hazugság volt az esküm. Mégis elfogadta... Sőt kierőszakolta!...

— De ha igazad is van — mondta Angéla, akit kétségek kezdtek gyötörni s akinek most hirtelen eszébe jutott a szenvedő, szomorú hegedűművész. — hogyan

A Caola vitaminos krém

az egyedüli vitamintartalmu bőrápolószer

Arcbőrét táplálja, védi, ápolja,
hűsíti, fiatalítja

Kényesbőrűek, sportolók és napozók

s számára nélkülözhetetlen

Kis doboz 50 fillér, nagy doboz 1 pengő

Baeder illatszergyár Rt., Budapest, Arad, Prága, Milano

lehetséges az, hogy nem azé lettél, akit akkor szerettél, amikor Kartnerhez mentél... Talán akkor nem lenne bűnőd olyan szörnyűséges.

Béby megint fölnevetett, de most már egészen elhagyta hidegvére és valósággal reátámadt Angélára:

— Igazán ostoba vagy! Mit számít az, hogy egy asszony kit szeret, ha szeretni akar?... Borhy csinos és kedves fiú... Ha más megfelelő férfi akadt volna az utamba, annak a szeretője lettem volna... Mert jogom van szeretni... És jogom van megesealni azt a férfit, akj elvett, pedig jól tudta, hogy nem szeretem...

— De hiszen amikor lebeszéltelek róla, hogy Uzonival megszökjél, őszinte könyvek közt azt mondtad, hogy azért oly nehéz szavadnak állanod, mert a hegedűművészt halálosan szereted...

Béby elkomorodott:

— Igen, halálosan szerettem... Talán szeretném még ma is, ha olyan könnyen bele nem nyugszik, hogy a másé lettem... Elmúlt a szerelem... ahogy elmúlt az övé... Bizonyára már régen mást szeret ő is.

Angéla hallgatott.

— Nincsen semmi értelme — mondta Béby, — hogy beleszóljal a dolgaimba. Egyszer már nagyon rossz tanácsot adtál, ami pedig azóta történt, az csak annak a rossz tanácsnak a következménye... Elhiszem, hogy jó barátóm vagy... De minket egy világ választ el... Én asszony vagyok, te meg leány... Én élni akarok... Te lemondani... Bizonyára abban telik a gyönyörűséged, hogy a világtól elvonultan egy agg mestert inspirálj... Megértelek. De érts meg te is engem és maradjunk jó barátok.

Béby, miután így fölmentette önmagát vétkel alól, gyorsan sarkon fordult, lement

a társasághoz s hamar elsieltett férjével. Igyekezett haza, hogy minél előbb aludni küldhesse Kartnert, aztán éjfélkor zavar-talanul szaladhasson szeretője karjaiba...

*

Angéla nagyon bánatos volt. A mesternek sok gondot okozott, mert nem találta többé arcán azt az arckifejezést, amelyet a márványba vésett s amelynek leghalványabb árnyalatain dolgozott most. Faggatta Angélát, hogy mi bántja, de a leány nem beszélt róla.

Egy napon, munka közben megkérdezte a mesteri, hogyan lehetséges az, hogy a művészek a szerelemben látják a legistenibb érzést — hiszen a mester is az örök szerelem szobrát tartja élete legnagyobb feladatának, — a szerelmet glorifikálják a leginkább s a legnagyobb ember alkotásokat szerelem inspirálja, pedig az emberek általában nem veszik komolyan a szerelmet, még a saját szerelmüket sem és csúnya játékot űznek vele...

A mester megmagyarázta Angélának, hogy az emberi lélekben csak pillanatokra gyűl ki egy-egy isteni szikra, csak pillanatokig él egy-egy nagy érzés, mert minden nagy érzést megzavarják és elnyomják alantas ösztönei. A művész az isteni érzések pillanatnyi életét akarja hosszú időkre megnyújtani.

— A szerelem nem örök, Angéla — mondta a mester, — de én mégis az örök szerelem szobrát akarom megalkotni; azt a végtelen tisztaságot, odaadást, magasba törést. Istenben való hitet akarom marandandó anyagba belevésni, a mit abban a nagy pillanatban érez az ember, amikor azt hiszi, hogy örök szerelem ébredt a szívében.

Angéla mosolygott.

(Folytatjuk)

MATYÓVÁSÁR

Tréfas jelenet

Ira: EMÓD TAMÁS. Zenéjét szerezte: NÁDOR MIHÁLY

Copyright by Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete, Budapest, Katona József u. 14

(Szín: a Nemzeti Színház félkörű oldal-
lépcsője, a Rákóczi út felé. Jobbra és balra
hat fiatal matyó nő kuporog, színes hazai
viseletben, keményre vasalt és magasra
zsúppolt fejkendőkben. Középen egy tekin-
télyesebb és természetesebb asszonyság guggol:
a „mamó”. Valamennyiük előtt kitergetett
és felstószolt mezőkövesdi „ragyogók” —
kendők, terítők és abroszok — tarkálnak.
A lábuknál egy-egy kaska. Függöny szét-
húzása után: a matyókák együtt, erre-arra
kínálgató ritmusban.)

Első három:

Itt a sodrott!
Itt a hímzett!
Erre tessék
Tisztelt cimzett!
Itt a híres szép matyó:
Párosával kapható!

(Emelgetik a színpompás varrottasokat.)

Másik három:

Itt a puffos!
Itt a soppos!
Itt a kendő,
Táritoppos!
Látható és fogható:
Kész örömmel adható.

*Egy fiatal pár (átballag; bámészan állnak
meg a sarkon).*

A mamó (recitálva a pár felé): Paszo-
mánka, lipityánka, szerviánka, ipsi-
lánka! Itt a rengő ringóbingó, itt a slin-
gött kacskaringó!

Fiatal pár (el).

(A matyókák egymás közt.)

Veszti:

Itt ahunn a pesti bótos
Árva létit tengetyi:

Julka:

Itt ahunn Tinódi Lantos
Tamburáját pengetyi:

Pirka:

Itt ahunn a villamost a
Főkalajz lecsengetyi:

Borka:

Itt adott hejjet nekünk a
Külsarkán a Nemzeti!

Mamó (mutogatva):

Nagy a hejj itt iccaca
Nagy itten a paccaca!
Iccaca
Paccaca
Jó széles az uccaca!

Mári:

Emitt van a kiskapu
Amott meg a nagykapu,
Kiskapu
Nagykapu,
Ott meg a Keleti Pu.

Panka:

Nem árulunk mi matyók,
Se istrimflit, se gatyót,
Mi matyók,
Mi matyók,
Csak ezlet a kis motyót!

Zsuzska:

Ánglis missz csak esz' veszi,
Sublóttyára kiteszi,
Kiteszi,
Beteszi,
Fene tuggya mit eszil!

A mamó (tekintéllyel):

Ha veszi, úgy teszi jó'
Ha jaz neki passzijó,
Passzijó,
Passzijó,

Mer ez máma: misszijó!

*Idegenvezető (jön; a matyó holmikra mu-
togatva konferál vendégeinek. Mister,
mistress és miss köréállva, bámészan
hallgatják. Mind a három kockás üt-
dresszben. A vezető üzemi modorban):*
Most egy ritka ősi női
Típusunk következik,

Egy szó — hat óra. Egy szenvedélyes
budapesti keresztretjvényfejítő fiatalember
legutóbb hat órán keresztül törte a fejét
egyetlen szón. Az egész rejtvényt meg-
fejtette, csupán egy szó hiányzott belőle.
Végül kénytelen volt szomszédjához fordulni,
aki szívesen megengedte neki, hogy a kér-
déses szót Tolnai Világlexikonából ki-
keresse.

— Látja — mondta a szomszéd, — ha
magának is megleune Tolnai Világlexikona,
megtakarított volna hatórái fejtörést...

— Megveszem! — válaszolta a szenvedélyes keresztretjvényfejítő.

Úgy, amint szűkebb honában
Szó-fon és szövetekszik!
Spessziális népi műfaj
Az, mi tőle létrejött:
Tőről metszve, megpuhítva
Áll ez őstermény elő!

(Mister, miss és mistress a matyókhoz lép-
nek csodálkozva szemlélők, tapogatják a
a kirakott „ragyogókat“.)

Mister, miss és mistress:

Woman Shawl...!
Woman cloth...!
Cover-deck...!
Cover-coth...!
Special...!
Wonderful...!
Masterly...!
Beautiful...!

(Elragadtatva szedegetik el a szövöttes
holmikat.)

A mamó (váltogatva, a lányok felé):

Eszti, Peszti,
Julka, Mária,
Panka, Borka,
Pírka, Sári:
Szedd-e rá!
Hadd-e rá!
Sózd-e rá, de
Süsd-e rá!

Matyók (mosolygó pofikákkal nyújtogat-
ják terítőiket az idegenek felé):

Szedd-e rá!
Hadd-e rá!
Sózd-e rá, de
Süsd-e rá!

(Az angolok már mindent felpakoltak kar-
jaikra; mister bankjegyet ad át a vezető-
nek; aztán nyájasan hajlongva a matyókák
és a vezető felé, mind a hárman el.)

Mister, miss, misteress:

Very well...!
Very good...!

Idegenvezető (visszahajlongva):

Thank ju miszter.
Hau du júd!

Matyók (taktusra bólogatva utánuk, mint
a babák):

Very well!
Very gúd!
Thank ju miszter
Hau du júd!

(Kis pauza. — A mamó szétnéz.)

A mamó (elégülten): Ma hál! Istenke, si-
került a bót!

Idegenvezető (törli a homlokát):

Ilyen pasasom még sohase vót.

Furt ráncigált a Gellérthegy fele:
Alig bírtam idejönni velem!

Első matyó:

Ma kiment az egész kollekción...

Másik matyó:

Részemről Zserbó a direkción!

A mamó (a férfhez): Jössz az üzletbe,
apus?

Idegenvezető: Bemegyek. (Figyelmeztetőn.)

Kisasszonyok, reggel bent legyenek...!

(A mamó leveszi fejéről a kendőt: alatta
pubifrizura.)

Matyók:

Hogyne lennének, jecaca,
Ha itt a cég piacal
Iccaca
Iccaca
Ránk fér egy kis spaccaca!

(Mind a hatan lekapják kendőiket: vala-
mennyi pubifrizurás.)

Sas ucca hat: kicsi túr,
Bérletünk van túr-retúr!
Túr-retúr
Túr-retúr

(Bólintanak a főnök úr felé.)

Isten velem, Placsek úr!

(Függöny)

A legszenzációsabb riportsorozat:

Mexico véres trónja:

Habsburgi Maxmilián császár és Sarolta császárné tragédiája

a bécsi császári levéltár anyagából és egyéb
dokumentumokból a kitűnően szerkesztett

ÓRAIÚJSÁG

minden számában.

Eredeti képekkel és rajzokkal

Amin a pestiek nevetnek

A HÁLÁTLAN HOZOMÁNY-VADÁSZ

Feleség (zokogna): Hogy tudsz így bánni egy ilyen értékes nővel, amilyen én vagyok?

Férj: Ugyan kérlek, értékes? Hiszen az apád egy vagyont fizetett rád, csak-hogy elvegyelek!

MIRE NEM JÓ EZ A MODERN TECHNIKA!

I. számú pincér: Nézd öregem, a professor nagyítóval eszi a sajtót!

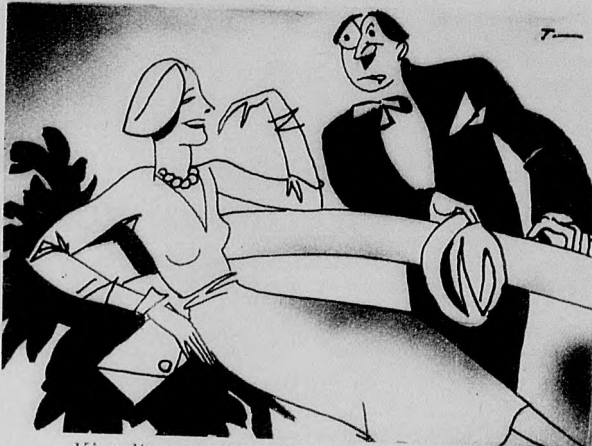
II. számú pincér: Ez is valami? Nekem volt egyszer egy vendégem, az gázmáskkal ette a rokfortot!

TÖRVÉNYSZÉKI TÁRGYALÁS

Bíró: Meg tudná mondani, hogy mikor kezdődtek a veszekedések a házasság között?

Tanu: Hogyne! Ott voltam az esküvőjükön...

TERMÉSZETESEN

— Ki volt az az úr, akivel tegnap a ligetben esőközlózt?

— Nyolckor?

— Nem. Tízkor!

— Akkor a vőlegényem volt — természetesen!

EPÉS HÖLGY!

— Fogalmam sincs, hogy mi lehet férjemmel. Két nap óta egy árva szót sem szól hozzám!

— Jól nevelt fiú — nem akar félbeszakítani!

INDIREKT

— Csak húsz pengő hetifizetést kap? De legalább teljes ellátást is hozzá, úgy-e?

— Direkt nem — de én vagyok a szakácsnő vőlegénye!

BIZONY, BIZONY!

— Tudod — egy boldog házassághoz mindig ketten kelnek...

— Bizony, bizony — a férj és a barát!

ŐSZINTÉN...

Védő: Háromhónapi fogház biztos önnek, ha nem sikerül alibit bizonyítani...

Betörő: Csakhogy az esetben hatot kapok!

RAGYOGÓ SPORTEREDMÉNY

FiataleMBER: És mondja kedves Gitta, milyen eredményeket ért már el az úszás terén?

Úszóbajnoknő: Négy férfi kérte meg a kezemet!

A JÓ TANÁCS

Megértő fiataleMBER:

— Elza kisasszony, ha annyira elhagyottnak érzi magát, miért nem megy férjhez?

— Sajnos, senki sem akar feleségül venni!

— Ejnye, erre nem is gondoltam!

NEM SIKERÜLT

Férj: Hát akkor én megyek. Ha esetleg az üzletben valami közbejön és nem tudok idejében az ebédhez jönni — majd küldök néhány sort az inassal...

Feleség: Ne fáradj fiam! A levelet megtaláltam az ímént a kabátodban!

MODERN KÉPKIÁLLÍTÁS

Egy úr a ruhatárban:

— Az igen okos dolog, hogy elszedik a botokat a látogatoktól, de azt hiszem, nem ártana, ha a zsebkéscet is le kellene adni.

A HÁZASSÁGOK AZ ÉGBEN KÖTTETNEK

— Mi lett abból a tízezer pengőből, amelyet a nővéred tavaly örökölt?

— A sógorom!

ELSZÓLTA MAGÁT...

Védő: Dehát alibit csak tud igazolni? Hát nem látta senki magát a betörés elkövetésének órájában?

Vádtott: Hála Istennek — nem!

Előfizetőinknek és olvasóinknak megküldjük...
Előfizetőinknek és olvasóinknak megküldjük...
Előfizetőinknek és olvasóinknak megküldjük...

Előfizelőinknek és olvasóinknak megküldjük részlelfizetésre az itt felsorolt művek bármelyikét

Tolnai Világléxikonát 18 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 40, vidéken pedig 42 pengőért, bérmet, havi Tolnai Világléxikonát 20 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 36 pengőért, bérmet, 2 pengős Tolnai : A világháború történetét 10 kötetben, izléses kötésben, összesen Budapest 30 pengőért, bérmet, 2 pengőre részleltre

Azok, akiknek a fent felsorolt művekből már birtokukban van néhány kötet, a hiányzó köteteket megrendelhetik, még pedig kötetenként, bérmentes szállítással, a következő áron : Tolnai Világléxikonra 2 pengő 40 fill., Tolnai Világléxikonra 1 pengő 80 fill., Tolnai : A világháború története 3 pengő, Törvédek kötetek megrendelésénél 5 kötetig csak az összeg előzetes bevétele mellett szállíthatjuk a szóbanforgó műveket. Ha öt kötetnél többet rendel, részleltre is megküldjük egyszerre a köteteket, ha kiadóhivatalunktól ilyen célra szolgáló megrendelőlapot kér.

Azok, akik a fenti páratlan alkalmat igénybe akarják venni, töltsék ki olvasható írással az alább közölt megrendelőlapot és küldjék be a Délbábi kiadóhivatalának (Budapest, VII, Dohány uca 12). Akik a megrendelőlap kivágásával nem akarják megcsónkítani a lapot, másolják le szőszert az itt következő szöveget, vagy ha levelezőlapon irnak kiadóhivatalunknak, külön nyomatott megrendelőlapot is kaphatnak. Akiknek már van részlet-folyószámájuk, ezt a rendelőlapon külön jelezzék. A könyvek leszállítása előtt mindennemű pénzküldemény mellőzendő. Egyszerre csak egy sorozatot szállítunk, csak önálló keresettel bíró, Magyarország területén lakó rendelőknek.

Itt tessék levágni és a kiadóhivatalnak beküldeni!

Megrendelőlap

(Azok számára, akik valamelyik műből a teljes sorozatot kívánják!)

Megrendelem :

*Tolnai Világléxikonra 18 kötetét vidéken Budapest 40 arany P árban
 *Tolnai Világléxikonra 20 kötetét 42 arany P árban
 *Tolnai : A világháború története 10 kötetét, 30 arany P árban
 egymásutáni, egyenlő havi kettő pengős részlelfizetésre. Az első részletet a kötetek átvétele után törlesztem, azután pedig minden hó 1-én a vállalat pénztáránál levonás nélkül fizetem. A teljes törlesztésig a sorozat tulajdonjogát a vállalat fenntartja. Már egy részlet be nem tartása esetén a hátralék teljes összegében esedékessé válik. Az esedékessé és lejárt részleteket a cégnek jogában áll költsejégre postai megbízással bevonní. Per esetén alávetem magam a budapesti közp. kir. Járásbíróság hatáskörének és kizárólagos illetékességének. Ezen

megrendelés vissza nem vonható, de ennek elfogadását Önök fenntartják maguknak. Szóbeli, illetve a rendelőlapon kívül tett írásbeli megállapodások érvénytelenek. Címváltozást köteles vagyok bejelenteni.

Kelt, 193..... hó nap.

..... aláírás
 foglalkozás
 pontos cím

*A nem kívánt sorok és rovatok törölendők!

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten tíz könyv- és egy ötvösművészeti ékszerajándékot osztunk ki. Megfejtési határidő augusztus 20. Minden borítékra ráfordó: Rejtvénymegfejtés

1	2	3		4	5	6		7	8	9
10			⊙	11			⊙	12		
13			14	⊙		⊙	15			
16		⊙	17	18		19		⊙	20	
	⊙	21			⊙	22				⊙
23	24	⊙	25		26			⊙	27	
28		29		⊙		⊙	30	31		
32			⊙	33		34	⊙	35		
36										

Megfejtésül elegendő beküldeni a vízszintes 1., 36. és függőleges 1., 9. sorokat

Vízszintes sorok: 1. A klasszikus drámairodalom halhatatlanja. 10. A valószínű győztes jelzése a löversenyénél. 11. Filmszínészno keresztneve. 12. Ujság. 13. Az Ujpest profijátékosa. 15. Follinusz népszínműve. 16. Gyarapodik. 17. Koszorús költőnk. 20. „A bor” szerzőjének monogramja. 21. Iskola beceneve. 22. Az állatok szabója. 23. Kötűnő magyar komikus monogramja. 25. Magyar író és hírlapíró. 27. Időhatározó. 28. Labdajáték. 30. Mohamedán előimádkozó. 32. ... mars! 33. Iparos. 35. Szegény — németül. 36. Világhírű magyar operaénekesnő.

Függőleges sorok: 1. Ismert filmburleszk-pár. 2. Az egyház tagja. 3. A ház feje. 4. Távolodást fejez ki. 5. A hindu szentháromság egyik tagja. 6. Pennsylvania hiv. rövidítése. 7. Lefelé. 8. Kötelezettséggel jár. 9. Csattanós, rövid költemény (leginkább distichon). 14. A békevilág egyik kiváló operettszínésze volt. 15. Ilyen színház a Budai Színkör. 18. Folyó — spanyolul. 19. Szám — idegen rövidítéssel. 24. Ettől is be lehet csipni! 26. Világhírű német zeneszerző (1685–1750). 27. Elhunyt magyar tragika

keresztneve. 29. Haszontalan holmi. 31. A kigyó. 33. Keresztül. 34. Magyar operaénekesnő monogramja. (Payper)

32. számunkban közölt keresztrejtvény megfejtése. Vízszintes sorok: 1. Barbara la Marr. 12. Ebi. 13. Paris. 14. Kai. 15. N. K. (Nagy Károly). 17. Dán. 18. Il. 19. Vigadó. 22. Danilo. 25. Ad. 26. Ra. 27. Id. 28. Öl. 29. Rakéta. 32. Csirke. 34. Ok. 35. Les. 37. Tá (át). 38. Sin. 40. Mader. 42. Nit. 44. Interpelláció. **Függőleges sorok:** 1. Belvárosi. 2. Ab. 3. Ring. 4. A. P. (Apor Péter). 5. Radó. 6. Ara. 7. Lind. 8. As. 9. Akli. 10. Ra. 11. Rigoletto. 16. Karék. 18. Indit. 20. Ida. 21. Dat. 23. Ais. 24. Lök. 30. Kont. 31. Alap. 32. Csel. 33. Ránc. 36. Ede. 39. In. 40. Mr. 41. Rl. 43. I. I.

Jutalmazott megfejtők. A megfejtők közül Halasi Gyula, K., ötvösművészeti ékszerajándékot, az alábbiak pedig könyvjutalomban részesültek: Lusztig Antal, H. Salgó Ilma, E. Veres Károly, Z. Müller Ferencné, Bp. Szalay Sándor, Bp. Dózsa Irma, Bp. Bauer Jenőné, Bp. Horváth Kálmán, Sz. Péter Bözsi, D. és Réti József, Bp.

SZÉPSÉG LEXIKON

IRJA DR. HEKS IMRE ORVOSKOZMETIKUS

XXXVI.

A ráncok. A ráncosodás minden nő számára a közeledő öregedés első látható üzenete, mely sokaknál valóságos lelki depressziót vált ki, különösen olyan esetekben, mikor az idő előtt következik be.

Soha nem hallottunk anyai panaszt ezirányban, mint éppen a legutóbbi években, minek okát a különböző sorscsapásokon és megváltozott szociális viszonyokon kívül feltétlenül a gazdasági válságban kell keresnünk. Nagyon gyakori, hogy egészen fiatal, 24–30 éves hölgyek keresnek fel ilyenirányú panaszokkal, akik kétségbeesve figyelik arcuk időelőtti ráncosodását és keresik annak előidéző okát.

A ráncok keletkezésének számtalan oka lehet. Alig észrevehető, apró redők már egészen fiatal korban is vannak a legtöbbször arcon, ezek azonban szinte hozzátartoznak az arc karakteréhez és nem vonnak le semmit annak szépségéből.

Emek éppen az ellenkezője áll a gyakori fintor következtében létrejött redőkre, melyek későbbi mély ráncoknak és barázdáknak szolgálnak alapul. A ráncosodás normális körülmények között és megfelelő életmód mellett csak a negyvenedik év után következik be; ha tehát ennél fiatalabb egyén arca kezd hirtelen ráncosodni, ott mindig valami kiváltó ok idézi elő ezen folyamat időelőtti kifejlődését. Ilyenek: súlyos anyagi gondok, sorscsapás, szerencsétlenség, súlyos betegség és a túlhajtott fizikai, vagy szellemi munka. Az ilyen munkát végző egyén, ha túlprodukciónak megfelelő pihenéssel nem egyensúlyozza ki, úgy lelkileg, mint testileg bizonyos visszaesést mutat és külseje hamar kimerültté, öregedővé válik. Különös jelentősége van ennek a szellemi munkát végző nőknél, akiknél valósággal törvénybe kellene iktatni a napi 1–2 órai szabad levegőn való sétát és azt, hogy a hosszú és fárasztó ülés után testüket rendszeresen tornáztassák.

A száraz, repedezésre hajlamos arcbőrüknél különös gond fordítandó a bőr helyes ápolására, mert az ilyen túlérzékeny teint indul legkönnyebben ráncosodásnak. A ráncok keletkezésének megakadályozását szolgálja az általános testápolás keretén belül végzett célszerű és gondos teintápolás is, melynek helytelen alkalmazása ezen kellemetlen szépséghiba egyik legfőbb kútforrása.

Sokan ezt a célt különböző szepítőszerkezetek nagytömegben való felrakásával akarják elérni, ami a bőr rendszeres ápolásának híján nagy kárára van a teint szépségének. Ugyanez áll a helytelenül végzett arcmasszázsra is, mert aki nem ismeri pontosan az izmok lefutásának irányát és nincs tisztában a bőr bonctani szerkezetével, könnyen elszakíthat 1–1 kötőszöveti rostot, ami csak fokozza a ráncok keletkezésének lehetőségét.

Aki nem akar korán megráncosodni, tartózkodjék minden felesleges izgalomtól és haragos kitöréstől, mert ezek mindegyike nyomot hagy az arcon; védje magát lehetőleg az időjárás viszontagságaival szemben (megfelelő zsíros krémek), rendszeresen izzadjon valamely sportot, táplálkozzék mértékletesen és ne hanyagolja el a szórakozást sem, mert mindezen tényezők határozott módon működnek közre a szépség és fiatalosság megőrzésében.

Kozmetikus orvosunk megcímzett és jelteljesített választörlek beküldése ellenében a hozzáfordulóknak levélben is válaszol. Levélk címére a szerkesztőségbe küldendők.

A LEGJOBB SZÉPSÉGÁPOLÓSZER

A FÖLDES
FÉLE
MARGIT
CRÉME
SZAPPAN
PUDER

KAPHATÓ MINDENÜTT!
MAGYARORSZÁGI
FŐRÁKTÁR, BUDAPEST
TÖRÖK PATIKA KIRÁLY U. 12.

Szörtelenítő
a legtükrétebb francia
készítmény.

Minden drogériában és
illatszertárban kapható.
Ára P 1.50

KOMOL vezérképvislet:
Teréz körút 40–42 ILLATSZERTÁR

Ismerlek!... Segítek?

A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény”. Minden írúhoz egy szelvény. Aki levélben akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megejlesztett, felbélyegzett borítékot és irásonként 2-2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológus” szót.

Zufall. j. 6. t. n. Szívós, erős akaratú egyéniség. Meggondolt, körültekintő. Társadalmi ambíciói vannak. Alapjában véve nagyon gőgös, nem ismer megalkuvást és mindenkor úgy viselkedik, hogy tisztában legyenek azzal, hogy ő mit akar. Semmi simulékony, amivel pedig sok szempontból megkönnyíthetné életét. Következtes, befolyásolhatatlan. Célkitűzései szilárdak, szentimentumok el nem téríthetik. Önmagához és azokhoz, akiket szeret, a végletekig menően szigorú.

Egy a sok közül. Kicsit fantasztikus tervei vannak. Sokat foglalkozik úgy a maga jövőjével, mint általában véve a jövő találgatásával, kombinációk és óhajok teszik gazdaggá gondolkozását. Alapjában véve kevés érzelme van realitások iránt. Hangulatai erősen változnak. Anyagi kérdésekhez nem ért.

N. N. Marianna, Szeged. Nagyon pontos, rendszerető, lelkiismeretes fiatal hölgy. Modora tartózkodó, nagyon vigyáz is arra, hogy túlbarátságosnak ne tartsák és elítéli a könnyelmű, könnyed, felületlen szórakozást kereső férfiakat és nőket. Szófogadó. Szüksége is van mindig valakire, aki pontosan megmondja, hogy mit kell tennie, mi a kötelessége. Több önállóságot szeretnék látni az írásában.

Sokat szeretnék tudni, Szeged. Még fejlődőben lévő egyéniség. Elég fegyelmezett, ügyes, jól megállja a helyét, lelkiismeretes és kötelességtudó. Simulékony. Rokonszenves, jó alaptermészetű. Részletesebb elemzésre az írásminta nem alkalmas.

Erettségi előtt. Meglehetősen hiú, nagyon sokat ad az emberek véleményére, de ma még fegyelmezett és szigorú korlátokat szab magának az irányban, hogy ezeket a sikereket milyen eszközökkel próbálja elérni. Pontos, rendszerető. Igen megbízható, ha valamit vállal, okvetlenül teljesíti is.

Iker. Még sok a gyerekeség benne. Könnyen befolyásolható. Vigyáz a holmijára. Elég hamar kifárad s hamar feladja

szándékait, ha nehézségek kerülnek eléje. Még gyerek alapjában véve.

Zenezs. Még fejlődőben lévő egyéniség. Rendszerető. Pontos, teljesíti, amit rábízunk. Modora udvarias. Öntudatos, de nem önhitt. Fejlődésképes.

Igazság. Gyengéd, figyelmes, rokonszenves egyéniség. Meglehetősen temperamentumos. Az emberek nagyon érdeklik és inkább látja meg bennük a jót, mint a hibákat. Izléses, nagyon szereti a szépet és nagy súlyt helyez arra, hogy esztétikai érzékét sem önmaga, sem más meg ne sértse.

Eshajnal. Sokat szenvedett és ma már keveset vár az élettől. Kicsit fáradtlelkű, nagy erőfeszítésbe kerül, hogy ezt ellensúlyozza és hogy ne engedje hogy kifáradása cselekedeteit is befolyásolja. Szorgalmas. Igazságszerető. Nagyon melegsívű és áldozatkész. Nobilis gondolkozású.

Eshajnal II. Hajlamos a miszticizmusra, érdeklik a kiszámíthatatlan és megmagyarázhatatlan dolgok és rendkívül türelmes a hétköznapi bajokkal és nehézségekkel szemben. Egyéni meglátásai vannak, befolyásolhatatlan, de kissé elfogult és túlzásokra hajló. Érdekes, színes egyéniség.

Tavasz. Nem haragszik, ugy-e, ha megmondom, hogy nagyon jót nevettem a levelén. 22 éves vén lány. Ide írom, hadd nevéssenek mások is. Hol él maga, kedves, hogy ilyen fogalmi vannak? De most komolyan beszélek: minden jó adottsága kárba vész, ha ilyen fegyelmezetlen és ambíciótlan marad. Türelmetlen és ha be is látja a hibáit, annyi melegséget talál a maga számára, hogy nemcsak elnézi őket, hanem szinte természetesnek tartja. Olyan kevés az önbírálat, mint egy elemistának, nem mint egy vén lánynak. Igérje meg, hogy helyesebb irányba próbálja terelni magát és szigorú lesz önmagához.

I love a prity girl. Írása legközelebb kerül sorra.

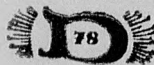
Romeo és Júlia. Gyors elhatározású, igen rezolut egyéniség. Sohasem bánja meg, ha valamit csinál, még ha utólag úgy is érzi, hogy nem egész helyesen cselekedett. Elég könnyen túlteszi magát minden kellemetlenségen és az igényeit hihetetlenül le tudja szállítani. Van benne valami kevés kalandosság, ezért gyakran kisebb-nagyobb összejutkozásai vannak a társadalmi szokásokkal és renddel. Szellemes, élénk, színes egyéniség.

Mindennek vége már. Jövedélyű, ruganyos, életerős egyéniség. Amikor az írásmintát írta, meglehetősen rezignált hangulatban volt és úgy érezte, hogy a végére érkezett valaminek, aminek a kezdetét nagyon szerette. Talán még most sem tudja elképzelni, hogy valamikor egészen frissen fog benne állni az életben és hogy akaratereje egészen regenerálódni fog. Az írása azt mutatja, hogy így lesz.

S. Sz. V.

GRAFOLÓGIA-SZELVÉNY

Sze

Nevelés
csak ab
levélró
borítéko
tessek
nek, B

Mimi
mányok
repben
oka főle
hiába k
zenesze
3. Jele
összel
— Uj é
Verse
egészen
csak is
érdeme
közöme
megtala
szik. Ig
— Dr. I
lán nem
a napi
levelet
zik ke
csökken
nyára
egy át
kültáta
változil
meglát
dul. —
ki, hog
önt, ak
„húzná
kíváncs
ezt a P
hogy a
férjjele
úzni. —
meghat
Köszön
kívánju
szavak
kímegy
azonna
hogy a
egyszer
anyját
adaital
Minden
akár ni
az oka
vízben

Szerkesztői üzenetek

Nevelten levelekre nem válaszolunk. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímzett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Délbáb” szerkesztőségének, Budapest, VII, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem őrizünk meg.

Mimi. 1. A művésznő hosszas előtanulmányokat végzett, mielőtt a kérdéses szerepben fellépett volna. Rossz szereplésének oka főleg lámpalázának köszönhető, ami ellen hiába küzdött. 2. Még most is foglalkozik zeneszerzéssel. Általában jónak tartják. 3. Jelenleg nem tartózkodik Budapesten, őszel azonban régi lakásán megtalálhatja. — **Új élet felé.** Maradjon csak a régi mellett. Verse hemzseg a helyesírási hibáktól és egészen gyenge dolog is. Azt hisszük, hogy csakis saját maga és menyasszonya számára érdemes írással foglalkoznia. — **Baba.** Hálás köszönet a szíves üdvözléért. A művészt megtalálhatja a színházban, minden este játszik. Igen. Eljegyzéséhez szívből gratulálunk! — **Dr. felesége.** Ugy látszik, hogy ön egyáltalán nem érzi át azt a küzdelmet, amit férje a napi gondokkal vív, ha ilyen tartalmú levelet intéz hozzánk. Férje ma sem dolgozik kevesebbet, csak kereseti lehetőségei csökkentek és gondjai vannak. Férje bizonyára megmagyarázta azt, hogy ez csak egy átmeneti állapot, hiszen jó állásra van kilátása és akkor egyszerre minden megváltozik. Csak türelem és szeretet kell és meglátja, hogy rövidesen minden jóra fordul. — **Oh, lányka.** A levelemből azt vesszük ki, hogy a kislány — szívtelen. Ha szeretné őnt, akkor — pesti nyelven szólva — nem „húzná”. Lehet azonban, hogy csak gyerekes kíváncsiság az egész. Mindenesetre tisztázza ezt a kérdést, magyarázza meg a lánynak, hogy a házasság komoly dolog és egy komoly férjjelölttel nem szoktak gyerekes tréfákat űzni. — **Két sziv.** Verse nagyon kedves, megható, csak nem való a nyilvánosság elé. Köszönet a kedves üdvözléért, viszont kívánjuk. — **Margaréta.** A fiú kétértelmű szavakat mond és süg olyankor, ha a mama kimegy a szobából. Jólnevelt úriasszony ezt azonnal kikéri magának és ha azt látja, hogy a fiú viselkedése nem változik meg, egyszerűen kiutasítja a lakásból vagy édesanyját bízza meg ezzel a kellemetlen feladattal. Ne törődjék ilyen csekélységekkel. Mindenkiről pletykálnak, akár van rá ok, akár nincs. — **Lella.** Az orr körüli zsírosság az oka. Hetenként kétszer gőzölje kamillás vízben és óvatosan nyomja ki a mitesszere-

ket. A hajvégeket kenje be ricinusolajjal. — **Gizi 22.** Mossa fejbőrét hetenként kétszer az ajánlott hajszeszszel, a korpaképződés és hajhullás rövidesen meg fog szűnni. — **Boldogtalan.** Szemölcsirtást csak szakorvos végezhet, házilag elintézni nem lehet, mert maradandó hegesedés lehet a következménye. — **D. E. R.-K. 1.** Lipót körút 12, Vigszínház. 2. Dr. Marton Sándor, IV. Bécsi u. 1. — **J. Mihály, Debrecen.** Hiába küldi el, nem olvassák el, mert a színházak csak hivatásos íróktól vásárolnak színdarabot. Szedő Miklós címe: Alpár u. 6. — **F. István, Dunaszentgyörgy.** Csak akkor lehet kimenni ebbe az országba, ha idehaza fel tudja mutatni a munkaszerződést. A külföldön való ilyenirányú hirdetésnek nincs értelme, mert célt úgysem érne el. — **Miott 19.** Az ajánlott arcszesz használata feltétlen eredményre vezet. A használati utasítást betartva, kitágult pórusos arcbőr rövidesen rendbejön. — **„Erdeklődő.”** Végez diathermiás szőreltávolítást. Címe: Rákóczi út 38. II. 7. Hivatkozzék lapunkra. — **„Gesztenyeszínű.”** Mossa baját kétszer hetenként háziszappannal, utána dörzsölje be fejbőrét sóborszesszel. A hajvégeket ricinusolajjal kenje be. — **H. M., Budakalász. 1.-Fröhlich:** Berlin-Zahlendorf, West, Zietenstrasse 3., Halmay: Universum Film A.-G. Berlin S. W. 68. Kochstrasse 6—8. 2. Fröhlich 30, Alpár 29 éves. 3. Már nem is partnerek, mert Lilian Harvey Hollywoodban van. Nem jegyesek. — **Remény.** Címekkel csak levélben szolgálunk. A kérdézet filmgyár: Gyarmat uca 37. Nincs felvételt. — **K. Irén, Budapest.** Orosz Vilma: II, Lánchíd u. 5. Varsányi Irén, V. Tátra u. 12a, Elek Szidi, VI, Andrassy út 84. — **Szegedi előfizető.** Ezzel az üggyel a kereskedelmi minisztériumhoz kell fordulnia. A leghelyesebb lenne személyesen eljárni. — **Öt kisleány.** Bárhogyan is szeretnék, egyelőre nincs szó arról, hogy Pestre jöjné. Ha aktuális lesz, beszámolunk róla. — **Hangszórós.** Legközelebb részletesen írunk róla, addig is legyen türelemmel. Eltálatla. — **Pique.** Dely Ferenc, II, Naphegy u. 23, Petheő Attila, IX, Só u. 8. Székely Mihály, VII, Klauzál tér 6, Ráday Imre, VI, Benczur u. 47.

Előfizetési ár:

¼ évre 2 pengő 50 fillér, ½ évre 5 pengő.
Ausztriában példányonként 40 Groschen.

Szerkeszti: TOLNAI SÁNDOR

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.

Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA
Budapest, VII, Dohány uca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
József 423—39 és József 423—50

*Éljen a
Niszama
Nagy Margit*

Tolnai

Tolnai Nyomda
Műintézet és
Kiadóvállalat
R.-T. nyomása
Budapest